Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

1348

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ

ՂՈՒԿԱՍՈՒ

22
Ա-76

Նյու-Յորք
1869

22
Ա-76

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ

ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

ՆՈՐ ԵՕՐՔ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1869

[*Arm. Luke.*]

ԱԶԳ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ГОС. ПУБЛ. БИБЛ.
ՀՍՍՀ-СССР
им. А. Мясникяна
5182/38
12740-58
2001

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Որովհետեւ շատերը մեր մէջը հաս-
տատ գիտցուած բաներուն վը-
րայով եղած պատմութիւնը կարգի
2 դնելու ձեռք զարկին . Ինչպէս որ
սկիզբէն աչքով տեսնողները և
խօսքին սպասաւոր եղողները աւան-
3 դեցին մեզի . Ես ալ որ սկիզբէն
ան ամէն բաներուն ճշդութեամբ
տեղեկացեր էի , յարմար դատեցի
կարգաւ գրել քեզի՛ ո՛վ պատուա-
4 կան Թէոփիլոս . Որ սորված բա-
ներուդ ստուգութիւնը իմանաս :

5 Հրէաստանի Հերովդէս թա-
գաւորին օրերը՝ Աբիայի դասա-
կարգութենէն Զաքարիա անու-
նով քահանայ մը կար . ու անոր
կնիկը Ահարոնի աղջիկներէն էր ,
6 և անոր անունը Եղիսաբեթ : Ու
երկուքն ալ Աստուծոյ առջեւը ար-
դար էին , և Տէրոջը բոլոր պա-
տուիրանքներուն ու իրաւունքնե-
րուն մէջ անարատութեամբ կը
7 քալէին : Եւ զաւակ չունէին ,
ինչու որ Եղիսաբեթ ամուլ էր .
ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած
էին :

8 Ու երբոր անիկայ իր դասակար-
գութեան օրերը հանելուն՝ քա-
հանայական պաշտօնը կը կատարէր
9 Աստուծոյ առջեւը , Քահանայու-
թեան սովորութեանը պէս՝ իրեն
ինկաւ որ Տէրոջը տաճարը մտնէ
10 խնկարկութիւն ընէ : Եւ ժողո-
վուրդին բոլոր բազմութիւնը դուր-
սը աղօթքի կայներ էին խունկին
11 ատենը : Ու երեցաւ անոր՝ Տէ-
րոջը հրեշտակը , որ կայներ էր
12 խունկի սեղանին աջ կողմը : Եւ
Զաքարիա երբոր տեսաւ՝ շփոթե-
ցաւ , ու անոր վրայ վախ մը ին-
կաւ : Եւ հրեշտակը ըսաւ անոր . 13
Մի՛ վախնար՝ Զաքարիա , ինչու
որ քու աղօթքդ լսուեցաւ , և քու
կինդ Եղիսաբեթ քեզի որդի մը
պիտի ծնանի , ու անոր անունը
Յովհաննէս դնես : Եւ քեզի ու- 14
րախութիւն ու ցնծութիւն պիտի
ըլլայ , և շատերը անոր ծնանելուն
վրայ պիտի ուրախանան . Ինչու 15
որ Տէրոջը առջեւը մեծ պիտի ըլլայ ,
և գինի ու օղի պիտի չխմէ . և դեռ
իր մօրը որովայնէն Սուրբ Հոգիով
պիտի լեցուի . Ու Իսրայէլի որ- 16
դւոցմէ շատերը իրենց Տէր Աստու-
ծոյն պիտի դարձնէ : Եւ ինքը անոր 17
առջեւէն պիտի գայ Եղիայի հոգիովը
ու զօրութիւնովը , հայրերուն սիր-
տերը որդւոցը վրայ դարձնելու ,
և անհնազանդները՝ արդարներուն ի-
մաստութեանը , որ Տէրոջը բա-
րեկարգ ժողովուրդ մը պատրաստէ :
Եւ Զաքարիա ըսաւ հրեշտակին . 18
Ինչո՞վ գիտնամ աս բանը . որով-
հետեւ ես ծեր եմ , ու իմ կինս իր
օրերը անցուցած է : Եւ հրեշտա- 19
կը պատասխան տալով՝ ըսաւ ա-
նոր . Ես եմ Գաբրիէլը՝ որ Ա-
ստուծոյ առջեւը կը կայնիմ , ու
խրկուեցայ քեզի զրուցելու , և աս
բաներուն աւետիսը քեզի տալու :
Եւ ահա համր պիտի ըլլաս դուն , 20
ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչեւ ան
օրը՝ որ աս բաները ըլլան . քանզի
չհաւատացիր իմ խօսքերուս , որոնք
իրենց ատենին պիտի կատարուին :
Ու ժողովուրդը Զաքարիային կը 21
սպասէր , և կը զարմանային անոր
տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ :
Ու երբոր դուրս ելաւ , չէր կրնար 22
խօսիլ անոնց հետ . և իմացան որ

տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած
է . ու ինքը նշանով կը խօսէր ա-
23 նոնց հետ , և համր կը կենար ։ Ու
եղաւ որ երբ անոր պաշտօնին օրերը
24 լմնցան , իր տունը գնաց ։ Եւ
ան օրերէն ետքը անոր կինը Եղի-
սաբեթ յղացաւ , ու հինգ ամիս
ինքզինքը կը պահէր , և կ'ըսէր .
25 Այսպէս ըրաւ ինծի Տէրը այս օրերս ,
որ իմ վրաս նայեցաւ նախատինքս
մարդոց մէջէն վերցնելու ։
26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գաբ-
րիէլ հրեշտակը Աստուծմէ խրը-
կուեցաւ Գալիլեայի մէկ քաղաքը՝
27 որուն անունը Նազարեթ էր , Մէկ
կոյսի մը՝ մարդու մը նշանուած ,
որուն անունը Յովսէփ էր՝ Դաւի-
թի տունէն . և ան կոյսին անունը
28 Մարիամ էր ։ Ու հրեշտակը ա-
նոր գալով՝ ըսաւ . Ողջոյն քեզ՝
ով շնորհընկալ կոյս . Տէրը քու
հետդ է . դուն կանանց մէջ օրհնեալ
29 ես ։ Եւ անիկայ տեսնելով՝ անոր
խօսքին վրայ շփոթեցաւ , ու ինքն-
իրեն կը մտածէր՝ թէ ինչպէս
30 բան պիտի ըլլայ աս ողջոյնը ։ Եւ
հրեշտակը անոր ըսաւ . Մի՛ վախ-
նար՝ Մարիամ , ինչու որ Աստուծմէ
31 շնորհք գտար . Եւ ահա պիտի
յղանաս , ու որդի պիտի ծնանիս ,
և անոր անունը Յիսուս պիտի դը-
32 նես ։ Անիկայ մեծ պիտի ըլլայ ,
ու Բարձրելոյն Որդին պիտի ը-
սուի , և Տէր Աստուած պիտի տայ
անոր՝ իր հօրը Դաւիթին աթոռը .
ու Յակոբին տանը վրայ յաւիտեան
33 պիտի թագաւորէ . Եւ անոր թա-
գաւորութիւնը վերջ պիտի չունե-
34 նայ ։ Ու Մարիամ ըսաւ հրեշ-
տակին . Ի՞նչպէս պիտի ըլլայ աս
բանը , որովհետև ես էրիկ մարդ
35 չեմ գիտեր ։ Եւ հրեշտակը պա-
տասխան տալով՝ ըսաւ անոր . Հո-
գին Սուրբ պիտի գայ քեզի , ու
Բարձրելոյն զօրութիւնը քու վրադ
հովանի պիտի ըլլայ . ուստի ան
քեզմէ ծնանելու սուրբը՝ Աստուծոյ
36 Որդի պիտի ըսուի ։ Եւ ահա քու
ազգականդ Եղիսաբեթ՝ անիկայ ալ
իր պառաւութեան ատենը արու զա-
ւակով մը յղի է . ու անիկայ ան
ամուլ ըսուածին վեցերորդ ամիսն
է . Ինչու որ Աստուծոյ քովը բնաւ 37
մէկ բան մը անճարին չըլլար ։ Եւ 38
Մարիամ ըսաւ . Ահա ես Տէրոջը
աղախինն եմ , քու ըսածիդ պէս
թող ըլլայ ինծի . ու հրեշտակը
անոր քովէն գնաց ։
Ան օրերը ելաւ Մարիամ՝ ու 39
արտորնօք լեռնակողմը Յուդայի
մէկ քաղաքը գնաց ։ Եւ մտաւ 40
Զաքարիային տունը , ու Եղիսա-
բեթին բարև տուաւ ։ Եւ եղաւ 41
որ երբ լսեց Եղիսաբեթ Մարիամին
բարևը , մանուկը անոր որովայնին
մէջը խաղաց , ու Եղիսաբեթ Սուրբ
Հոգիով լեցուեցաւ . Եւ բարձր 42
ձայնով մը կանչեց՝ ու ըսաւ .
Օրհնեա՛լ ես դուն կանանց մէջ , և
օրհնեա՛լ է քու որովայնիդ պտուղը ։
Եւ աս ինծի ո՞ւսկից եղաւ , որ իմ 43
Տէրոջս մայրը ինծի գայ . Վասն 44
զի ահա երբոր քու բարևիդ ձայնը
ականջիս եկաւ , մանուկը որովայնիս
մէջը խաղաց ուրախութենէն ։ Եւ 45
երանի՜ անոր՝ որ հաւատացեր է թէ
պիտի կատարուի ան բաները՝ որ
Տէրոջմէ ըսուեցաւ իրեն ։ Եւ 46
Մարիամ ըսաւ . Իմ անձս կը մեծ-
ցընէ Տէրը . Եւ իմ հոգիս ուրա- 47
խացաւ իմ Փրկիչ Աստուծովս ։
Ինչու որ իր աղախինին խոնարհու- 48
թեանը նայեցաւ . քանզի ահա ասկէ
ետև բոլոր ազգերը ինծի երանու-
թիւն պիտի տան ։ Վասն զի 49
Հզօրը ինծի մեծամեծ բաներ ը-
րաւ , ու անոր անունը սուրբ է ։
Եւ անոր ողորմութիւնը իրմէն 50
վախցողներուն վրայ է ազգէ ազգ ։
Իր բազուկովը զօրութիւն ցուցուց . 51
ցիրուցան ըրաւ ամբարտաւանները՝
իրենց սրտին խորհուրդովը ։ Զօ- 52
րաւորները իրենց աթոռներէն իջե-
ցուց , ու խոնարհները բարձրա-
ցուց ։ Անօթիները բարիքներով 53
լեցուց , և հարուստները պարապ
ճամբեց ։ Օգնութիւն ըրաւ իր 54
Իսրայէլ ծառային՝ իր ողորմութիւ-
նը միտք բերելով . Ինչպէս որ 55
ինքը խօսեցաւ մեր հայրերուն՝ Ա-
բրահամին ու անոր սերունդին յա-
ւիտեան ։

56 Եւ Մարիամ անոր քովը իրեք
ամիսի չափ կեցաւ , ու իր տունը
դարձաւ ։
57 Ու Եղիսաբեթին ծնանելու ժա-
մանակը լեցուեցաւ , ու որդի մը
58 ծնաւ ։ Եւ լսեցին անոնք որ անոր
բոլորտիքը կը բնակէին՝ ու անոր
ազգականները , որ Տէրը անոր վը-
րայ իր մեծ ողորմութիւնը ցու-
ցուց . և անոր հետ կ'ուրախա-
նային ։
59 Ու եղաւ որ ութերորդ օրը տղան
թլփատելու եկան . և զանիկայ իր
հօրը անունովը Զաքարիա կը կո-
60 չէին ։ Իսկ անոր մայրը պատաս-
խան տուաւ՝ ու ըսաւ . Չէ՛ , հա-
պա Յովհաննէս պիտի կոչուի ։
61 Եւ անոր ըսին թէ՝ Քու ազգա-
կաններուդ մէջ մէկը չկայ՝ որ աս
62 անունով կոչուի ։ Նշան կ'ընէին
անոր հօրը՝ թէ ինչ անունով կ'ու-
63 զէ որ անիկայ կոչուի ։ Ան ալ
տախտակ մը ուզեց , ու գրեց՝ ը-
սելով . Յովհաննէս է անոր ա-
նունը . ու ամէնքը զարմացան ։
64 Եւ իսկոյն բացուեցաւ անոր բերա-
նը ու անոր լեզուն , և կը խօսէր՝
65 ու կ'օրհնէր զԱստուած ։ Եւ վախ
մը ինկաւ ան ամենուն վրայ՝ որոնք
անոնց բոլորտիքը կը բնակէին .
ու աս ամէն բաները Հրէաստանի
բոլոր լեռնակողմը կը զրուցուէր ։
66 Եւ ամէն լսողները իրենց սրտե-
րուն մէջը դրին , ու կ'ըսէին .
Արդեօք աս տղան ի՞նչ պիտի ըլ-
լայ . ու Տէրոջը ձեռքը անոր հետն
էր ։
67 Եւ անոր հայրը Զաքարիան
Սուրբ Հոգիով լեցուած՝ մարգա-
68 րէացաւ ու ըսաւ . Օրհնեալ ըլլայ
Իսրայէլի Տէր Աստուածը , որ այ-
ցելութեան ելաւ , և իր ժողովուր-
69 դին փրկութիւն ըրաւ . Ու մեզի
փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր
70 Դաւիթ ծառային տունէն . (Ինչ-
պէս որ սուրբերուն բերնովը խօսե-
ցաւ , որոնք աշխարհի սկիզբէն 'ի
վեր անոր մարգարէներն էին .)
71 Փրկութիւն մեր թշնամիներէն , և
բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն .
72 Ողորմութիւն ընելու մեր հայրե-
րուն վրայ , և իր սուրբ ուխտը
միտք բերելու , (Ան երդումը՝ որ 73
մեր հօրը Աբրահամին ըրաւ ,) մե-
զի տալու , Որ մեր թշնամիներուն 74
ձեռքէն ազատուելով՝ առանց վախի
զանիկայ պաշտենք , Սրբութիւ- 75
նով ու արդարութիւնով անոր
առջևը՝ մեր կենացը բոլոր օրերուն
մէջ ։ Եւ դուն ո՛վ մանուկ՝ Բարձ- 76
րելոյն մարգարէն պիտի կոչուիս .
ինչու որ Տէրոջը երեսին առջևէն
պիտի երթաս՝ անոր ճամբաները
պատրաստելու , Անոր ժողովուրդին 77
գիտցընելու իրենց փրկութիւնը՝ ի-
րենց մեղքերուն թողութիւնովը ,
Մեր Աստուծոյն գթած ողորմու- 78
թեանը համար՝ որով Արևագալ ա-
րեգակը վերէն մեզի այցելութեան
եկաւ , Խաւարի և մահուան ըս- 79
տուերի մէջ նստողներուն լոյս տա-
լու , և մեր ոտքերը խաղաղու-
թեան ճամբուն մէջ շիտկելու ։
Եւ տղան կը մեծնար ու կը զօ- 80
րանար հոգիով , և անապատներուն
մէջն էր մինչև ան օրը՝ որ ինքը
Իսրայէլին երևցաւ ։

ԳԼ . Բ

Ու եղաւ որ ան օրերը Օգոստոս 1
կայսրէն հրաման ելաւ՝ որ բո-
լոր աշխարհ գրուի ։ (Աս առջի 2
աշխարհագիրը եղաւ Կիւրենիոսին
Սիւրիայի վրայ կուսակալութիւն
ըրած ատենը ։) Եւ ամէնքը կ'եր- 3
թային աշխարհագիրը մտնելու՝ ա-
մէն մէկը իր քաղաքին մէջ ։ Յով- 4
սէփ ալ Գալիլեայէն Նազարեթ
քաղաքէն ելաւ դէպ 'ի Հրէաստան
Դաւիթի քաղաքը՝ որ Բեթլէհէմ
կ'ըսուի , (ինքը Դաւիթի տունէն
ու ազգատոհմէն ըլլալուն համար ,)
Աշխարհագիրը մտնելու Մարիամին 5
հետ մէկտեղ , որ ան իր նշանածն
էր , և յղի էր ։ Ու եղաւ որ երբ 6
անոնք հոն էին , անոր ծնանելու
օրերը լեցուեցան . Եւ իր անդրա- 7
նիկ որդին ծնաւ , ու խանձարուրով
փաթթեց , և զանիկայ մսուրին
մէջը պառկեցուց . ինչու որ իջևա-
նին մէջ իրենց տեղ չկար ։
Եւ ան տեղը հովիւներ կային 8

դաշտի մէջ կեցած , որոնք իրենց
հօտերուն գիշերուան պահպանու-
9 թիւնը կ'ընէին : Եւ ահա Տէրոջը
հրեշտակը անոնց վրայ իջաւ , ու
Տէրոջը փառքը անոնց բոլորտիքը
ծագեցաւ . ու խիստ շատ վախ-
10 ցան : Եւ հրեշտակը ըսաւ անոնց .
Մի՛ վախնաք , ինչու որ ահա ես
ձեզի մեծ ուրախութեան աւետիս
կու տամ , որ բոլոր ժողովուրդին
11 պիտի ըլլայ . Վասն զի ձեզի այսօր
Փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի քաղա-
քին մէջ , որ ինքը Օծեալ Տէր
12 է : Եւ աս ձեզի նշան մը ըլլայ .
մանուկ մը պիտի գտնէք խանձա-
րուրով փաթթած , ու մսուրի մէջ
13 պառկած : Եւ իսկոյն ան հրեշ-
տակին հետը երկնային զօրքերու
բազմութիւն մը եղաւ , որոնք զԱս-
14 տուած կ'օրհնէին՝ ու կ'ըսէին . Երկ-
նից բարձրութեանը մէջ Աստուծոյ
փառք , ու երկրիս վրայ խաղաղու-
թիւն , մարդոց մէջ հաճութիւն :
15 Ու եղաւ որ երբ հրեշտակները ա-
նոնցմէ երկինքը վերցան , հովիւնե-
րը իրարու ըսին . Եկէք մինչեւ
Բեթլէհէմ երթանք , ու տեսնենք՝
թէ ի՞նչ է աս եղած բանը , որն որ
16 Տէրը մեզի ցուցուց : Ու եկան
արտորնօք , և գտան Մարիամը ու
Յովսէփը և մսուրին մէջ պառկած
17 մանուկը : Ու երբոր տեսան , ի-
մացուցին ան խօսքին վրայով , որ
աս մանուկին համար իրենց զրու-
18 ցուեցաւ : Եւ ամէնքը որ կը լսէ-
ին , կը զարմանային ան բաներուն
վրայ , որ հովիւները իրենց կը զը-
19 րուցէին : Բայց Մարիամ աս ա-
մէն բաները կը պահէր , ու իր
20 սրտին մէջը կը մտածէր : Եւ հո-
վիւները դարձան , կը փառաւո-
րէին ու կ'օրհնէին զԱստուած ան
ամէն բաներուն համար՝ որ լսեցին
ու տեսան , ինտոր որ իրենց զրու-
ցուած էր :
21 Ու երբոր ութ օրերը լման եղան
անիկայ թլփատելու , անոր անունը
Յիսուս դրուեցաւ , որ հրեշտակէն
կոչուած էր՝ դեռ ինքը մօրը որո-
վայնին մէջ չյղացած :
22 Ու Մովսէսին օրէնքին համեմատ՝
երբոր անոնց մաքրութեան օրերը
լմնցաւ , Երուսաղէմ տարին զա-
նիկայ Տէրոջը առջեւը հանելու ,
(Ինչպէս որ գրուած է Տէրոջը օ- 23
րէնքին մէջ , թէ Ամէն արու որ
արգանդ կը բանայ , Տէրոջը սուրբ
ըսուի ,) Ու Տէրոջը օրէնքին մէջ 24
ըսուածին պէս՝ ընծայ տալու զոյգ
մը տատրակ կամ աղաւնիի երկու
ձագ : Եւ ահա Երուսաղեմի մէջ 25
մարդ մը կար , որուն անունը Սի-
մէօն էր . ու ան մարդը արդար ու
աստուածավախ էր , և Իսրայէլի
մխիթարութեանը կը սպասէր . ու
Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր : Եւ 26
անոր յայտնուած էր Սուրբ Հո-
գիէն՝ թէ մահ պիտի չտեսնէ , մին-
չեւ որ Տէրոջը Օծեալը տեսնէ : Եւ 27
Հոգիով տաճարը եկաւ . ու երբ-
որ ծնողքը բերին Յիսուս մանուկը՝
որ օրէնքին սովորութեանը պէս ա-
նոր վրայ ընեն , Ինքն ալ զանիկայ 28
իր գիրկը առաւ , և օրհնեց զԱս-
տուած՝ ու ըսաւ . Ալ հիմա ո՛վ 29
Տէր՝ արձակես քու ծառադ խաղա-
ղութիւնով քու խօսքիդ համեմատ .
Վասն զի իմ աչքերս տեսան քու 30
փրկութիւնդ , Որ բոլոր ժողո- 31
վուրդներուն առջեւը պատրաստե-
ցիր . Լոյս մը հեթանոսները լու- 32
սաւորելու , և փառք քու Իսրայէլ
ժողովուրդիդ : Եւ Յովսէփ ու 33
անոր մայրը զարմացած էին ան բա-
ներուն վրայ , որ անոր համար կը
խօսուէին : Ու Սիմէօն օրհնեց զա- 34
նոնք , և անոր մօրը Մարիամին
ըսաւ . Ահա աս մանուկը Իսրայէլի
մէջ շատ մարդոց իյնալուն ու ելլե-
լուն համար , ու հակառակութեան
նպատակ մը ըլլալու համար կեցած
է . (Եւ քու սրտէդ ալ թուր 35
մը պիտի անցնի ,) որ ատանկով
շատ սրտերէն խորհուրդները յայտ-
նուին :

Եւ հոն էր Աննա մարգարէն Փա- 36
նուէլի աղջիկը՝ Ասերի ցեղէն . ա-
նիկայ իր օրերը շատ անցուցած
էր՝ երկանը հետ եօթը տարի կե-
նալով իր կուսութեանը ժամանա-
կէն , Եւ որբեւարի էր գրեթէ 37
ութսունըչորս տարուան . որ տա-

ճարէն չէր զատուեր , հապա ծոմով
և աղօթքով Աստուծոյ ծառայու-
թիւն կ'ընէր գիշեր ու ցորեկ :
38 Եւ անիկայ նոյն ժամուն եկաւ , ու
Տէրոջը գոհութիւն կու տար , ու
անոր վրայով կը խօսէր ան ամե-
նուն , որոնք Երուսաղեմի մէջ
փրկութեան կը սպասէին :
39 Ու երբոր ամէն բան կատարեցին
Տէրոջը օրէնքին համեմատ , նորէն
Գալիլեա դարձան՝ իրենց Նազա-
40 րէթ քաղաքը : Եւ մանուկը կը
մեծնար ու հոգիով կը զօրանար՝
իմաստութեամբ լեցուած , ու Աս-
տուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր :
41 Եւ անոր ծնողքը ամէն տարի
զատկի տօնին Երուսաղէմ կ'երթա-
42 յին : Ու երբոր անիկայ տասուեր-
կու տարեկան եղաւ , տօնին սո-
վորութեանը պէս երբոր անոնք Ե-
43 րուսաղէմ ելան , Եւ ան օրերը որ
լմնցուցին՝ ու նորէն ետ դարձան ,
Յիսուս մանուկը Երուսաղէմ մը-
նաց . և Յովսէփ ու անոր մայրը
44 չէին գիտեր . Հապա կարծելով
թէ անիկայ ճամբորդներուն հետն
է , մէկ օրուան ճամբայ գացին , ու
կը փնտռէին զանիկայ իրենց ազ-
դականներուն և ճանչուորներուն մէ-
45 ջը : Ու երբոր չգտան , նորէն
Երուսաղէմ դարձան՝ անիկայ փըն-
46 տըռելու : Ու եղաւ որ իրեք օրէն
ետքը տաճարին մէջը գտան զանի-
կայ , որ վարդապետներուն հետ
նստեր էր , անոնց մտիկ կ'ընէր ,
47 ու անոնց բան կը հարցընէր : Եւ
ամէն անոր ականջ դնողները կը
զարմանային անոր իմաստութեանը
48 ու պատասխաններուն վրայ : Ու
երբոր տեսան անիկայ , ապշած
մնացին . և անոր մայրը ըսաւ ա-
նոր . Ո՛րդեակ՝ ինչո՞ւ համար մեզի
այդպէս ըրիր . ահա քու հայրդ ու
ես՝ խիստ վշտացած քեզ կը փնտը-
49 ռէինք : Եւ ըսաւ անոնց . Զիս
ինչո՞ւ կը փնտռէիք , չէի՞ք գիտեր
թէ ինծի պէտք է որ իմ Հօրս
50 տանը ըլլամ : Եւ անոնք չհաս-
կըցան ան խօսքը՝ որ իրենց զրուցեց :
51 Եւ իջաւ անոնց հետ՝ ու գնաց Նա-
զարէթ , և անոնց հնազանդ էր .
բայց անոր մայրը աս ամէն խօսքերը
իր սրտին մէջ կը պահէր :
Եւ Յիսուս կը զարգանար ի- 52
մաստութիւնով ու հասակով , և
Աստուծմէ ու մարդոցմէ շնորհք
գտնելով :

ԳԼ . Գ

Տիբերիոս կայսրին թագաւորու- 1
թեանը տասնըհինգերորդ տա-
րին՝ Պոնտացի Պիղատոսին Հը-
րէաստանի վրայ կուսակալութիւն
ըրած ատենը , ու Հերովդէսին՝
Գալիլեացւոց վրայ չորրորդապետու-
թեան ատենը , և անոր եղբօրը
Փիլիպպոսին՝ Իտուրացւոց և Տը-
րաքոնացւոց երկրին վրայ չորրոր-
դապետութեան ատենը , և Լիսա-
նիայի Աբիլինացւոց վրայ չորրոր-
դապետութեան ատենը , Եւ Ան- 2
նայի ու Կայիափայի քահանայա-
պետութեան ատենը՝ Աստուծոյ
խօսքը եղաւ Զաքարիայի որդւոյն
Յովհաննէսին վրայ՝ անապատին
մէջ : Ու անիկայ եկաւ Յորդա- 3
նանու բոլոր կողմերը , և ապաշ-
խարութեան մկրտութիւն կը քա-
րոզէր մեղաց թողութեան համար .
Ինչպէս որ Եսայի մարգարէին խօս- 4
քերուն գրքին մէջ գրուած է՝ ըսե-
լով . Անապատի մէջ կանչողին
ձայնը , Տէրոջը ճամբան պատրաս-
տեցէ՛ք , անոր շաւիղները շիտկե-
ցէ՛ք . Ամէն ձոր պիտի լեցուի , և 5
ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ ,
և ծուռը պիտի շիտկուի , ու խորտ-
ուբորտ տեղերը հարթ ճամբաներ
պիտի ըլլան . Եւ ամէն մարմին Աս- 6
տուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ :
Ու իրմէն մկրտուելու ելլող ժո- 7
ղովուրդներուն ըսաւ . Իժերու
ծնունդներ՝ ո՞վ իմացուց ձեզի գա-
լու բարկութենէն փախչիլ : Ու- 8
րեմն ապաշխարութեան արժանա-
ւոր պտուղներ բերէք , և մի՛ ըս-
կսիք ձեր ներսի դին ըսել , թէ
Մենք մեզի հայր՝ Աբրահամը ու-
նինք . քանզի կ'ըսեմ ձեզի , որ
Աստուած կարող է աս քարերէս
Աբրահամին որդիներ հանելու :
Ալ հիմա կացինը ծառերուն ար- 9

մատին քովը կը դրուի . ուստի
ամէն ծառ որ բարի պտուղ չը-
բերեր, կը կտրուի ու կրակը կը
10 ձգուի : Եւ ժողովուրդները կը
հարցընէին իրեն՝ ու կ՚ըսէին . Ու-
11 րեմն ի՞նչ ընենք : Պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ո՛վ որ
երկու հանդերձ ունի, թող մէկը
չունեցողին տայ . և ով որ կերա-
12 կուր ունի, նոյնպէս ընէ : Մաք-
սաւորներ ալ եկան մկրտուելու,
ու ըսին անոր . Վարդապետ՝ մենք
13 ի՞նչ ընենք : Ան ալ ըսաւ ա-
նոնց . Ձեզի հրամայուածէն աւելի
14 բան չպահանջէք : Զինուորներն
ալ կը հարցընէին անոր՝ ու կ՚ը-
սէին . Եւ մենք ի՞նչ ընենք . ըսաւ
անոնց . Մէկը մի՛ հարստահարէք,
և մէկու մը վրայ զրպարտութիւն մի՛
ընէք, ու ձեր թոշակովը բաւակա-
նացէք :
15 Երբոր ժողովուրդը կը սպասէր,
և ամէնքը իրենց սրտերուն մէջ կը
մտածէին Յովհաննէսին համար՝ թէ
ա՞ս է արդեօք Քրիստոսը, Յով-
հաննէս պատասխան տուաւ ամե-
16 նուն՝ ու ըսաւ . Ես ձեզ ջրով կը
մկրտեմ . բայց ինծմէ աւելի զօրա-
ւորը կու գայ, որ ես անոր կօշիկ-
ներուն կապերը քակելու արժանի
չեմ . անիկայ ձեզ պիտի մկրտէ
17 Հոգւով Սրբով և կրակով . Ա-
նոր հեծանոցը իր ձեռքն է, և իր
կալը պիտի մաքրէ, ու ցորենը իր
ամբարը պիտի ժողվէ, և յարդը
չմարելու կրակով պիտի այրէ :
18 Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քարո-
զէր՝ ժողովուրդը յորդորելով :
19 Բայց Հերովդէս չորրորդապետը
անկէ յանդիմանուելով իր եղբօրը
կնկանը Հերովդիային համար, և
բոլոր չարութիւններուն համար՝ որ
20 Հերովդէս գործեց, Ան ամենուն
վրայ աս ալ աւելցուց, որ Յով-
հաննէսը բանտի մէջ գոցեց :
21 Ու երբոր մկրտուեցաւ բոլոր ժո-
ղովուրդը, և Յիսուս ալ մկր-
տուելով՝ աղօթք կ՚ընէր, երկինքը
22 բացուեցաւ . Եւ Սուրբ Հոգին
մարմնաւոր երևոյթով աղաւնիի
պէս անոր վրայ իջաւ, ու երկինքէն
ձայն մը եկաւ՝ որ կ՚ըսէր . Դո՛ւն
ես իմ սիրելի Որդիս, քեզի հաւ-
նեցայ :
Եւ ինքը Յիսուս սկսեր էր գրե- 23
թէ երսուն տարեկան ըլլալ, որ
(ինչպէս կը կարծուէր) ինքը
Յովսէփին որդին էր, որ ան Հե-
ղիին, որ ան Մատաթին, Որ ան 24
Ղևիին, որ ան Մեղքիին, որ ան
Յաննէին, որ ան Յովսէփին, Որ 25
ան Մատաթիային, որ ան Ամով-
սին, որ ան Նաւումին, որ ան
Եսղիին, որ ան Նանգէին, Որ ան 26
Մաաթին, որ ան Մատաթիային,
որ ան Սեմէիին, որ ան Յովսէփին,
որ ան Յուդային, Որ ան Յով- 27
հաննային, որ ան Ռեսային, որ ան
Զօրաբաբելին, որ ան Սաղաթիե-
լին, որ ան Ներիին, Որ ան Մեղ- 28
քիին, որ ան Ադդիին, որ ան Կով-
սամին, որ ան Եղմովդադին, որ
ան Էրին, Որ ան Յովսէսին, որ 29
ան Եղիազարին, որ ան Յովրիմին,
որ ան Մատաթին, որ ան Ղևիին,
Որ ան Սիմէոնին, որ ան Յուդա- 30
յին, որ ան Յովսէփին, որ ան
Յովնանին, որ ան Եղիակիմին,
Որ ան Մելեային, որ ան Մայնա- 31
նին, որ ան Մատաթային, որ ան
Նաթանին, որ ան Դաւիթին,
Որ ան Յեսսէին, որ ան Ովբեդին, 32
որ ան Բոոսին, որ ան Սաղմոնին,
որ ան Նաասոնին, Որ ան Ամինա- 33
դաբին, որ ան Արամին, որ ան
Եսրոնին, որ ան Փարեսին, որ
ան Յուդային, Որ ան Յակոբին, 34
որ ան Իսահակին, որ ան Աբրա-
համին, որ ան Թարային, որ ան
Նաքովրին, Որ ան Սերուգին, որ 35
ան Ռագաւին, որ ան Փաղեկին,
որ ան Եբերին, որ ան Սաղային,
Որ ան Կայնանին, որ ան Արփաք- 36
սադին, որ ան Սեմին, որ ան Նո-
յին, որ ան Ղամեքին, Որ ան 37
Մաթուսաղային, որ ան Ենովքին,
որ ան Յարեդին, որ ան Մաղա-
ղիելին, որ ան Կայնանին, Որ ան 38
Ենովսին, որ ան Սեթին, որ ան
Ադամին, որ ան Աստուծոյ :

ԳԼ. Դ

1 Եւ Յիսուս Հոգւով Սրբով լե-
ցուած՝ Յորդանանէն դարձաւ,
ու Հոգիէն անապատը տարուե-
2 ցաւ, Եւ քառասուն օր Սատանա-
յէն փորձուեցաւ . ու ան օրերը
բան մը չկերաւ . և ան օրերը լմըն-
նալէն ետև՝ անօթեցաւ :
3 Ու Սատանան ըսաւ անոր . Թէ
որ Աստուծոյ Որդին ես, ըսէ՛ աս
4 քարին որ հաց ըլլայ : Եւ Յի-
սուս պատասխան տուաւ անոր՝ ու
ըսաւ . Գրուած է թէ, Ո՛չ միայն
հացով կ՚ապրի մարդ, հապա Աս-
տուծոյ ամէն խօսքովը :
5 Եւ Սատանան մէկ բարձր լեռ մը
հանելով զանիկայ, աշխարհի բոլոր
թագաւորութիւնները ցուցուց ա-
6 նոր մէկ վայրկեանի մը մէջ . Եւ
Սատանան ըսաւ անոր . Աս ամէն
իշխանութիւնը ու անոնց փառքը
քեզի պիտի տամ, ինչու որ ինծի
յանձնուած է . և որու որ ուզեմ՝
7 կու տամ անիկայ . Ուստի թէ որ
դուն իմ առջևս ծունր երկրպագու-
թիւն ընես, ամէնը քեզի ըլլայ :
8 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ա-
նոր՝ ու ըսաւ . Գրուած է թէ,
Քու Տէր Աստուծոյդ երկրպագու-
թիւն ընես, ու միայն զանիկայ
պաշտես :
9 Եւ զանիկայ տարաւ Երուսա-
ղէմ, ու տաճարին աշտարակին վը-
րայ կայնեցուց, ու ըսաւ անոր .
Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես,
10 քեզ ասկէ վար ձգէ . Ինչու որ
գրուած է թէ, Իր հրեշտակներուն
պիտի ապսպրէ քեզի համար՝ որ
11 քեզ պահեն . Ու ձեռքերնուն վրայ
պիտի վերցընեն քեզ, որ չըլլայ
12 թէ ոտքդ քարի զարնես : Եւ Յի-
սուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ
անոր . Ըսուած է թէ՝ Քու Տէր
13 Աստուածդ չփորձես : Ու եր-
բոր Սատանան ամէն փորձութիւնը
կատարեց, ատեն մը ետ կեցաւ
անկէ :
14 Եւ Յիսուս Հոգիին զօրու-
թեամբը Գալիլեա դարձաւ . ու
անոր համբաւը ան գաւառին ամէն
կողմերը տարածուեցաւ : Եւ ինքը 15
անոնց ժողովարաններուն մէջը կը
սորվեցընէր, ու ամենէն կը փա-
ռաւորուէր :
Ու եկաւ Նազարէթ, ուր որ 16
ինքը մեծցած էր . և իր սովորու-
թեանը պէս շաբաթ օրը մտաւ
ժողովարանը, ու ելաւ որ կար-
դայ : Եւ տուին անոր Եսայի 17
մարգարէին գիրքը . ու երբոր գիր-
քը բացաւ, գտաւ ան տեղը՝ ուր
որ գրուած էր . Տէրոջը Հոգին իմ 18
վրաս է . ինչու որ զիս օծեց աղ-
քատներուն աւետարան քարոզե-
լու . զիս խրկեց կոտրած սիրտ ու-
նեցողները բժշկելու . Գերիներուն 19
ազատութիւն, և կոյրերուն տե-
սութիւն քարոզելու, հարստահա-
րութիւն կրողները ազատ թող
տալու, Տէրոջը ընդունելի տարին
քարոզելու : Եւ գիրքը գոցելով՝ 20
տուաւ սպասաւորին ու նստաւ . և
ժողովարանը եղողներուն ամէնը
աչքերնին տնկած անոր կը նայէին :
Եւ սկսաւ անոնց ըսել . Այսօր աս 21
գրուածը կատարուեցաւ, ու ձեր
ականջները լսեցին : Եւ ամէնքը 22
անոր վրայ կը վկայէին, ու կը
զարմանային անոր բերնէն ելած շը-
նորհալի խօսքերուն վրայ՝ ու կ՚ը-
սէին . Ասիկայ Յովսէփին որդին
չէ՞ : Եւ ըսաւ անոնց . Իրաւ որ 23
դուք ինծի պիտի ըսէք աս առակը .
Բժիշկ՝ քու անձդ բժշկէ . ո՛րչափ
բաներ լսեցինք որ Կափառնայումի
մէջ եղաւ, հո՛ս ալ ըրէ քու քա-
ղաքիդ մէջ : Եւ ըսաւ . Ճշմա- 24
րիտ կ՚ըսեմ ձեզի, թէ Մարգարէ
մը իր քաղաքին մէջ ընդունելի չէ :
Եւ յիրաւի կ՚ըսեմ ձեզի, թէ շատ 25
որբևարիներ կային Եղիային օրերը
Իսրայէլի մէջ, երբոր իրեք տարի
ու վեց ամիս երկինքը գոցուեցաւ,
անանկ որ մեծ սով եղաւ բոլոր
երկրին մէջ . Բայց Եղիան անոնց- 26
մէ մէկուն չխրկուեցաւ, հապա մի-
նակ Սիդոնացւոց Սարեփթա քա-
ղաքին մէջ որբևարի կնկան մը :
Եւ շատ բորոտներ կային Իսրայէլի 27
մէջ Եղիսէ մարգարէին ատենը .
ու անոնցմէ մէկը չմաքրուեցաւ,

հապա մինակ Նէեման Ասորին :
28 Եւ ժողովարանին մէջ ամէնքն ալ
բարկութիւնով լեցուեցան՝ երբոր
29 աս խօսքերը լսեցին · Ու ելան ա-
նիկայ քաղաքէն դուրս հանեցին , և
տարին զանիկայ մինչև ան լեռանը
ցցուած ծայրը , որուն վրայ իրենց
քաղաքը շինուած էր , որ զանիկայ
30 բարձր տեղէն վար ձգեն : Բայց
ինքը անոնց մէջէն անցաւ գնաց :
31 Եւ իջաւ Գալիլեայի Կափառնա-
յում քաղաքը · ու շաբաթ օրերը
32 կը սորվեցընէր անոնց : Եւ կը
զարմանային անոր վարդապետու-
թեանը վրայ · ինչու որ իշխանու-
33 թիւնով էր անոր խօսքը : Եւ
ժողովարանին մէջ մարդ մը կար ,
որ պիղծ դևի ոգի ունէր , ու մեծ
34 ձայնով մը աղաղակեց՝ ըսելով ·
Թո՛ղ տուր , դուն մեզի հետ ի՞նչ
բան ունիս՝ Յիսուս Նազովրեցի ·
միթէ մեզ կորսնցընելո՞ւ եկար ·
գիտեմ քեզ ո՛վ ես , Աստուծոյ
35 Սուրբը : Եւ Յիսուս սաստեց ա-
նոր՝ ըսելով · Պապանձէ՛ ու ել
անկէ · ու դևը զանիկայ ներկայ
ժողովուրդին մէջտեղը գետինը
զարկաւ , և ելաւ անկէ , ու վնաս
36 մը չտուաւ անոր : Եւ զարմանք
եկաւ ամէնուն վրայ · և իրարու
հետ կը խօսէին՝ ու կ'ըսէին · Աս
ի՞նչ խօսք է , որ իշխանութիւնով
և զօրութիւնով կը հրամայէ պիղծ
37 ոգիներուն , ու կ'ելլեն : Եւ ա-
նոր համբաւը տարածուեցաւ շրջա-
կայ գաւառին ամէն տեղերը :
38 Ու ժողովարանէն ելլելով՝ Սի-
39 մոնին տունը մտաւ : Սիմոնին զո-
քանչն ալ սաստիկ ջերմով կը տան-
ջուէր , ու անոր համար աղաչեցին
40 իրեն : Եւ Յիսուս անոր վրայ
կայնելով՝ սաստեց ջերմին , որ թո-
ղուց զանիկայ · և շուտ մը ելաւ ,
ու անոնց սպասաւորութիւն կ'ընէր :
41 Եւ արևը մարը մտած ատենը՝
ամէն անոնք որ ունէին տեսակ տե-
սակ ցաւերով հիւանդներ , իրեն
բերին զանոնք · ինքն ալ անոնցմէ
ամէն մէկուն վրայ ձեռք դնելով՝
42 բժշկեց զանոնք : Դևեր ալ կ'ել-
լէին շատերէն , կ'աղաղակէին ու
կ'ըսէին , թէ Դուն ես Քրիստոս՝
Աստուծոյ Որդին · և ինքը կը սաս-
տէր՝ ու թող չէր տար անոնց որ
խօսին , ինչու որ գիտէին թէ ինքը
Քրիստոսն է :
Ու երբոր ցորեկ եղաւ , ելաւ 43
ու գնաց անապատ տեղ մը , և
ժողովուրդները կը փնտռէին զա-
նիկայ · եկան մինչև անոր , ու կը
ստիպէին զանիկայ որ իրենցմէ չեր-
թայ , բայց անիկայ ըսաւ անոնց ·
Պէտք է ինծի՛ որ ուրիշ քաղաքնե- 44
րու ալ Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը քարոզեմ · քանզի աս բա-
նիս համար խրկուած եմ : Ու 45
Գալիլեայի ժողովարաններուն մէջ
կը քարոզէր :

ԳԼ · Ե

Ու եղաւ որ երբ ժողովուրդը անոր 1
բոլորտիքը դիզուեցաւ՝ Աստու-
ծոյ խօսքը լսելու համար , ինքն ալ
Գեննեսարեթի ծովակին քովը կե-
ցեր էր : Ու տեսաւ երկու նաւեր՝ 2
որ ծովակին քովը կեցեր էին , և
ձկնորսները անոնց մէջէն ելած՝ ուռ-
կանները կը լուային : Ինքը ան 3
նաւերուն մէկուն մէջը մտաւ՝ որ
Սիմոնինն էր , և աղաչեց անոր՝ որ
քիչ մը ցամաքէն ծովուն մէջը տա-
նի · և նստելով՝ նաւուն մէջէն ժո-
ղովուրդներուն կը սորվեցընէր :
Ու երբոր խօսելէն դադարեցաւ , 4
ըսաւ Սիմոնին · Առա՛ջ տար նաւը
դէպ 'ի խորունկը , և ուռկաններ-
նիդ ձգեցէ՛ք ձուկ որսալու : Եւ 5
Սիմոն պատասխան տալով՝ ըսաւ
անոր · Վա՛րդապետ՝ բոլոր գիշերս
աշխատեցանք , ու բան մը չբռնե-
ցինք · բայց քու խօսքիդ համար
ուռկանը ձգեմ : Ու երբոր աս ը- 6
րին , խիստ շատ ձուկեր ժողվեցին
մէջը , ու իրենց ուռկանը կը պա-
տըռտէր : Եւ աչք կ'ընէին մէկալ 7
նաւուն մէջ եղող իրենց ընկերնե-
րուն՝ որ գան օգնեն իրենց · և ե-
կան , ու երկու նաւերն ալ լեցուե-
ցին , մինչև որ ընկղմելու մօտ էին :
Սիմոն Պետրոս երբոր տեսաւ , Յի- 8
սուսի ծունկերուն ինկաւ՝ ու ըսաւ ·
Տէ՛ր՝ իմ քովէս մեկդի գնա , ին-

չու որ ես մեղաւոր մարդ մըն եմ :
9 Վասն զի ապշութիւնը պատեց ա-
նիկայ և անոր հետը եղող ամէնը ,
ան իրենց բռնած ձուկերուն որսին
10 համար · Նոյնպէս ալ Զեբեդէո-
սին որդիքը Յակոբոսը և Յովհան-
նէսը , որոնք Սիմոնին ընկերներն
էին · ու Յիսուս ըսաւ Սիմոնին ·
Մի՛ վախնար , ասկէ ետև մարդոց
11 որսորդ պիտի ըլլաս : Եւ նաւերը
ցամաքը հանելով՝ ամէն բան թո-
ղուցին , ու անոր ետևէն գացին :
12 Ու եղաւ որ երբ ինքը քաղաքի
մը մէջ էր , ահա մէկ մարդ մը բո-
րոտութիւնով լեցուն՝ երբոր Յի-
սուսը տեսաւ , երեսի վրայ ինալով
աղաչեց անոր՝ ու ըսաւ · Տէ՛ր՝ թէ
որ ուզես , կրնաս զիս մաքրել :
13 Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկնցընե-
լով՝ դպաւ անոր , ու ըսաւ · Կ'ու-
զեմ՝ մաքրուէ՛ · և շուտ մը բորո-
14 տութիւնը անկէ գնաց : Ու ինքը
պատուիրեց անոր որ մէկու մը չըսէ ,
հապա ըսաւ · Գնա՛ քեզ քահա-
նային ցուցո՛ւր , և Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս քու մաքրուելուդ
ընծան տո՛ւր՝ անոնց վկայութիւն
15 ըլլալու համար : Եւ անոր վրայով
խօսքը աւելի կը տարածուէր · ու
շատ ժողովուրդներ կը ժողվուէին
մտիկ ընելու , և անով իրենց հի-
16 ւանդութիւններէն բժշկուելու : Ու
ինքը անապատ տեղուանք կը քա-
շուէր , և աղօթք կ'ընէր :
17 Ու եղաւ որ մէկ օր մը ինքը կը
սորվեցընէր , ու փարիսեցիներ և
օրինաց վարդապետներ նստած էին ,
որոնք Գալիլեայի ու Հրէաստանի
ու Երուսաղէմի բոլոր գիւղաքա-
ղաքներէն ժողվուած էին · ու Տէ-
րոջը զօրութիւնը ներկայ էր անոնք
18 բժշկելու : Եւ ահա քանի մը մար-
դիկ՝ մէկ անդամալոյծ մարդ մը մա-
հիճով մը բերին , և հնարք կը փնտը-
ռէին թէ ինչպէս զանիկայ ներս խօ-
19 թեն , ու դնեն անոր առջևը · Ու
երբոր բազմութենէն ճամբայ չէին
գտներ՝ որ անկէ ներս խօթեն անի-
կայ , տանիքին վրայ ելան , և զա-
նիկայ կղմինտրներուն մէջէն մահի-
ճովը մէջտեղը Յիսուսին առջևը
իջեցուցին : Եւ անիկայ տեսնելով 20
անոնց հաւատքը՝ ըսաւ անոր · Ո՛վ
մարդ՝ քու մեղքերդ քեզի ներուած
են : Եւ դպիրները ու փարիսե- 21
ցիները սկսան խորհիլ , ու ըսել ·
Ո՞վ է ասիկայ , որ հայհոյութիւն-
ներ կը խօսի · ո՞վ կրնայ մեղաց
թողութիւն տալ , բայց միայն Աս-
տուած : Եւ Յիսուս իմանալով 22
անոնց խորհուրդները՝ պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց · Սրտեր-
նուդ մէջ ի՞նչ կը խորհիք : Ո՞րը 23
աւելի դիւրին է · Քու մեղքերդ
քեզի ներուած են ըսե՞լը , թէ Ե-
լի՛ր ու քալէ՛ ըսելը : Բայց որպէս 24
զի գիտնաք՝ թէ Որդին մարդոյ իշ-
խանութիւն ունի երկրի վրայ մեղ-
քերու թողութիւն տալու , (ըսաւ
անդամալոյծին ,) Քեզի կ'ըսեմ ,
Ելի՛ր մահիճդ ա՛ռ՝ ու տո՛ւնդ գնա :
Ան ալ իսկոյն անոնց առջևը ելաւ , 25
ու վրան առաւ՝ ինչ բանի վրայ որ
պառկած էր , և գնաց իր տունը ,
ու Աստուծոյ փառք կու տար : Եւ 26
ամէնքը ապշած մնացին , ու Աս-
տուծոյ փառք կու տային · և վախով
լեցուած՝ կ'ըսէին , թէ Այսօր նո-
րանշան բաներ տեսանք :
Եւ աս բաներէն ետև ելաւ անկէ , 27
ու տեսաւ մէկ մաքսաւոր մը՝ որուն
անունը Ղևի էր , որ մաքս ընդու-
նելու տեղը նստեր էր , ու ըսաւ ա-
նոր · Ետևէ՛ս եկուր : Ան ալ 28
թողուց ամէնը՝ և ելաւ գնաց անոր
ետևէն : Ու Ղևի անոր մեծ կո- 29
չունք մը ըրաւ իր տանը մէջ · և
շատ բազմութիւն կար մաքսաւորնե-
րու և ուրիշներու՝ որ անոնց հետ
սեղան նստեր էին : Եւ անոնց 30
դպիրները ու փարիսեցիները տըր-
տունջ կ'ընէին անոր աշակերտնե-
րուն ու կ'ըսէին · Ինչո՞ւ համար
մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն
հետ կ'ուտէք ու կը խմէք : Եւ 31
Յիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ
անոնց · Առողջներուն բժիշկ պէտք
չէ՛ , հապա հիւանդներուն · Ես 32
արդարները կանչելու չեկայ , հապա
մեղաւորները ապաշխարութեան :
Անոնք ալ ըսին անոր · Ինչո՞ւ 33
Յովհաննէսին աշակերտները շատ

անգամ ծոմ կը պահեն , և ա-
ղօթքներ կ'ընեն , նոյնպէս ալ փա-
րիսեցւոց աշակերտները . և քու-
կիններդ կ'ուտեն ու կը խմեն :
34 Անիկայ ալ ըսաւ անոնց . Կրնա՞ք
հարսնիքին տղոցը ծոմ պահել
տալ՝ քանի որ փեսան իրենց հետն
35 է : Բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ
փեսան իրենցմէ վերցուի , հապա
36 ան օրերը ծոմ պիտի պահեն : Ա-
ռակ մըն ալ ըսաւ անոնց , Թէ
Մէկը չձգեր նոր լաթի կտոր հին
հանդերձի վրայ . եթէ ոչ՝ ան նորը
պատռուածք ալ կ'ընէ , ու հին-
ցածին հետ ալ չմիաբանիր ան նոր
37 լաթէն եղած կտորը : Ու մէկը
նոր գինին հին տիկերու մէջ չդներ .
եթէ ոչ՝ նոր գինին հին տիկերը
կը պատռէ , ինքը կը թափի , ու
38 տիկերը կը կորնչին . Հապա նոր
գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է ,
39 ու երկուքն ալ կը պահուին : Ու
մէկը հին գինին խմելէն ետև՝ ան-
միջապէս նորը չուզեր . քանզի կ'ը-
սէ թէ Հինը աւելի ախորժելի է :

ԳԼ. Զ.

1 Ու եղաւ որ երկրորդ առաջին շա-
բաթ օրը՝ ինքը արտերուն մէջէն
կ'անցնէր և իր աշակերտները ցորենի
հասկեր փրցընելով , ձեռքերնուն
2 մէջ կը շփէին՝ ու կ'ուտէին : Ու
փարիսեցիներէն ոմանք ըսին անոնց .
Ատ ի՞նչ բան կ'ընէք , որ արժան
3 չէ ընել շաբաթ օրը : Ու Յի-
սուս պատասխան տալով անոնց
ըսաւ . Չէ՞ք կարդացեր դուք Դա-
ւիթին ըրածը , երբոր անօթեցաւ
ինքը՝ և անոնք որ իր հետն էին .
4 Ինչպէս անիկայ Աստուծոյ տունը
մտաւ , և առաջաւորութեան հա-
ցերը առաւ ու կերաւ , և տուաւ
անոնց ալ՝ որ իր հետն էին . որ
մէկու մը օրինաւոր չէ ուտել , բայց
5 միայն քահանաներուն : Ու ըսաւ
անոնց . Որդին մարդոյ շաբաթին
ալ Տէրն է :

6 Ու եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր
մըն ալ ինքը ժողովարանը մտաւ՝
ու կը սորվեցընէր . և հոն մարդ մը
կար , որուն աջ ձեռքը չորցած

էր : Ու դպիրները ու փարիսե- 7
ցիները անոր կը սպասէին՝ որ շա-
բաթ օրը զանիկայ բժշկէ , որպէս
զի ամբաստանութեան առիթ մը
գտնեն անոր դէմ : Իսկ ինքը 8
գիտնալով անոնց խորհուրդները ,
ըսաւ ան մարդուն՝ որուն ձեռքը
չորցած էր . Ելի՛ր՝ մէջտեղը կայնէ .
ան ալ ելաւ կայնեցաւ : Ան ա- 9
տենը Յիսուս ըսաւ անոնց . Ձեզի
բան մը հարցընեմ . Շաբաթ օրը
ի՞նչ արժան է , բարի՞ք ընել ,
թէ չարիք ընել . հոգի մը ապրե-
ցընե՞լ , թէ մեռցընել : Ու 10
շուրջանակի ամենուն վրայ նայելով՝
ըսաւ անոր . Ձեռքդ երկընցո՛ւր .
ան ալ այնպէս ըրաւ . ու անոր
ձեռքը ողջացաւ միւսին պէս :
Ու անոնք կատաղութեամբ լեցուե- 11
ցան , ու իրարու հետ կը խօսէին՝
թէ ինչ ընեն Յիսուսին :
Ու եղաւ որ ան օրերը լեռը ելաւ 12
աղօթք ընելու , ու բոլոր գիշերը
Աստուծոյ աղօթք ընելով անցուց :
Ու երբոր առտու եղաւ , կանչեց 13
իր աշակերտները , ու անոնցմէ
տասուերկու հոգի ընտրեց , որոնք
առաքեալ ալ անուանեց . Սիմոնը՝ 14
որն որ Պետրոս ալ անուանեց , և
անոր եղբայրը Անդրէասը , Յակո-
բոսը ու Յովհաննէսը , Փիլիպ-
պոսը և Բարթուղիմէոսը , Մատ- 15
թէոսը և Թովմասը , Ալփէոսեան
Յակոբոսը և Նախանձայոյզ ը-
սուած Սիմոնը , Յակոբոսին եղ- 16
բայրը Յուդան և Իսկարիովտացի
Յուդան՝ որ և մատնիչ եղաւ :
Ու անոնց հետ իջնելով մէկ տա- 17
փարակ տեղ մը կայնեցաւ . նաև
իր աշակերտներուն ժողովը՝ ու մեծ
բազմութիւն մը ժողովուրդներու
բոլոր Հրէաստանէն , ու Երու-
սաղէմէն , և Տիւրոսի ու Սիդոնի
ծովեզերքէն . Որոնք եկան անոր 18
խօսքը մտիկ ընելու , ու իրենց
հիւանդութիւններէն բժշկուելու .
և պիղծ ոգիներէն նեղութիւն կրող-
ները ալ եկան , ու կը բժշկուէին :
Ու բոլոր ժողովուրդը կ'ուզէր իրեն 19
դպչիլ . ինչու որ զօրութիւն կ'ել-
լէր իրմէն , ու ամէնը կը բժշկէր :

20 Ու ինքը իր աչքերը դէպ 'ի իր
աշակերտներուն վերցուց՝ ու ըսաւ .
Երանի՜ ձեզի աղքատներուդ , ին-
չու որ ձերն է Աստուծոյ թագա-
21 ւորութիւնը : Երանի՜ ձեզի՝ որ
հիմա անօթի էք , ինչու որ պիտի
կշտանաք . Երանի՜ ձեզի՝ որ հիմա
կու լաք , ինչու որ պիտի խնդաք :
22 Երանի՜ է ձեզի՝ երբոր մարդիկ ձեզ
ատեն , ու երբոր ձեզ իրենց ընկե-
րութենէն մերժեն՝ ու նախատեն ,
և ձեր վրայով դէշ անուն հանեն
23 Որդւոյ մարդոյ պատճառով : Ու-
րախ եղէք դուք ան օրը՝ ու ցնծա-
ցէ՛ք , որ ահա ձեր վարձքը շատ է
երկինքը . վասն զի իրենց հայրերը
այդպէս կ'ընէին մարգարէներուն :
24 Բայց վա՜յ ձեզի հարուստներուդ ,
ինչու որ ձեր մխիթարութիւնը ա-
25 ռած էք : Վա՜յ ձեզի՝ որ կուշտ
էք , ինչու որ պիտի անօթենաք .
վա՜յ ձեզի որ հիմա կը ծիծաղիք ,
ինչու որ սուգ պիտի ընէք ու լաք :
26 Վա՜յ ձեզի՝ երբոր մարդիկ ձեր վրա-
յով աղէկ խօսին , ինչու որ իրենց
հայրերը այդպէս կ'ընէին սուտ մար-
գարէներուն :
27 Բայց կ'ըսեմ ձեզի՝ որ մտիկ կ'ը-
նէք . Սիրեցէ՛ք ձեր թշնամիները .
ձեզ ատողներուն բարի՛ ըրէք .
28 Ձեզ անիծողները օրհնեցէ՛ք , ձեզի
նեղութիւն տուողներուն համար
29 աղօթք ըրէք : Ան որ քու մէկ
ծնօտիդ կը զարնէ , մէկա՛լն ալ մօ-
տեցուր անոր . և ան որ քու վե-
րարկուդ քեզմէ կը հանէ , մի՛ ար-
30 գիլեր անկէ շապիկդ ալ : Ան
ամենուն որ քեզմէ կ'ուզէ՝ տո՛ւր ,
ու քու բաներդ առնողէն ետ մի՛
31 պահանջեր : Ու ինչպէս կ'ուզէք
որ մարդիկ ձեզի ընեն , դուք ալ
32 անոնց անանկ ըրէ՛ք : Ու թէ որ
դուք ձեզ սիրողները սիրէք՝ ի՞նչ
շնորհ կ'ունենաք . ինչու որ մեղա-
ւորներն ալ կը սիրեն զիրենք սի-
33 րողները : Ու թէ որ դուք ձեզի
բարի ընողներուն բարի ընէք ,
ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք . ինչու որ
մեղաւորներն ալ նոյն բանը կ'ը-
34 նեն : Ու թէ որ անանկ մարդիկ-
ներու փոխ տաք՝ որոնցմէ յոյս ու-

նիք առնելու , ի՞նչ շնորհ կ'ու-
նենաք . ինչու որ մեղաւորներն ալ
մեղաւորներուն փոխ կու տան , որ
նոյն չափովը ետ առնեն : Հապա 35
սիրեցէ՛ք դուք ձեր թշնամիները ,
ու բարի՛ ըրէք . և փո՛խ տուէք
առանց փոխարէնի մը սպասելու .
և ձեր վարձքը շատ պիտի ըլլայ ,
ու Բարձրելոյն որդիքը պիտի ըլ-
լաք . ինչու որ անիկայ բարերար է
ապերախտներուն ու չարերուն :
Ողորմած եղէք՝ ինչպէս որ 36
ձեր Հայրն ալ ողորմած է : Մի՛ 37
դատէք , ու պիտի չդատուիք . մի՛
դատապարտէք , ու պիտի չդատա-
պարտուիք . ներեցէ՛ք , ու ձեզի
պիտի ներուի . Տուէ՛ք՝ ու ձեզի 38
պիտի տրուի . աղէկ չափով՝ կո-
խուած՝ ցնցուած՝ լեփլեցուն պիտի
տրուի ձեր գոգը . քանզի ան չա-
փովը՝ որով դուք կը չափէք , ձեզի
պիտի չափուի :
Առակ մըն ալ ըսաւ անոնց . 39
Միթէ կոյրը կոյրին կրնա՞յ առաջ-
նորդութիւն ընել . չէ՞ որ եր-
կուքն ալ փոսը պիտի իյնան : Ա- 40
շակերտը իր վարդապետէն մեծ չէ .
բայց ամէն կատարելապէս վար-
ժուածը իր վարդապետին պէս կ'ըլ-
լայ :
Ու ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին 41
մէջի շիւղը կը տեսնես , ու քու աչ-
քիդ մէջի գերանին չես նայիր :
Կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու 42
եղբօրդ . Ո՛վ եղբայր՝ թո՛ղ տուր որ
աչքիդ մէջի շիւղը հանեմ . և դուն
քու աչքիդ մէջի գերանը չես տես-
ներ . կեղծաւոր՝ առաջ քու աչքէդ
գերանը հանէ , ու ետքը պիտի
նայիս քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը
հանելու : Ինչու որ չկայ բարի 43
ծառ մը՝ որ չար պտուղ բերէ . ոչ
ալ չար ծառ մը՝ որ բարի պտուղ
բերէ . Վասն զի ամէն ծառ իր 44
պտուղէն կը ճանչցուի . ինչու որ
փուշերէն թուզ չեն քաղեր , ու
մորենիէն խաղող չեն ժողվեր :
Բարի մարդը իր սրտին բարի գան- 45
ձէն բարութիւն կը բղխէ , և չար
մարդը իր սրտին չար գանձէն չա-
րութիւն կը բղխէ . ինչու որ իր

բերանը սրտին աւելցուքէն կը
խօսի :
46 Ու ինչո՞ւ զիս Տէր Տէր՝ կը կո-
չէք , ու ըսած բաներս չէք կատա-
47 րեր : Ան ամէնը որ ինծի կու գայ՝
և իմ խօսքերս կը լսէ՝ ու անոնք
կը կատարէ , ձեզի ցուցընեմ թէ
48 որո՞ւ կը նմանի : Անիկայ տուն
շինող մարդու մը կը նմանի , որ
փորեց ու խորունկցուց , ու հիմը
վէմի վրայ դրաւ . և ջուրերուն
յորդած ատենը՝ գետը զարկաւ ան
տանը , ու չկրցաւ զանիկայ շար-
ժել . ինչու որ վէմի վրայ հաստա-
49 տուած էր : Բայց ան որ իմ խօսքերս
կը լսէ՝ ու չկատարեր , կը նմանի
ան մարդուն՝ որ հողի վրայ առանց
հիմի տուն կը շինէ . որուն գետը
զարկաւ , և շուտ մը փլաւ , ու ան
տանը կործանումը մեծ էր :

ԳԼ . Է

1 Ու երբոր իր բոլոր խօսքերը ժո-
ղովուրդին ականջներուն խօսելը
լմնցուց , մտաւ Կափառնայում :
2 Ու հարիւրապետի մը ծառայ ծանր
հիւանդացած՝ մօտ էր մեռնելու , որ
3 սիրելի էր անոր : Երբոր Յիսուսի
վրայով լսեց , Հրէաներէն քանի մը
ծերեր խրկելով , աղաչեց անոր՝ որ
4 գայ իր ծառան ապրեցնէ : Անոնք
ալ եկան Յիսուսին՝ և թախան-
ձանօք կ'աղաչէին անոր , ու կ'ը-
սէին , Թէ Անիկայ արժանի է՝ ո-
5 րուն աս շնորհը պիտի ընես . Ինչու
որ մեր ազգը կը սիրէ , ու ժողո-
6 վարանը անիկայ շինեց մեզի : Ու
Յիսուս անոնց հետ գնաց . երբոր
տունէն շատ հեռու չէր , հարիւրա-
պետը խրկեց անոր քանի մը բարե-
կամներ , ու ըսաւ անոր . Տէր՝ մի՛
յոգնիր , ինչու որ ես արժանի չեմ
որ դուն իմ յարկիս տակը մտնես .
7 Անոր համար ես ինքզինքս ալ ար-
ժանի չսեպեցի քեզի գալու . հա-
պա խօսքո՛վ զրուցէ , և իմ ծառաս
8 պիտի բժշկուի . Ինչու որ ես ալ
իշխանութեան տակ դրուած մարդ
մըն եմ , ու իմ հրամանիս տակը
զինուորներ ունիմ . և ասոր կ'ը-
սեմ՝ Գնա՛ , ու կ'երթայ . և մէ-
կալին թէ Եկո՛ւր , ու կու գայ , և
ծառայիս՝ թէ Աս բանը ըրէ , ու
կ'ընէ : Յիսուս աս բաները լսե- 9
լով՝ զարմացաւ անոր վրայ . և իր
ետևէն գացող ժողովուրդին դար-
ձաւ ու ըսաւ . Ձեզի կ'ըսեմ , որ
Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ
հաւատք չգտայ : Ու պատգամա- 10
ւորները նորէն տուն դարձան , և
հիւանդ ծառան առողջացած գը-
տան :

Ու եղաւ որ հետևեալ օրը քա- 11
ղաք մը կ'երթար , որուն անունը
Նային էր . և անոր հետը կ'եր-
թային իր աշակերտներէն շատերը ,
ու մեծ բազմութիւն : Ու երբոր 12
քաղաքին դրանը մօտեցաւ , ահա
մեռել մը դուրս կը հանէին , իր
մօրը մէկ հատիկ տղան . և անիկայ
որբևարի էր , ու քաղաքին շատ
ժողովուրդը անոր հետն էր : Ու 13
Տէրը անիկայ տեսնելով՝ խղճաց
անոր վրայ , ու ըսաւ անոր . Մի՛
լար : Ու մօտենալով՝ դագաղին 14
դպաւ , ու տանողները կանգ ա-
ռին . և ըսաւ . Ո՛վ պատանի՛
քեզի կ'ըսեմ՝ Ելի՛ր : Ու մեռելը 15
ելաւ նստաւ , և սկսաւ խօսիլ . ու
տուաւ զանիկայ իր մօրը : Ու ա- 16
մէնքն ալ վախով բռնուեցան . ու
զԱստուած կը փառաւորէին ըսե-
լով , Թէ Մեծ մարգարէ մը ելեր
է մեր մէջը . և թէ Աստուած իր
ժողովուրդին այցելութիւն ըրաւ :
Ու աս ձայնը իր վրայով՝ բոլոր 17
Հրէաստան ելաւ , ու բոլոր շրջա-
կայ տեղուանքը :

Ու Յովհաննէսին պատմեցին իր 18
աշակերտները աս ամէն բաներուն
վրայով . Յովհաննէս ալ իր ա- 19
շակերտներէն երկուքը իրեն կան-
չեց , և զանոնք Յիսուսին խրկեց՝
ըսելով . Դուն ա՞ն ես՝ որ գալու
էիր , թէ ուրիշի մը սպասենք :
Ու ան մարդիկը եկան անոր՝ ու ը- 20
սին . Յովհաննէս մկրտիչը մեզ
խրկեց քեզի , ու կ'ըսէ . Դուն
ա՞ն ես՝ որ գալու էիր , թէ ուրիշի
մը սպասենք : Ու նոյն ժամուն 21
շատերը բժշկեց իրենց հիւանդու-
թիւններէն՝ ու հարուածներէն՝ և

չար ոգիներէն , ու շատ կոյրերու
22 տեսութիւն շնորհեց : Ու Յիսուս
պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ .
Գացէք Յովհաննէսին պատմեցէք
ինչ որ տեսաք ու լսեցիք . որ
կոյրերը կը տեսնեն , կաղերը կը
քալեն , բորոտները կը մաքրուին ,
խուլերը կը լսեն , մեռելները յա-
րութիւն կ'առնեն , աղքատներուն
23 աւետարան կը քարոզուի . Ու ե-
րանի անոր , որ իմ վրայովս չգայ-
թակղի :
24 Ու երբոր Յովհաննէսին խրկած
մարդիկը գացին , Յիսուս սկսաւ
ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէ-
սին համար . Ի՞նչ տեսնելու ելաք
անապատին մէջ . եղէ՞գ մը հովէն
25 շարժուած : Հապա ի՞նչ տեսնե-
լու ելաք . փափուկ հանդերձներ
հագած մա՞րդ մը . ահա անոնք որ
փառաւոր հագուստներու ու փափ-
կութեան մէջ են , թագաւորական
26 պալատներն են : Հապա ի՞նչ
տեսնելու ելաք . մարգարէ՞ . այո՛
կ'ըսեմ ձեզի , մարգարէէ մըն ալ
27 աւելի : Ինչու որ ասիկայ է՝ որուն
համար գրուած է . Ահա ես իմ
դեսպանս կը խրկեմ քու երեսիդ
առջևէն , որ քու ճամբադ պիտի
28 պատրաստէ քու առջևէդ : Քան-
զի կ'ըսեմ ձեզի . Կիներէն ծնած-
ներուն մէջը Յովհաննէս մկրտիչէն
մեծ մարգարէ չկայ . սակայն Աս-
տուծոյ թագաւորութեանը մէջ
պզտիկը անկէ մեծ է :
29 Ու բոլոր ժողովուրդը ու մաք-
սաւորները երբոր լսեցին , արդա-
րացուցին զԱստուած , որ Յով-
հաննէսին մկրտութիւնովը մկըր-
30 տուեցան : Բայց փարիսեցիները
և օրինականները իրենց անձին դէմ
Աստուծոյ խորհուրդը անարգեցին ,
որ անկէ չմկրտուեցան :
31 Ուստի որո՞ւ նմանցընեմ աս ազ-
գին մարդիկը , և որո՞ւ կը նմա-
32 նին : Կը նմանին տղոց , որ շու-
կաները նստելով՝ իրարու կը կան-
չեն , ու կ'ըսեն . Փող հնչեցուցինք
ձեզի՝ ու չխաղացիք , ողբ կարդա-
33 ցինք ձեզի՝ ու չլացիք : Վասն զի
Յովհաննէս մկրտիչը եկաւ , ո՛չ
հաց կ'ուտէր և ո՛չ գինի կը խմէր ,
ու կ'ըսէք . Դև կայ անոր ներսի
դին : Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ'ուտէ 34
ու կը խմէ , և կ'ըսէք . Ահա ու-
տող և արբեցող մարդ մը՝ մաքսա-
ւորներու ու մեղաւորներու բարե-
կամ . Ու իմաստութիւնը արդա- 35
րացաւ իր բոլոր տղոցմէն :

Փարիսեցիներէն մէկը կ'աղաչէր 36
անոր՝ որ իր հետը հաց ուտէ . ան
ալ փարիսեցիին տունը մտաւ՝ ու
սեղան նստաւ : Ու ահա քաղաքին 37
մէջ մեղաւոր կնիկ մը կար . երբոր
իմացաւ թէ անիկայ փարիսեցիին
տունը սեղան նստեր է , մէկ շիշ
մը անուշահոտ եղ բերաւ . Ու ե- 38
տևի կողմէն անոր ոտքերուն քովը
կեցեր՝ կու լար , և արցունքովը
սկսաւ անոր ոտքերը թրջել , ու
իր գլխուն մազերովը կը սրբէր , և
կը համբուրէր անոր ոտքերը , ու
եղով կ'օծէր : Ու երբոր տեսաւ 39
փարիսեցին՝ որ զանիկայ հրաւիրեր
էր , կ'ըսէր իր մտքին մէջ . Ասի-
կայ թէ որ մարգարէ ըլլար , պիտի
գիտնար թէ ո՛վ և ինչպէս կնիկ է
իրեն դպչողը . ինչու որ մեղաւոր
է : Ու Յիսուս պատասխան տուաւ 40
ու ըսաւ անոր . Սիմո՛ն՝ քեզի բան
մը ունիմ ըսելու . ան ալ ըսաւ .
Ըսէ՛ վարդապետ . Ու ըսաւ . Մէկ 41
փոխ տուող մը երկու պարտական
ունէր . մէկը հինգ հարիւր դա-
հեկան պարտք ունէր , ու մէկալը՝
յիսուն : Ու որովհետև հատու- 42
ցանելու կարողութիւն չունէին , եր-
կուքին ալ շնորհեց . հիմա զրու-
ցէ՛ , Անոնցմէ ո՞րը աւելի պիտի սի-
րէ զանիկայ : Պատասխան տուաւ 43
Սիմոն՝ ու ըսաւ . Ինծի աւանկ
կ'երևնայ , թէ որուն որ շատ շնոր-
հեց . ան ալ ըսաւ անոր . Ուղիղ
դատեցիր : Ու դառնալով դէպ 'ի 44
ան կնիկը՝ ըսաւ Սիմոնին . Կը
տեսնե՞ս աս կնիկը . ես քու տունդ
մտայ , դուն ոտքերուս ջուր չտուիր .
բայց ասիկայ իր արցունքովը ոտքերս
թրջեց , և իր մազերովը սրբեց :
Դուն ինծի համբոյր մը չտուիր . 45
բայց ասիկայ հոս մտնելէս 'ի վեր
ոտքերս համբուրելէն չդադարեցաւ :

46 Դուն իմ գլուխս ձէթով չօծեցիր ․
բայց ասիկայ իմ ոտքերս անուշա-
47 հոտ եղով օծեց ։ Ասոր համար
կ՚ըսեմ քեզի ․ Ներուած են ասոր
շատ մեղքերը , ինչու որ շատ սի-
րեց ․ բայց որուն որ քիչ կը նե-
48 րուի , անիկայ քիչ կը սիրէ ։ Ու
ըսաւ անոր ․ Քու մեղքերդ նե-
49 րուած են ։ Ու անոր հետ սեղան
նստողները սկսան իրենց մէջը ըսել ․
Ո՞վ է ասիկայ՝ որ մեղաց թողու-
50 թիւն ալ կու տայ ։ Ու ինքը ը-
սաւ կնկանը ․ Քու հաւատքդ քեզ
փրկեց , գնա խաղաղութեամբ ։

ԳԼ․ Ը

1 Ու եղաւ որ անկէ ետև ալ ինքը
քաղաքէ քաղաք ու գեղէ գեղ
պտըտելով՝ կը քարոզէր , և Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը կ՚աւե-
տարանէր ․ ու տասուերկուքը իր
2 հետն էր ․ Նաև քանի մը կիներ՝
որ չար ոգիներէ ու հիւանդութիւ-
ներէ բժշկուեր էին ․ Մարիամ՝ որ
Մագդաղենացի կ՚ըսուէր , ուսկից
3 որ եօթը դև ելեր էր , Ու Յով-
հաննա՝ Հերովդեսին տանը վերա-
կացուին Քուզային կինը , ու
Շուշան , և շատ ուրիշներ , որոնք
իրենց ստացուածքովը անոր ծառա-
յութիւն կ՚ընէին ։
4 Ու երբոր մեծ բազմութիւն ժող-
վուեցաւ , և շատ քաղաքներէ իրեն
եկան , առակով մը ըսաւ անոնց ․
5 Սերմ ցանող մը ելաւ իր սերմը
ցանելու ․ ու ցանած ատենը՝ մէկ
քանին ճամբուն քովը ինկաւ , և
ոտքի տակ կոխուեցաւ , ու երկինքի
6 թռչունները կերան զանիկայ ։ Ու
ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ , ու
բուսածին պէս չորցաւ՝ հողը հիւթ
7 չունենալուն համար ։ Ու ուրիշը
փուշերու մէջ ինկաւ , ու փուշերը
անոր հետը բուսնելով՝ խեղդեցին
8 անիկայ ։ Ու ուրիշը աղէկ հողի
մէջ ինկաւ , ու բուսնելով՝ հարիւ-
րապատիկ պտուղ տուաւ ․ երբոր
աս բաները կը զրուցէր , կ՚աղա-
ղակէր ․ Ան որ լսելու ականջ ունի ,
թող լսէ ։
9 Ու իր աշակերտները կը հարցը-
նէին իրեն՝ ըսելով , թէ Ի՞նչ պի-
տի ըլլայ այս առակը ։ Ան ալ ը- 10
սաւ ․ Ձեզի տրուած է գիտնալ
Աստուծոյ թագաւորութեանը խոր-
հուրդները , բայց ուրիշներուն ա-
ռակներով կը խօսիմ ․ որ տեսնե-
լով՝ չտեսնեն , և լսելով՝ չիմա-
նան ։
Արդ՝ առակը աս է ․ Սերմը Աս- 11
տուծոյ խօսքն է ։ Ու ճամբուն քո- 12
վինները անոնք են՝ որ կը լսեն , ու
ետքը Սատանան կու գայ՝ անոնց
սրտէն կը հանէ խօսքը , որ չըլլայ
թէ հաւատան՝ ու փրկուին ։ Ու 13
ապառաժին վրայինները անոնք են՝
որ երբ կը լսեն , ուրախութեամբ
կ՚ընդունին խօսքը , բայց արմատ
չունին ․ ատեն մը կը հաւատան՝
ու փորձութեան ժամանակը կը հե-
ռանան ։ Ու փուշերուն մէջ ին- 14
կածը անոնք են՝ որ կը լսեն , բայց
հոգերով ու հարստութիւնով և աս
կեանքիս ցանկութիւններովը զբա-
ղած ըլլալով՝ կը խեղդուին , և ան-
պտուղ կ՚ըլլան ։ Իսկ աղէկ հողի 15
մէջ ցանուածը անոնք են՝ որ բարի
և յօժար սրտի լսելով խօսքը՝ կ՚ըն-
դունին , ու համբերութիւնով պը-
տուղ կու տան ։
Չկայ մէկը որ ճրագը վառէ՝ ու 16
ամանի մը տակ՝ կամ մահիճին ներ-
քևը դնէ ․ հապա աշտանակի վրայ
կը դնէ , որ ներս մտնողները լոյսը
տեսնեն ։ Վասն զի չկայ ծածուկ 17
բան մը որ պիտի չյայտնուի , ո՛չ
ալ գաղտուկ բան մը որ պիտի չը-
գիտցուի՝ ու երևան չելլէ ։ Ուս- 18
տի նայեցէք՝ թէ ի՛նչպէս կը լսէք ․
քանզի ո՛վ որ ունի՝ անոր պիտի
տրուի , և ո՛վ որ չունի՝ ան ալ որ
ինքը կը կարծէ թէ ունի , անկէ
պիտի առնուի ։
Ու անոր մայրը ու եղբայրները 19
իրեն եկան , ու բազմութենէն չէին
կրնար անոր քովը երթալ ։ Ու 20
անոր իմացուցին՝ ըսելով ․ Քու
մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայ-
ներ են , ու քեզ տեսնել կ՚ուզեն ։
Ու անիկայ պատասխան տալով՝ ը- 21
սաւ անոնց ․ Իմ մայրս ու իմ եղ-
բայրներս անոնք են , որ Աստուծոյ

խօսքը կը լսեն ու զանիկայ կը կա-
տարեն ։
22 Ու եղաւ որ մէկ օր մը նաւը
մտաւ ինքը և իր աշակերտներն ալ ,
ու ըսաւ անոնց ․ Ծովակին մէ-
կալ կողմը անցնինք ․ և ճամբայ
23 ելան ։ Ու երբոր նաւով կ՚եր-
թային , ինքը քնացաւ , ու հովի
փոթորիկ մը իջաւ ծովակին վրայ ,
և նաւը կը լեցուէր , ու իրենք վը-
24 տանգի մէջ էին ։ Մօտեցան ար-
թընցուցին անիկայ՝ ու ըսին ․
Վարդապետ վարդապետ՝ ահա կը
կորսուինք ․ ան ալ ելաւ սաստեց
հովին , ու ջուրերուն խռովու-
թեանը , և հանդարտեցան , ու
25 խաղաղութիւն եղաւ ։ Ու ըսաւ
անոնց ․ Ո՞ւր է ձեր հաւատքը ․
և անոնք վախի մէջ ինկած զարմա-
ցան , ու իրարու կ՚ըսէին ․ Արդեօք
ո՞վ է ասիկայ , որ հովերուն ու
ջուրին ալ հրաման կու տայ ․ և կը
հնազանդին ասոր ։
26 Ու նաւելով իջան Գադարա-
ցւոց երկիրը , որ Գալիլեային
27 դիմացի կողմն է ։ Ու ինքը ցա-
մաքը ելլելուն պէս՝ ան քաղաքէն
մարդ մը ելաւ դիմացը՝ որուն ներսը
շատ ատենէ 'ի վեր դևեր կային ․
ու անիկայ հանդերձ չէր հագներ ,
ո՛չ ալ տան մէջ կը բնակէր ,
28 հապա գերեզմաններու մէջ ։ Ու
Յիսուսը տեսնելով՝ աղաղակեց ,
ու ինկաւ անոր առջևը , ու բարձր
ձայնով ըսաւ ․ Դուն իմ հետս
ի՞նչ բան ունիս Յիսուս՝ Որդի
Աստուծոյ բարձրելոյ , կ՚աղաչեմ
29 քեզի՝ զիս մի տանջեր ․ (Ինչու որ
հրամայեց պիղծ ոգիին՝ որ ան մար-
դէն ելլէ ․ որովհետև շատ ատեն
էր՝ որ զանիկայ յափշտակեր էր ․ և
անիկայ շղթաներով , ու ոտնա-
կապերով կապուած կը պահուէր ,
բայց կապերը կը կտրտէր , ու
դևէն անապատը կը քշուէր ․)
30 Հարցուց անոր Յիսուս՝ ու ըսաւ ․
Անունդ ի՞նչ է ․ ան ալ ըսաւ ․ Լէ-
գէոն ․ ինչու որ շատ դևեր մտեր
31 էին անոր ներսի դին ։ Ու կ՚ա-
ղաչէին անոր՝ որ անդունդը երթա-
32 լու հրաման չտայ իրենց ։ Ու ան
տեղը շատ խոզերու երամակ մը
կար՝ որ լեռը կ՚արածուէին ․ ու ա-
ղաչեցին անոր՝ որ իրենց հրաման
տայ անոնց մէջը մտնելու ․ և հրա-
ման տուաւ անոնց ։ Ու դևերը 33
մարդէն ելլելով՝ խոզերուն մէջը
մտան ․ և երամակը գահավէժ տե-
ղէն ծովակը վազեց , ու խեղդուե-
ցաւ ։ Ու խոզարածները աս ե- 34
ղած բանը տեսնելով՝ փախան , ու
պատմեցին քաղաքը ու ագարակ-
ները ։ Ու մարդիկ ելան եղած բա- 35
նը տեսնելու , ու եկան Յիսուսին ,
և գտան ան մարդը՝ ուսկից որ դևե-
րը ելեր էին , հագուած ու խելքը
վրան Յիսուսի ոտքերուն քովը
նստած , ու վախցան ։ Ու անոնք 36
որ տեսեր էին , պատմեցին անոնց՝
թէ ի՛նչպէս դիւահարը ազատե-
ցաւ ։ Ու Գադարացւոց շրջակայ 37
տեղուանքը գտնուող բոլոր բազ-
մութիւնը կ՚աղաչէր անոր , որ
իրենցմէ երթայ ․ ինչու որ մեծ
վախով բռնուած էին ․ ան ալ նաւը
մտնելով՝ ետ դարձաւ ։ Ու ան 38
մարդը՝ ուսկից որ դևերը ելեր էին ,
կ՚աղաչէր անոր՝ որ հետը ըլլայ ․
բայց Յիսուս արձակեց անիկայ՝ ու
ըսաւ ․ Դարձիր քու տո՛ւնդ , ու 39
պատմէ՛ ինչ որ Աստուած քեզի
ըրաւ ․ ան ալ գնաց , ու բոլոր
քաղաքին մէջը քարոզեց , ինչ որ
Յիսուս իրեն ըրաւ ։
Ու երբոր Յիսուս ետ դարձաւ , 40
ժողովուրդը զանիկայ ընդունեց ․
ինչու որ ամէնքը անոր կը սպասէ-
ին ։ Ու ահա Յայրոս անունով 41
մարդ մը եկաւ , ու ինքը ժողովա-
րանին իշխանն էր ․ և Յիսուսին
ոտքը իյնալով՝ կ՚աղաչէր անոր ,
որ իր տունը մտնէ ․ Ինչու որ մէկ 42
հատիկ աղջիկ մը ունէր՝ գրեթէ
տասուերկու տարեկան , որ մեռ-
նելու մօտ էր ․ ու երբոր անիկայ
կ՚երթար , բազմութիւնը կը նեղէր
զանիկայ ։
Ու կնիկ մը՝ որ տասուերկու 43
տարիէ 'ի վեր արիւնի տեղատե-
սութեան մէջն էր , ու իր բոլոր
ունեցածը բժիշկներուն ծախք ըրած
էր , և իրեն մէկէ մը բժշկուելու ճար

44 մը եղած չէր , Ետեւէն մօտենալով՝
անոր հանդերձին քղանցքին դպաւ ,
և իսկոյն իր արիւնին հոսումը դա-
45 դարեցաւ : Եւ Յիսուս ըսաւ .
Ո՞վ էր ան որ ինծի դպաւ . երբոր
ամէնքը կ'ուրանային , ըսաւ Պետ-
րոս ու անոր հետ եղողները .
Վարդապետ՝ բազմութիւնը քեզ
կը հրէ ու կը նեղէ , ու կ'ըսե՞ս թէ
46 Ո՞վ ինծի դպաւ : Եւ Յիսուս
ըսաւ . Մէկը ինծի դպաւ , քանզի
իմացայ որ ինծմէ զօրութիւն մը
47 ելաւ : Երբոր տեսաւ կնիկը՝ որ
բանը անկէ չպահուեցաւ , դողա-
լով եկաւ՝ ու անոր առջեւը ինկաւ ,
և բոլոր ժողովուրդին առջեւը անոր
պատմեց՝ թէ ինչ բանի համար
անոր դպչեր էր , և թէ ինչ-
պէս ինքը իսկոյն բժշկուեցաւ :
48 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Քաջա-
լերուէ՛ աղջիկ , քու հաւատքդ
քեզ բժշկեց , գնա խաղաղու-
թեամբ :
49 Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր ,
ժողովրդապետին տունէն մէկը ե-
կաւ՝ ու ըսաւ անոր . Աղջիկդ մե-
ռաւ , ալ վարդապետը մի՛ յոգ-
50 նեցըներ : Բայց Յիսուս երբոր
լսեց , պատասխան տուաւ անոր՝
ու ըսաւ . Մի՛ վախնար , միայն
51 հաւատա՛ , ու պիտի ապրի : Եւ
երբ տունը մտաւ՝ ուրիշ մէկը
թող չտուաւ որ մտնէ , բայց միայն
Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յով-
հաննէսը , ու աղջկան հայրը ու
52 մայրը : Ամէնքն ալ կու լային ու
կ'ողբային անոր վրայ . և ինքը ը-
սաւ . Մի՛ լաք . անիկայ մեռած
53 չէ , հապա կը քնանայ : Եւ ա-
նոնք ծաղր կ'ընէին զանիկայ , քան-
54 զի գիտէին՝ թէ մեռաւ : Ու ին-
քը ամէնն ալ դուրս հանելով ,
բռնեց անոր ձեռքէն , ու կան-
55 չեց ըսելով . Աղջի՛կ ելի՛ր : Եւ
անոր հոգին դարձաւ , ու իսկոյն
ոտք ելաւ . և Յիսուս հրաման
ըրաւ որ ուտելիք տան անոր :
56 Ու անոր ծնողքը ապշած մնա-
ցին . և ինքը անոնց պատուիրեց՝
որ եղած բանը մէկու մը չըրու-
ցեն :

ԳԼ. Թ.

Եւ իր տասուերկու առաքեալները 1
մէկտեղ իրեն կանչելով , ա-
նոնց զօրութիւն ու իշխանութիւն
տուաւ բոլոր դեւերուն վրայ , և
ախտերը բժշկելու : Եւ զանոնք 2
խրկեց որ Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը քարոզեն , ու հիւանդները
բժշկեն : Եւ ըսաւ անոնց . Ճամ- 3
բու համար բան չառնէք , ոչ գա-
ւազան՝ և ոչ տոպրակ , ոչ հաց՝
և ոչ ստակ , ոչ ալ կրկին հան-
դերձ ունենաք : Եւ ո՛ր տուն որ 4
մտնէք՝ հո՛ն մնացէք , ու անկէ
ելէք : Ու անոնք որ ձեզ չեն ըն- 5
դունիր , երբոր ան քաղաքէն կ'ել-
լէք , ձեր ոտքերուն փոշին անգամ
թօթուեցէք՝ իրենց դէմ վկայու-
թիւն ըլլալու համար : Եւ անոնք 6
ելան՝ ու գեղէ գեղ կը պտըտէին ,
և ամէն տեղ աւետարանը կը քա-
րոզէին , ու բժշկութիւն կ'ընէ-
ին :
Եւ Հերովդէս չորրորդապետը 7
անոր բոլոր գործքերը լսելով՝ տա-
րակուսանաց մէջ էր . որովհետեւ
ոմանք ըսած էին , թէ Յովհաննէ- 8
սը յարութիւն առաւ մեռելներէն .
և ոմանք՝ թէ Եղիան յայտնուե-
ցաւ . և ուրիշներն ալ՝ թէ Առջի
մարգարէներէն մէկը յարութիւն
առաւ : Եւ Հերովդէս ըսաւ . 9
Յովհաննէսը ես գլխատեցի . հա-
պա ասիկայ ո՞վ պիտի ըլլայ , որուն
վրայով ասանկ բաներ կը լսեմ . ու
կ'ուզէր որ տեսնէ զանիկայ :
Եւ առաքեալները դարձան , ու 10
պատմեցին անոր՝ ինչ որ ըրին . և
առաւ զանոնք՝ առանձին անապատ
տեղ մը քաշուեցաւ քաղաքի մը
քով , որուն անունը Բեթսայիդա
էր : Եւ ժողովուրդները երբոր 11
իմացան , անոր ետեւէն գացին , ու
զանոնք ընդունելով՝ կը խօսէր ա-
նոնց Աստուծոյ թագաւորութեանը
վրայով . և որոնք որ բժշկութեան
կարօտ էին , կը բժշկէր :
Ու երբոր օրը սկսաւ իրիկուան 12
մօտենալ , տասուերկուքը եկան ու
ըսին անոր . Արձակէ՛ ժողովուրդ-

ները , որ շրջակայ գեղերը ու ա-
գարակները երթան իջեւանին , ու
կերակուր գտնեն . ինչու որ հոս
13 անապատ տեղ մըն ենք : Ըսաւ
անոնց . Դո՛ւք տուէք ատոնց ու-
տելիք . անոնք ալ ըսին . Մենք
հինգ նկանակէն ու երկու ձուկէն
աւելի բան չունինք , թէ որ չեր-
թանք աս բոլոր ժողովուրդին հա-
14 մար կերակուր գնենք : (Քանզի
հինգ հազարի չափ էրիկ մարդիկ
կային :) Ու ըսաւ իր աշակերտ-
ներուն . Ատոնք դաս դաս՝ յիսուն
15 յիսուն նստեցուցէք : Եւ անանկ
ըրին , ու ամէնն ալ նստեցուցին :
16 Եւ ան հինգ նկանակը ու երկու
ձուկը առնելով՝ ու դէպ 'ի երկինքը
նայելով , օրհնեց զանոնք ու կտրեց ,
և կու տար աշակերտներուն , որ
17 ժողովուրդին առջեւը դնեն : Եւ
կերան ու կշտացան ամէնքն ալ ,
ու աւելցած կտորուանքները տա-
սուերկու կողով վերցուցին :
18 Ու եղաւ որ երբ ինքը առանձին
աղօթք կ'ընէր , աշակերտներն ալ
իր հետը էին , և հարցուց անոնց՝
ըսելով . Ժողովուրդները ինծի
19 համար ո՞վ կ'ըսեն՝ թէ եմ : Ա-
նոնք ալ պատասխան տալով՝ ըսին .
Ոմանք՝ Յովհաննէս մկրտիչը , և ու-
րիշները՝ Եղիան , ուրիշներն ալ՝
թէ Առջի մարգարէներէն մէկը յա-
20 րութիւն առեր է : Եւ ինքը ըսաւ
անոնց . Հապա դուք ինծի համար
ո՞վ կ'ըսէք՝ թէ եմ . պատասխան
տուաւ Պետրոս՝ ու ըսաւ . Աս-
21 տուծոյ Քրիստոսը : Եւ ինքը
սաստիկ պատուիրեց անոնց՝ որ աս
22 բանը մէկու մը չըրուցեն . Ու ը-
սաւ , թէ Պէտք է որ Որդին մար-
դոյ շատ չարչարանքներ կրէ , և
ծերերէն ու քահանայապետներէն և
դպիրներէն մերժուի , ու սպան-
նուի , ու երրորդ օրը յարութիւն
23 առնէ : Եւ ամենուն կ'ըսէր . Թէ
որ մէկը կ'ուզէ իմ ետեւէս գալ ,
թող իր անձը ուրանայ , և ամէն
օր իր խաչը վերցընէ , ու իմ ետե-
24 ւէս գայ : Վասն զի ո՛վ որ կ'ուզէ
իր անձը ապրեցընել , պիտի կոր-
սընցընէ անիկայ . և ո՛վ որ ինծի
համար իր անձը կորսընցընէ , պի-
տի ապրեցընէ անիկայ : Քանզի 25
ի՞նչ կը շահի մարդ մը՝ թէ որ
բոլոր աշխարհը վաստըկի , և իր
անձը կորսընցընէ կամ վնասէ :
Վասն զի ո՛վ որ զիս ու իմ խօս- 26
քերս [illegible] ամօթ սեպէ , Որ-
դին մարդոյ ալ զանիկայ [illegible]
ամօթ պիտի սեպէ՝ երբոր գայ իր
ու Հօրը և սուրբ հրեշտակներուն
փառքովը : Բայց ճշմարիտ կ'ըսեմ 27
ձեզի , որ հոս կայնողներէն մէկ քա-
նիները կան՝ որոնք մահուան համը
պիտի չառնեն , մինչեւ որ տեսնեն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը :
Ու եղաւ որ աս խօսքերէն դրեթէ 28
ութ օր ետքը՝ Պետրոսը ու Յով-
հաննէսը և Յակոբոսը առնելով՝
լեռը ելաւ աղօթք ընելու : Ու 29
երբոր ինքը աղօթք կ'ընէր , իր
երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը ե-
ղաւ , ու իր հագուստը ճերմակ ու
փայլուն եղաւ : Եւ ահա երկու 30
մարդիկ իր հետը կը խօսէին , ո-
րոնք Մովսէս ու Եղիա էին , փառ- 31
քով երեւցած , և անոր աս կեանքէն
ելլելուն վրայով կը խօսէին , որ
Երուսաղէմի մէջ պիտի կատա-
րուէր : Բայց Պետրոս և անոր 32
հետ եղողները քունով ծանրացած
էին , ու երբոր արթընցան , տե-
սան անոր փառքը , և ան երկու
մարդիկը՝ որ անոր քովը կեցեր էին :
Ու եղաւ որ երբ անոնք զատուեցան 33
անոր քովէն , Պետրոս ըսաւ Յի-
սուսին . Վարդապետ՝ աղէկ է որ
հոս կենանք . ու իրեք խրճիթ շի-
նենք , մէկը քեզի , և մէկը Մով-
սէսին , ու մէկը Եղիային . վասն
զի չէր գիտեր ինչ կը խօսէր :
Եւ քանի որ անիկայ աս բաները 34
կը խօսէր , ամպ մը եկաւ՝ ու անոնց
վրայ հովանի եղաւ , և ամպին տա-
կը մտած ատեննին վախցան : Ու 35
ձայն մը եղաւ ամպէն՝ ըսելով .
Ասիկայ է իմ սիրելի Որդիս , ա-
տո՛ր մտիկ ըրէք : Եւ ան ձայնը 36
որ եղաւ , Յիսուս մինակ գտնուե-
ցաւ : Ու իրենք լուռ կեցան , և
իրենց տեսածներէն՝ ան օրերը մէ-
կուն բան մը չպատմեցին :

37 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը՝ երբ–
որ անոնք լեռնէն վար իջան, շատ
38 ժողովուրդ անոր դէմը ելաւ։ Ու
ահա ժողովուրդին մէջէն մէկ մարդ
մը աղաղակեց ու ըսաւ. Վարդա–
պետ՝ կ'աղաչեմ քեզի՝ նայէ իմ
որդիիս, քանզի իմ մէկ հատիկս
39 է. Ու ահա ոգի մը կը բռնէ զա–
նիկայ. ան ալ յանկարծ կը կան–
չուըռտէ, և զանիկայ ցնցելով կը
փրփրցընէ, ու հազիւ կը զատուի
անկէ՝ ջարդուբուրդ ընելով զանի–
40 կայ. Ու քու աշակերտներուդ ա–
ղաչեցի՝ որ հանեն զանիկայ, ու
41 չկրցան։ Պատասխան տուաւ Յի–
սուս՝ ու ըսաւ. Ո՛վ անհաւատ և
խոտորեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի
հետ պիտի ըլլամ՝ ու ձեզի համբե–
42 րեմ. հո՛ս բեր քու որդիդ։ Ու
երբոր դեռ կը մօտենար, դեւը զա–
նիկայ գետինը զարկաւ՝ ու սաստիկ
43 ցնցեց։ Իսկ Յիսուս սաստեց
պիղծ ոգիին, և բժշկեց տղան՝ ու
44 զանիկայ իր հօրը տուաւ։ Ու
ամէնքը կը զարմանային Աստուծոյ
մեծամեծ գործքերուն վրայ։

Ու քանի որ ամէնքը կը զարմա–
նային Յիսուսին ըրած բոլոր գործ–
քերուն վրայ, անիկայ ըսաւ իր ա–
շակերտներուն. Դուք աս խօսքերը
ականջներնիդ դրէք, վասն զի
Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մար–
45 դոց ձեռքը։ Բայց անոնք չէին
իմանար ան խօսքը, և անոնցմէ
ծածկուած էր՝ որ չհասկընան. ու
կը վախնային ան խօսքին համար ի–
րեն հարցընելու։

46 Խորհուրդ մըն ալ մտաւ անոնց
մէջ՝ թէ արդեօք իրենց մէջը ո՞վ է
47 մեծ։ Իսկ Յիսուս անոնց սրտին
խորհուրդը իմանալով, տղայ մը
առաւ՝ ու զանիկայ իր քովը կայնե–
48 ցուց, Ու ըսաւ անոնց. Ո՛վ որ
աս տղան իմ անունովս կ'ընդունի՝
զիս կ'ընդունի. և ան որ զիս կ'ըն–
դունի՝ անիկայ զիս ղրկողը կ'ըն–
դունի. վասն զի ան որ ձեր ամենուն
մէջը պզտիկ է, անիկայ մեծ պիտի
ըլլայ։

49 Պատասխան տուաւ Յովհաննէս
ու ըսաւ. Վարդապետ՝ մէկը տե–
սանք որ քու անունովդ դեւեր կը
հանէր, և զանիկայ արգիլեցինք,
ինչու որ մեր հետը չպտըտիր։ Ու 50
Յիսուս ըսաւ անոր. Մ՛ի արգի–
լէք. քանզի ան որ ձեզի հակառակ
չէ, ձեր կողմէն է։

Ու եղաւ որ երբ իր աշխարհէս 51
վերնալու օրերը կը կատարուէր,
ինքն ալ հաստատ որոշեց Երու–
սաղէմ երթալ։ Ու իր երեսին 52
առջեւէն պատգամաւորներ ղրկեց,
որ երբոր գացին՝ Սամարացւոց մէկ
գեղը մտան որ իրեն համար պատ–
րաստութիւն մը ընեն։ Ու չըն– 53
դունեցին զանիկայ, ինչու որ անոր
երեսը դէպ 'ի Երուսաղէմ երթա–
լու ձգտուած էր։ Երբոր իր ա– 54
շակերտները Յակոբոս ու Յովհան–
նէս տեսան, ըսին. Տէ՛ր՝ կ'ուզե՞ս
որ ըսենք, ու երկինքէն կրակ իջնէ՝
և սատկեցընէ անոնք, ինչպէս որ
Եղիան ալ ըրաւ։ Ու դարձաւ 55
յանդիմանեց զանոնք՝ ըսելով. Չէք
գիտեր թէ ի՛նչ հոգիի տէր էք
դուք. Վասն զի Որդին մարդոյ 56
չեկաւ մարդոց հոգիները կորսըն–
ցընելու, հապա փրկելու. և ուրիշ
գեղ մը գացին։

Ու երբոր անոնք ճամբան կ'եր– 57
թային, մէկը ըսաւ անոր. Տէ՛ր՝
քու ետեւէդ գամ՝ ո՛ւր որ երթաս։
Ու Յիսուս ըսաւ անոր. Աղուէսա– 58
ները որջեր ունին, ու երկնից թըռ–
չուններ բոյներ, բայց Որդին մար–
դոյ տեղ մը չունի, որ հոն իր գլուխը
դնէ։

Մէկ ուրիշի մըն ալ ըսաւ. Ե– 59
կո՛ւր իմ ետեւէս. ան ալ ըսաւ.
Տէ՛ր՝ ինծի հրաման տուր, որ առաջ
երթամ իմ հայրս թաղեմ։ Յի– 60
սուս ըսաւ անոր. Թո՛ղ տուր մե–
ռելներուն որ թաղեն իրենց մեռել–
ները. բայց դուն գնա՛ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը քարոզէ։

Մէկ ուրիշ մըն ալ ըսաւ. Տէ՛ր 61
ես քու ետեւէդ պիտի գամ. բայց
ինծի հրաման տուր, որ առաջ իմ
տանս մէջ եղողներուն հրաժարա–
կան ողջոյն տամ։ Յիսուս ըսաւ 62
անոր. Ո՛չ մէկը՝ որ ձեռքը մաճին
վրայ կը դնէ ու ետին կը նայի,

Աստուծոյ թագաւորութեանը յար–
մար է։

ԳԼ. Ժ.

1 Աս բաներէն ետեւ Տէրը ուրիշ եօ–
թանասուն ալ որոշեց. և զա–
նոնք իր առջեւէն երկու երկու ղրկեց
բոլոր քաղաքները ու տեղերը՝ ուր
2 որ ինքը պիտի երթար։ Ու կ'ը–
սէր անոնց. Հունձքը շատ է, ու
մշակները քիչ. ուստի հունձքին
Տէրոջը աղաչեցէ՛ք, որ մշակներ
3 հանէ իր հունձքին։ Գացէ՛ք. ա–
հա ես ձեզ կը ղրկեմ իբրև գառ–
4 ներ՝ գայլերու մէջ։ Հետերնիդ
քսակ մի՛ առնէք, ո՛չ ալ տոպրակ,
և ո՛չ կօշիկներ. ու ճամբան մէկու
5 մը բարեւ մի՛ տաք։ Ու ո՛ր տուն
որ մտնէք, առաջ ըսէ՛ք. Բարեւ
6 աս տանս։ Ու թէ որ հոն բարեւի
արժանաւոր մարդ կայ, ձեր բարեւը
պիտի հանգչի անոր վրայ, հապա
7 թէ չէ՝ ձեզի պիտի դառնայ։ Ու
ան տանը մէջ մնացէ՛ք, ու անոնց–
մէ կերէ՛ք ու խմեցէ՛ք. ինչու որ
մշակը իր վարձքին արժանի է.
8 տունէ տուն մի՛ փոխուիք։ Ու ո՛ր
քաղաք որ մտնէք, ու ձեզ ընդու–
նին, ի՛նչ որ առջեւնիդ դրուի,
9 կերէ՛ք. Ու բժշկեցէ՛ք անոր մէջի
հիւանդները, և ըսէ՛ք անոնց. Աս–
տուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մօ–
10 տեցեր է։ Բայց ո՛ր քաղաք որ
մտնէք՝ ու ձեզ չընդունին, անոր
11 հրապարակները ելլելով՝ ըսէ՛ք. Ան
փոշին ալ որ ձեր քաղաքէն մեր
ոտքերնուս փակած է, ձեզի կը թօթ–
վենք. միայն թէ աս գիտնաք՝ որ
Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի
12 մօտեցեր է։ Ձեզի կ'ըսեմ, որ
ան օրը Սոդոմի դատաստանը աւե–
լի դիւրին պիտի ըլլայ, քան թէ
13 ան քաղաքին։ Վա՜յ քեզ Քորա–
զին, վա՜յ քեզ Բեթսայիդա. ին–
չու որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի
մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝
որ ձեր մէջը եղան, շատոնցմէ քուր–
ձով՝ ու մոխիրի մէջ նստելով ա–
14 պաշխարած պիտի ըլլային։ Բայց
դատաստանին օրը Տիւրոսին ու
Սիդոնին աւելի դիւրին պիտի ըլ–
լայ, քան թէ ձեզի։ Ու դուն 15
Կափառնայում՝ որ մինչև երկինքը
բարձրացած ես, մինչև դժոխքը
պիտի իջնես։ Ան որ ձեզի մտիկ 16
կ'ընէ, ինծի մտիկ կ'ընէ. և ան
որ ձեզ կը մերժէ, զիս կը մերժէ.
և ան որ զիս կը մերժէ, զիս ղըր–
կողը կը մերժէ։

Ու եօթանասուն աշակերտները 17
դարձան ուրախութեամբ՝ ու ըսին.
Տէ՛ր՝ քու անունովդ դեւերն ալ մե–
զի կը հնազանդին։ Ու ըսաւ ա– 18
նոնց. Սատանան փայլակի պէս
երկինքէն վար ինկած կը տեսնէի։
Ահա ձեզի իշխանութիւն կու տամ 19
օձերու ու կարիճներու՝ և թշնամիին
բոլոր զօրութեանը վրայ կոխկըռտե–
լու. ու բնաւ մէկ բան մը ձեզի պի–
տի չվնասէ։ Բայց դուք անոր վրայ 20
մի՛ ուրախանաք որ չար ոգիները
ձեզի կը հնազանդին, հապա ուրա–
խացէ՛ք՝ որ ձեր անունները երկինքը
գրուած են։

Ան նոյն ժամուն Յիսուս հոգիով 21
ուրախացաւ՝ ու ըսաւ. Շնորհա–
կալ եմ քեզմէ ո՛վ Հայր՝ Տէր
երկնի և երկրի, որ աս բաները
ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն
և գիտուններէն, ու տղոց յայտնե–
ցիր. այո՛ ո՛վ Հայր, ինչու որ
քու առջիդ ասանկ հաճելի եղաւ։
Ամէն բան ինծի տրուեցաւ իմ 22
Հօրմէս, ու մէկը չգիտեր թէ ո՛վ
է Որդին, բայց միայն Հայրը. և
թէ ո՛վ է Հայրը, բայց միայն Որ–
դին. և ան՝ որուն որ Որդին կ'ու–
զէ յայտնել։

Ու աշակերտներուն դառնալով՝ 23
առանձին ըսաւ. Երանի՜ ան աչքե–
րուն՝ որ ձեր տեսածները կը տես–
նեն. Քանզի կ'ըսեմ ձեզի, որ 24
շատ մարգարէներ և թագաւորներ
ուզեցին ձեր տեսածները տեսնել,
ու չտեսան, և ձեր լսածները լսել,
ու չլսեցին։

Ու ահա մէկ օրինական մը ե– 25
լաւ, ու զանիկայ փորձելով՝ ըսաւ.
Վարդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ յաւի–
տենական կեանքը ժառանգեմ։
Անիկայ ալ ըսաւ անոր. Օրէնքին 26
մէջ ի՞նչ գրուած է. ինտո՞ր կը

27 կարդաս ։ Պատասխան տուաւ ա-
նիկայ՝ ու ըսաւ ․ Քու Տէր Աս-
տուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ
ու քու բոլոր անձէդ և քու բոլոր
զօրութենէդ ու քու բոլոր միտքէդ ,
և քու ընկերդ ալ քու անձիդ պէս ։
28 Ու ինքը ըսաւ անոր ․ Շիտակ
պատասխան տուիր ․ ատիկայ ըրէ ,
29 ու պիտի ապրիս ։ Իսկ անիկայ
ուզելով ինքզինքը արդարացընել ,
ըսաւ Յիսուսին ․ Բայց իմ ընկերս
30 ո՞վ է ։ Պատասխան տուաւ Յի-
սուս՝ ու ըսաւ ․ Մէկ մարդ մը Ե-
րուսաղեմէն Երիքով կ'իջնէր ․ ու
աւազակներու ձեռք ինկաւ , որոնք
մերկացուցին զանիկայ՝ ու վիրաւո-
րելով կիսամեռ թողուցին ու գա-
31 ցին ։ Ու պատահեցաւ որ քահա-
նայ մը այն ճամբայէն կ'իջնէր , ու
զանիկայ տեսնելով՝ ան դին կողմէն
32 անցաւ ։ Նոյնպէս ալ Ղեւտացի
մը այն տեղը հասնելով՝ գնաց ու
տեսաւ , և անդին կողմէն անցաւ ։
33 Բայց Սամարացի մը որ ճամբոր-
դութիւն կ'ընէր , եկաւ անոր քովը ,
34 ու զանիկայ տեսնելով՝ խղճաց ․ Ու
մօտեցաւ անոր վէրքերը փաթթեց՝
վրան ձէթ և գինի թափելով ․ ու
իր գրաստին վրայ դնելով՝ տարաւ
անիկայ մէկ պանդոկ մը , և անոր
35 հոգ տարաւ ։ Ու հետեւեալ օրը
երբոր կ'ելլէր անկէ , երկու դահե-
կան հանեց պանդոկապետին տուաւ ,
և անոր ըսաւ ․ Հոգ տար ատոր ,
ու ինչ որ աւելի ծախք ընես , ես
դառնալուս՝ ես քեզի կը վճարեմ ։
36 Հիմա այն երեքէն ո՞րը քեզի կ'երեւ-
նայ ընկեր ըլլալ աւազակներուն
37 ձեռքը ինկողին ։ Ու անիկայ ը-
սաւ ․ Ան որ անոր ողորմութիւն
ըրաւ ։ Ան ատենը Յիսուս ըսաւ
անոր ․ Գնա՝ դուն ալ այնպէս ը-
րէ ։
38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'երթա-
յին , ինքը գեղ մը մտաւ ․ և մէկ
կնիկ մը Մարթա անունով՝ զանի-
39 կայ իր տունը ընդունեց ։ Ու ա-
նիկայ քոյր մը ունէր , որուն անու-
նը Մարիամ էր ․ որ եկաւ Յիսուսի
ոտքերուն քովը նստաւ , ու անոր
40 խօսքերը մտիկ կ'ընէր ։ Բայց
Մարթա շատ սպասաւորութիւնով
զբաղած էր ․ եկաւ անոր քովը՝ ու
ըսաւ ․ Տէ՛ր՝ քու հոգդ չէ՞ , որ իմ
քոյրս զիս մինակ թողուց սպասա-
ւորութեան մէջ ․ ուստի ատոր
զրուցէ՛ որ ինծի օգնէ ։ Պատաս- 41
խան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ ա-
նոր ․ Մարթա՛ Մարթա , դուն
շատ բաներու համար հոգ ընելովդ
կը տագնապիս ․ Բայց մէկ բան մը 42
պէտք է ․ և Մարիամ այն աղէկ
բաժինը ընտրեց , որ իրմէ պիտի
չառնուի ։

ԳԼ․ ԺԱ

Ու եղաւ որ մէկ տեղ մը աղօթք 1
կ'ընէր ․ ու երբոր դադարեցաւ ,
իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ ի-
րեն ․ Տէ՛ր՝ մեզի աղօթք ընել սոր-
վեցուր , ինչպէս որ Յովհաննէս ալ
իր աշակերտներուն սորվեցուց ։ Ու 2
ըսաւ անոնց ․ Երբոր աղօթք կ'ը-
նէք , ըսէք ․ Ո՛վ Հայր մեր՝ որ
երկինքն ես , քու անունդ սուրբ
ըլլայ ․ քու թագաւորութիւնդ
գայ , քու կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ
երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ ․
Մեր ամէն աւուր հացը օրէ օր 3
մեզի տո՛ւր ․ Ու մեզի ներէ՛ մեր 4
մեղքերը ․ ինչու որ մենք ալ կը
ներենք այն ամենուն՝ որ մեզի պար-
տական են ․ ու մեզ փորձութեան
մի՛ տանիր ․ հապա չարէն մեզ ա-
զատէ՛ ։
Ու ըսաւ անոնց ․ Ձեզմէ ո՞վ 5
է անիկայ , որ բարեկամ մը ունե-
նայ , ու կէս գիշերուան մէջ երթայ
անոր՝ և ըսէ անոր ․ Բարեկա՛մ՝
ինծի երեք նկանակ փոխ տուր ․
Ինչու որ իմ մէկ բարեկամս ճամ- 6
բայէ ինծի եկաւ , ու բան մը չու-
նիմ անոր առջեւը դնելու ։ Անի- 7
կայ ալ ներսէն պատասխան տայ՝
և ըսէ ․ Զիս մի՛ յոգնեցըներ ,
արդէն դուռը գոցուած է , ու
տղաքս իմ քովս անկողինի մէջ են ,
չեմ կրնար ելլել՝ ու քեզի հաց
տալ ։ Ձեզի կ'ըսեմ ․ Թէեւ բա- 8
րեկամութեան համար չելլէ տայ
անոր , սակայն անոր թախանձան-
քին համար պիտի ելլէ ու պէտք

9 եղածը տայ անոր ։ Ես ալ կ'ըսեմ
ձեզի ․ Խնդրեցէ՛ք՝ և պիտի տրուի
ձեզի ․ փնտռեցէ՛ք՝ ու պիտի գըտ-
նէք ․ դուռը զարկէ՛ք՝ և պիտի
10 բացուի ձեզի ․ Վասն զի ամէն ո՛վ
որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ , և ո՛վ որ
կը փնտռէ՝ կը գտնէ , և ո՛վ որ
դուռը կը զարնէ՝ պիտի բացուի
11 անոր ։ Ձեզմէ ո՞վ է այն հայրը՝
որմէն իր որդին հաց որ ուզէ , մի-
թէ քա՞ր պիտի տայ անոր ․ կամ
թէ որ ձուկ ուզէ , միթէ ձուկին
12 տեղը օ՞ձ պիտի տայ անոր ․ Ու
կամ թէ որ հաւկիթ ուզէ , միթէ
13 կարի՞ճ պիտի տայ անոր ։ Ուստի
եթէ դուք՝ որ չար էք , ձեր զա-
ւակներուն աղէկ ընծաներ տալ
գիտէք , ո՛րչափ աւելի ձեր Հայրը
երկինքէն Սուրբ Հոգին պիտի տայ
անոնց , որ իրմէ կը խնդրեն ։
14 Ու դեւ մը կը հանէր ․ և անիկայ
համր էր ․ ու եղաւ որ երբ դեւը
ելաւ , համրը խօսեցաւ ․ և ժողո-
15 վուրդները զարմացան ։ Բայց ա-
նոնցմէ մէկ քանիները ըսին ․ Ա-
տիկայ դեւերուն Բեեղզեբուղ իշ-
խանին միջոցովը դեւերը կը հանէ ։
16 Ուրիշներն ալ փորձելով երկինքէն
17 նշան մը կ'ուզէին անկէ ։ Բայց
ինքը գիտնալով անոնց խորհուրդ-
ները՝ ըսաւ անոնց ․ Ամէն թագա-
ւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝
կ'աւերի ․ և տուն մը իրեն դէմ
18 բաժնուած՝ կը կործանի ․ Հապա
թէ որ Սատանան իրեն դէմ բաժ-
նուած է , անոր թագաւորութիւնը
ինտո՞ր պիտի կենայ ․ որովհետեւ
կ'ըսէք թէ՝ Բեեղզեբուղով դեւերը
19 կը հանեմ ։ Իսկ թէ որ ես Բե-
եղզեբուղով դեւերը կը հանեմ ,
ձեր որդի՞քը ինչով կը հանեն ․
ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դա-
20 տաւորները ։ Բայց թէ որ ես Աս-
տուծոյ մատովը կը հանեմ դեւերը ,
ուրեմն Աստուծոյ թագաւորութիւ-
21 նը ձեր վրայ հասած է ։ Երբոր
զօրաւոր մարդ մը զէնքերը վրան
առած՝ իր տունը բակը կը պահ-
պանէ , անոր բաները խաղաղու-
22 թեան մէջ կը մնան ․ Բայց երբոր
անկէ աւելի զօրաւորը վրան գալով
յաղթէ անիկայ , անոր զէնքերը
կ'առնէ՝ որոնց ինքը յուսացեր էր ,
և անկէ առած կողոպուտը կը բաժ-
նէ ։ Ան որ իմ հետս չէ , ինծի 23
հակառակ է ․ և ան որ ինծի հետ
չժողվեր , ցիրուցան կ'ընէ ։
Երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը 24
կ'ելլէ , անջուր տեղուանք կը պը-
տըտի , հանգստութիւն կը փնտռէ ․
ու երբոր չգտներ , կ'ըսէ ․ Դառ-
նամ նորէն իմ տունս՝ ուսկից որ
ելայ ․ Ու կու գայ՝ զանիկայ մաք- 25
րուած ու պատրաստուած կը գըտ-
նէ ։ Ան ատենը կ'երթայ՝ և իր 26
հետը կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ
իրմէ աւելի չար , ու մտնելով՝ հոն
կը բնակին ․ և այն մարդուն վերջը՝
առջինէն գէշ կ'ըլլայ ։
Ու եղաւ որ երբ անիկայ աս 27
բաները կը խօսէր , ժողովուրդին
մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերցուց՝
ու ըսաւ անոր ․ Երանի՛ այն որո-
վայնին՝ որ քեզ կրեց , և այն ծի-
ծերուն՝ որ քեզի կաթ տուին ։
Ու ինքը ըսաւ ․ Մանաւանդ թէ 28
երանի՛ անոնց՝ որ Աստուծոյ խօսքը
կը լսեն ու կը պահեն ։
Ու երբոր ժողովուրդները անոր 29
քով կը դիզուէին , սկսաւ ըսել ․
Աս ազգը չար է ․ նշան կ'ուզէ , և
ուրիշ նշան պիտի չտրուի անոր ,
բայց միայն Յովնան մարգարէին
նշանը ։ Քանզի ինչպէս որ Յով- 30
նան՝ Նինուէացիներուն նշան եղաւ ,
անանկ ալ Որդին մարդոյ աս ազ-
գիս պիտի ըլլայ ։ Հարաւի թա- 31
գուհին դատաստանին օրը աս ազ-
գին մարդոցը դէմ պիտի ելլէ , ու
պիտի դատապարտէ զանոնք ․ ինչու
որ երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմո-
նին իմաստութիւնը լսելու ․ և ա-
հա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս ։
Նինուէի մարդիկը դատաստանին 32
օրը աս ազգին դէմ պիտի ելլեն ,
ու պիտի դատապարտեն զանիկայ ․
ինչու որ Յովնանին քարոզու-
թեամբը զղջի եկան ․ և ահա
Յովնանէն մեծ մէկը կայ հոս ։
Մէկը ճրագը չվառեր՝ ծածուկ 33
տեղ մը դներ , ո՛չ ալ գրուանի
տակ ․ հապա աշտանակի վրայ , որ

ներս մտնողները լոյսը տեսնեն :
34 Մարմինին ճրագը աչքն է . ուստի
երբոր աչքդ պայծառ է , բոլոր
մարմինդ ալ լուսաւոր կ'ըլլայ .
բայց երբոր աչքդ վատ է , մարմինդ
35 ալ մութ կ'ըլլայ : Ուրեմն զգոյշ
կեցիր , որ քու մէջդ եղած լոյսը
36 խաւար չըլլայ : Արդ՝ թէ որ քու
բոլոր մարմինդ լուսաւոր է , և
մութ մաս մը չունի , բոլորն ալ
լուսաւոր կ'ըլլայ , ինչպէս երբոր
ճրագ մը՝ իր փայլունութեամբը
քեզ կը լուսաւորէ :
37 Ու երբոր այս բաները կը խօսէր ,
փարիսեցի մը կ'աղաչէր անոր՝ որ
իր քովը ճաշ ուտէ . անիկայ ալ
38 մտաւ՝ սեղան նստաւ : Իսկ փա-
րիսեցին երբոր տեսաւ՝ զարմա-
ցաւ , որ նախ չլուացուեցաւ ճաշէն
39 առաջ : Եւ Տէրը ըսաւ անոր .
Հիմա դուք փարիսեցիներ՝ գաւա-
թին ու պնակին դուրսի դին կը
մաքրէք , ու ձեր ներսիդին յա-
փշտակութեամբ և չարութեամբ
40 լեցուն է : Անմիտներ՝ ան որ
դուրսինը ըրաւ , ներսինն ալ ինքը
41 չըրա՞ւ : Սակայն անոնց մէջը ե-
ղածներէն ողորմութիւն տուէք .
և ահա ամէն բան մաքուր կ'ըլլայ
42 ձեզի : Բայց վայ ձեզի փարիսե-
ցիներուդ՝ որ անանուխին ու փեգե-
նային և բոլոր խոտեղէններուն տա-
սանորդը կը վճարէք ու զանց կ'ը-
նէք իրաւունքը և Աստուծոյ սէրը .
ասոնք պէտք էր ընել , և անոնք
43 չձգել : Վա՜յ ձեզի փարիսեցինե-
րուդ՝ որ ժողովարաններուն մէջ
առաջին աթոռները կը սիրէք , ու
շուկաներուն մէջ բարեւները :
44 Վա՜յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու
փարիսեցիներ՝ որ անյայտ գերեզ-
մաններու նման էք , որոնց վրա-
յէն մարդիկ կը քալեն՝ ու չեն գի-
տեր :
45 Եւ օրինականներէն մէկը պա-
տասխան տալով՝ ըսաւ անոր .
Վարդապետ՝ այս խօսքերը զրուցե-
լով՝ մեզ ալ վար կը զարնես :
46 Եւ անիկայ ըսաւ . Ձեզ ալ վա՜յ
օրինականներուդ , որ տանելու դը-
ժուար բեռներ կը բեռցնէք մար-
դոց , ու դուք մէկ մատովնիդ ան
բեռներուն չէք դպչիր : Վա՜յ 47
ձեզի՝ որ մարգարէներուն գերեզ-
մանները կը շինէք , ու ձեր հայ-
րերը սպաննեցին զանոնք : Ուրեմն 48
կը վկայէք և հաւանութիւն կու
տաք ձեր հարցը ըրածներուն . ին-
չու որ իրենք սպաննեցին զանոնք ,
ու դուք անոնց գերեզմանները կը
շինէք : Անոր համար ալ Աստու- 49
ծոյ իմաստութիւնը ըսաւ . Պիտի
խրկեմ անոնց մարգարէներ ու ա-
ռաքեալներ . և անոնցմէ ոմն պի-
տի սպաննեն , ու ոմն հալածեն .
Որպէս զի աշխարհի սկիզբէն հետէ 50
թափուած բոլոր մարգարէներուն
արիւնը այս ազգէն պահանջուի ,
Աբէլին արիւնէն մինչև Զաքա- 51
րիային արիւնը , որ սեղանին ու
տաճարին մէջտեղը կորսուեցաւ .
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Այս ազգէն
պիտի պահանջուի : Վա՜յ ձեզի՝ 52
օրինականներուդ՝ որ գիտութեան
բանալին վերցուցիք . դուք չմտաք ,
և մտնողներն ալ արգիլեցիք :
Ու երբոր այս բաները անոնց կը 53
զրուցէր , դպիրները ու փարիսեցի-
ները սկսան խիստ դժուարիլ , և
շատ բաներու վրայով անոր բերնէն
խօսք փնտռել . Եւ անոր դարան 54
պատրաստելով՝ կը փնտռէին թէ
ինչպէս անոր բերնէն բան մը որ-
սան , որ անոր վրայով ամբաստա-
նութիւն ընեն :

ԳԼ. ԺԲ

Այս միջոցիս երբոր բիւրաւոր ժո- 1
ղովուրդներ վրան ժողվուեցան ,
մինչև որ մէկզմէկ կը կոխէին ,
սկսաւ ըսել իր աշակերտներուն .
Պինտ առաջ ինքզինքնիդ զգոյշ
պահեցէք փարիսեցւոց խմորէն , որ
է կեղծաւորութիւն : Ինչու որ 2
բան մը չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չյա-
յայտնուի , և գաղտուկ՝ որ պիտի
չգիտցուի : Ուստի ինչ որ մութ 3
տեղը զրուցեցիք , անիկայ լոյս տե-
ղը պիտի լսուի . և ան որ ներքին
սենեակներուն մէջ ականջի խօսե-
ցաք , տանիքներուն վրայ պիտի
քարոզուի : Բայց ձեզի իմ բա- 4

րեկամներուս կը զրուցեմ . Մի
վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը
սպաննեն , ու անկէ ետև աւելի
բան մը ընելու կարողութիւն չու-
5 նին : Հապա ձեզի ցուցնեմ թէ
որմէ պիտի վախնաք . Անկէ վախ-
ցէք՝ որ սպաննելէն ետև իշխանու-
թիւն ունի գեհեանը ձգելու . այո՛
6 կ'ըսեմ ձեզի , Անկէ վախցէք : Չէ՞
որ հինգ ճնճղուկը երկու դանկի կը
ծախուի . և անոնցմէ մէկը մոռ-
7 ցուած չէ Աստուծոյ առջին : Բայց
ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համ-
բուած է . ուրեմն մի՛ վախնաք ,
ինչու որ դուք շատ ճնճղուկներէն
8 աւելի աղէկ էք : Եւ ձեզի կ'ը-
սեմ . Ամէն ո՛վ որ զիս կը դաւանի
մարդոց առջևը , Որդին մարդոյ ալ
անիկայ պիտի դաւանի Աստուծոյ
9 հրեշտակներուն առջևը : Բայց ան
որ զիս մարդոց առջևը կ'ուրանայ ,
ուրացուած պիտի ըլլայ Աստուծոյ
10 հրեշտակներուն առջևը : Եւ ա-
մէն ո՛վ որ Որդւոյ մարդոյ դէմ
բան կ'ըսէ , պիտի ներուի անոր .
բայց ան որ Սուրբ Հոգիին դէմ
հայհոյութիւն կ'ընէ , պիտի չնե-
11 րուի անոր : Ու երբոր ձեզ ժո-
ղովարանները՝ և իշխանութիւննե-
րու ու պետութիւններու առջև տա-
նելու ըլլան , հոգ մի՛ ընէք թէ
ինչպէս՝ կամ ինչ պատասխան պի-
տի տաք , կամ ինչ պիտի ըսէք .
12 Վասն զի Սուրբ Հոգին պիտի
սորվեցընէ ձեզի նոյն ժամուն՝ ինչ
որ պէտք է խօսիլ :
13 Ժողովուրդին մէջէն մէկը ըսաւ
անոր . Վարդապետ՝ զրուցէ եղ-
բօրս , որ հօրս ինչքին ժառանգու-
14 թիւնը իմ հետս բաժնէ : Ան ալ
ըսաւ անոր . Մա՛րդ՝ ո՞վ զիս ձեր
վրայ դատաւոր կամ բաժին ընող
15 դրաւ : Եւ ըսաւ անոնց . Նա-
յեցէք և զգուշացէք ագահութե-
նէն . ինչու որ մարդուս ստա-
ցուածքներուն աւելնալէն կախուած
16 չէ իր կեանքը : Առակ մըն ալ
խօսեցաւ անոնց՝ ըսելով . Մէկ
հարուստ մարդու մը արտերը ա-
17 ռատ բերքեր տուին . Եւ ինքը կը
մտածէր ինքնիրեն՝ ու կ'ըսէր . Ի՞նչ
ընեմ , վասն զի տեղ չունիմ , որ
հոն իմ բերքերս ժողվեմ : Եւ ը- 18
սաւ . Աս ընեմ . իմ ամբարներս
քակեմ՝ ու ալ աւելի մեծ շինեմ ,
և հոն ժողվեմ իմ բոլոր բերքերս
ու բարիքներս . Եւ իմ անձիս ը- 19
սեմ . Ո՛վ անձս՝ շատ բարիքներ
ունիս շատ տարիներու համար ժող-
վուած . հանգչէ՛ , կեր , խմէ՛ , և
ուրախ եղիր : Բայց Աստուած ը- 20
սաւ անոր . Անմիտ՝ այս գիշեր հո-
գիդ քեզմէ պիտի պահանջուի .
ուստի ան քու պատրաստած բա-
ներդ որո՞ւն պիտի ըլլայ : Այսպէս 21
է անիկայ՝ որ իր անձին համար
գանձ կը դիզէ , ու Աստուծոյ չը-
հարստանար :
Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն . 22
Ասոր համար կ'ըսեմ ձեզի . Հոգ
մի՛ ընէք ձեր կեանքին համար՝ թէ
ինչ պիտի ուտէք , ո՛չ ալ մար-
մնին համար՝ թէ ինչ պիտի հագ-
նիք . Ինչու որ կեանքը կերակու- 23
րէն աւելի է , ու մարմինը հագուս-
տէն : Նայեցէ՛ք ագռաւներուն , 24
որ ո՛չ կը սերմանեն և ո՛չ կը հըն-
ձեն , որոնք ո՛չ շտեմարաններ ու-
նին՝ ո՛չ ալ ամբարներ , ու Աս-
տուած անոնք կը կերակրէ . դուք
ո՞րչափ աւելի լաւ էք թռչուննե-
րէն : Եւ ձեզմէ ո՞վ կրնայ իր 25
հոգ ընելովը իր հասակին վրայ
կանգուն մը աւելցընել : Հապա 26
թէ որ ամենափոքր բանին կարող
չէք , ուրիշ բաներուն համար ին-
չո՞ւ հոգ կ'ընէք : Նայեցէ՛ք շու- 27
շաններուն՝ ինչպէս կ'աճին . ո՛չ
կ'աշխատին և ո՛չ կը մանեն . բայց
ձեզի կ'ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր
բոլոր փառաւորութեանը մէջ ա-
նոնցմէ մէկուն պէս չհագուեցաւ :
Ուստի թէ որ խոտը որ այսօր դաշ- 28
տի մէջ է՝ ու վաղը փուռը կը ձը-
գուի , Աստուած անանկ կը հա-
գուեցընէ , ո՞րչափ աւելի ձեզ՝
թերահաւատներ : Ու դուք մի՛ 29
փնտռէք թէ ինչ պիտի ուտէք ,
և ինչ պիտի խմէք . ու մի՛ շը-
փոթիք . Վասն զի այս բոլոր բա- 30
ները աշխարհիս ազգերը կը փնտը-
ռեն . ու ձեր Հայրը գիտէ որ աս

31 բաները ձեզի պէտք են ։ Բայց
դուք Աստուծոյ թագաւորութիւնը
խնդրեցէք, և ատ բոլոր բաներն
32 ալ ձեզի պիտի տրուի ։ Մի՛ վախ-
նար պզտիկ հօտ. ինչու որ ձեր
Հայրը հաճեցաւ որ թագաւորու-
33 թիւնը ձեզի տայ ։ Ծախեցէ՛ք
ձեր ստացուածքը, և ողորմութիւն
տուէք. ու ձեզի չհիննալու քսակ-
ներ պատրաստեցէ՛ք, ու երկինքը՝
չպակսելու գանձ մը, ուր ո՛չ գողը
կը մօտենայ՝ և ո՛չ ցեցը կ'ապակա-
34 նէ ։ Քանզի ձեր գանձը ուր որ
է, սիրտերնիդ ալ հոն պիտի ըլ-
35 լայ ։ Ձեր մէջքերը գօտեւորած
36 ըլլան, ու ճրագները վառած. Եւ
դուք այն մարդոցը նման՝ որ իրենց
տիրոջը կը սպասեն՝ թէ ե՞րբ պիտի
դառնայ հարսնիքէն. որ երբ գայ
և դուռը զարնէ, իսկոյն բանան
37 անոր ։ Երանի՛ այն ծառաներուն,
որ տէրը երբոր գայ՝ զանոնք ար-
թուն պիտի գտնէ. Ճշմարիտ կ'ը-
սեմ ձեզի, որ ինքը գօտին մէջքը
պիտի կապէ՝ ու սեղան նստեցընէ
զանոնք, և առաջ անցնելով սպա-
սաւորութիւն պիտի ընէ անոնց ։
38 Եւ թէ որ գիշերուան երկրորդ պա-
հուն գայ, կամ երրորդ պահուն
գայ՝ ու անանկ գտնէ, երանելի են
39 այն ծառաները ։ Բայց աս գիտ-
ցէք, որ եթէ տանուտէրը գիտ-
նար թէ ո՛ր ատեն գողը կու գայ,
արթուն կը կենար, ու թող չէր
40 տար որ իր տունը ծակեն ։ Ու-
րեմն դուք ալ պատրաստ կեցէք,
քանզի Որդին մարդոյ կու գայ ա-
նանկ ժամու մէջ՝ որ դուք չէք կար-
ծեր ։
41 Եւ Պետրոս ըսաւ անոր. Տէ՛ր՝
աս առակը մեզի՞ կ'ըսես, թէ ամե-
42 նուն ալ ։ Եւ Տէրը ըսաւ. Ու-
րեմն ո՞վ է այն հաւատարիմ ու ի-
մաստուն տնտեսը, որն որ տէրը իր
գերդաստանին վրայ պիտի դնէ, որ
43 ատենին անոնց ուտելիքը տայ ։ Ե-
րանի է այն ծառային, որն որ իր
տէրը եկած ատենը՝ անանկ ըրած
44 պիտի գտնէ ։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի, որ իր բոլոր ունեցածին վրայ
45 պիտի կեցընէ զանիկայ ։ Հապա
թէ որ այն ծառան իր սրտին մէջը
ըսէ. Իմ տէրս իր գալը կ'ուշացը-
նէ. և սկսի ծառաները ու աղա-
խինները ծեծել, և ուտել ու խը-
մել ու գինովնալ, Այն ծառային 46
տէրը պիտի գայ անանկ մէկ օր մը՝
որ չսպասեր, և անանկ մէկ ժամ մը՝
որ չգիտեր, և զանիկայ մէջտեղէն
պիտի կտրէ, ու անոր բաժինը ան-
հաւատարիմներուն հետ պիտի դնէ ։
Եւ այն ծառան՝ որ իր տիրոջը կամ- 47
քը գիտէ, ու չպատրաստուիր,
ո՛չ ալ անոր կամքը 'ի գործ կը
դնէ, շատ ծեծ պիտի ուտէ ։ Բայց 48
այն որ չգիտեր՝ ու ծեծի արժանի
բան մը կ'ընէ, քիչ ծեծ պիտի
ուտէ. որո՛ւն որ շատ տրուեցաւ,
շատ պիտի ուզուի անկէ, և որո՛ւն
որ աւելի յանձնուեցաւ, ալ աւելի
պիտի պահանջուի անկէ ։
Ես կրակ ձգելու եկայ երկրիս 49
վրայ. ու ի՞նչ կ'ուզեմ թէ որ ար-
դէն բորբոքած է ։ Բայց մկրտու- 50
թիւն մը ունիմ մկրտուելու. և
ի՜նչպէս կը տագնապիմ մինչև որ
կատարուի ։ Կը կարծէ՞ք թէ ես 51
երկրի վրայ խաղաղութի՞ւն տալու
եկայ. ձեզի կ'ըսեմ՝ Ոչ, հապա
բաժանմունք. Ինչու որ ասկէ ետև 52
մէկ տան մէջ հինգը իրարմէ բաժ-
նուած պիտի ըլլան. իրեքը երկու-
քին, ու երկուքը իրեքին. Հայ- 53
րը պիտի բաժնուի որդիէն, և որ-
դին հօրմէն, մայրը աղջիկէն՝ ու
աղջիկը մօրմէն, կեսուրը իր հար-
սէն՝ ու հարսը իր կեսուրէն ։
Եւ ըսաւ ժողովուրդներուն. 54
Երբոր արևմուտքին կողմէն ամպ մը
ելած կը տեսնէք, շուտ մը կ'ըսէք,
թէ Անձրև պիտի գայ, և անանկ
կ'ըլլայ ։ Ու երբոր հարաւային 55
հովը կը փչէ՝ կ'ըսէք, թէ Տաք
պիտի ըլլայ, և անանկ կ'ըլլայ ։
Կե՛ղծաւորներ՝ երկրի ու երկինքի 56
երեսը քննել գիտէք, հապա աս
ժամանակը ի՞նչպէս չէք քններ ։
Եւ ինչո՞ւ դուք ձեզմէ չէք որոշեր 57
իրաւունքը ։ Երբոր դուն քու 58
ոսոխիդ հետ իշխանին երթալու
ըլլաս, ճամբուն մէջ անկէ ազատե-
լու համար ջանք ըրէ. որ չըլլայ թէ

քեզ դատաւորին առջին քաշէ, ու
դատաւորը դահճին ձեռքը տայ
քեզ, ու դահիճն ալ բանտը դնէ ։
59 Քեզի կ'ըսեմ. ընաւ պիտի չելլես
անկէ, մինչև որ վերջի լուման չվը-
ճարես ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ ոմանք այն ատենը ներկայ գըտ-
նուելով՝ պատմեցին անոր՝ Գա-
լիլեացւոց վրայով, որոնց արիւնը
Պիղատոս իրենց զոհերուն հետը
2 խառնեց ։ Եւ Յիսուս պատաս-
խան տալով ըսաւ անոնց. Կը
կարծէ՞ք որ այն Գալիլեացիները
բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մե-
ղաւոր էին, որ ասանկ բաներ քա-
3 շեցին ։ Ձեզի կ'ըսեմ՝ Ոչ. հա-
պա թէ որ չապաշխարէք, ամէնքդ
4 ալ անանկ պիտի կորսուիք ։ Կամ
թէ այն տասնըութը հոգին՝ որոնց
վրայ Սելովամին մէջի աշտարակը
ինկաւ, և անոնք մեռցուց. կը
կարծէ՞ք որ անոնք Երուսաղեմի մէջ
բնակած բոլոր մարդիկներէն աւելի
5 պարտաւոր էին ։ Ձեզի կ'ըսեմ՝
Ոչ. հապա թէ որ չապաշխարէք,
ամէնքդ ալ նոյնպէս պիտի կոր-
սուիք ։
6 Աս առակն ալ ըսաւ. Մարդ մը
իր այգիին մէջ տնկուած թզենի մը
ունէր. ու եկաւ անկէ պտուղ
7 փնտռելու, և չգտաւ ։ Ուստի ը-
սաւ այգեպանին. Ահա իրեք տարի
է որ կու գամ աս թզենիին վրայ
պտուղ փնտռելու, ու չեմ գտներ.
ալ ատիկայ կտրէ՛, ինչո՞ւ համար
8 գետինը խափանէ ։ Անիկայ պա-
տասխան տուաւ՝ ու անոր ըսաւ.
Տէ՛ր՝ աս տարի ալ ատիկայ թո՛ղ
տուր, մինչև որ ատոր բոլորտիքը
9 բրեմ ու թրիք դնեմ, Եւ թէ որ
պտուղ տայ, աղէ՛կ. հապա թէ
չէ՝ գալ տարի կտրես ատիկայ ։
10 Եւ ինքը ժողովարաններուն մէ-
կուն մէջ շաբաթ օրը կը սորվեցը-
11 նէր ։ Եւ ահա մէկ կնիկ մը կար,
որ հիւանդութեան ոգի մը ունէր
տասնըութը տարիէ 'ի վեր, ու
կծկտած էր, և ամենևին չէր կրնար
12 շիտակ կայնիլ ։ Ու Յիսուս զա-
նիկայ տեսնելով՝ իրեն կանչեց՝ և
ըսաւ անոր. Կնի՛կ՝ դուն քու հի-
ւանդութենէդ արձակուած ես ։
Ու ձեռքը անոր վրայ դրաւ. և 13
իսկոյն շիտկուեցաւ, ու փառք կու-
տար Աստուծոյ ։ Իսկ ժողովարա- 14
նին իշխանը պատասխան տուաւ
բարկանալով՝ որ Յիսուս շաբաթ
օրը բժշկեց, և ըսաւ ժողովուր-
դին. Վեց օր կայ՝ որոնց մէջ ար-
ժան է գործ գործել, ուստի ան
օրերը եկէք բժշկուեցէք, ու չէ՛
թէ շաբաթ օրը ։ Այն ատենը Տէ- 15
րը պատասխան տուաւ անոր՝ ու
ըսաւ. Կե՛ղծաւորներ՝ ձեզմէ ամէն
մէկը շաբաթ օրը իր եզը կամ էշը
մսուրէն չարձըկե՞ր՝ որ տանի ջուր
տայ ։ Հապա ասիկայ որ Աբրա- 16
համի աղջիկ էր, որ ահա տասն-
ըութը տարի Սատանան զանիկայ
կապեց, չէ՞ր վայլեր որ շաբաթ օրը
այն կապէն արձըկուի ։ Եւ աս բա- 17
նը որ ըսաւ, իրեն հակառակ կե-
ցողները ամէնքն ալ ամօթով
մնացին. ու բոլոր ժողովուրդը
կ'ուրախանար այն ամէն փառաւոր
գործքերուն համար՝ որ իրմէն կ'ըլ-
լար ։
Եւ ըսաւ. Աստուծոյ թագա- 18
ւորութիւնը ի՞նչ բանի կը նմա-
նի, ու ի՞նչ բանի նմանցընեմ
անիկայ ։ Մանանեխի հատի նման 19
է, որն որ մարդ մը առաւ՝ իր
պարտէզը ձգեց. և աճեցաւ ու
մեծ ծառ եղաւ. ու երկնից թըռ-
չունները անոր ճիւղերուն վրայ
բնակեցան ։
Դարձեալ ըսաւ. Աստուծոյ թա- 20
գաւորութիւնը ի՞նչ բանի նման-
ցընեմ ։ Խմորի նման է, որն որ 21
կնիկ մը առաւ՝ իրեք գրիւ ալիւրի
մէջ պահեց, մինչև որ ամէնն ալ
խմորեցաւ ։
Եւ քաղաքները ու գեղերը պըտ- 22
տելով՝ կը սորվեցընէր, ու դէպ 'ի
Երուսաղէմ ճամբայ կ'ընէր ։ Եւ 23
մէկը ըսաւ անոր. Տէ՛ր՝ քիչո՞ւ
են անոնք որ պիտի փրկուին ։ Անի-
կայ ալ ըսաւ անոնց. Ջանք ըրէք 24
որ նեղ դռնէն մտնէք. քանզի կ'ը-
սեմ ձեզի, որ շատերը մտնել պիտի

25 ուզէն , և պիտի չկրնան : Անկէ
ետև որ տանուտէրը ելլէ ու դուռը
գոցէ , և դուք սկսիք դուրսը կե-
նալ , ու դուռը զարնել և ըսել ,
Տէ՛ր Տէ՛ր , բա՛ց մեզի . ան ալ
պատասխան տալով պիտի ըսէ ձե-
զի . Ձեզ չեմ ճանչնար ո՛ւրկից էք :
26 Ան ատենը պիտի սկսիք ըսել . Մենք
քու առջևդ կերանք ու խմեցինք , և
դուն մեր փողոցներուն մէջը սոր-
27 վեցուցիր : Եւ անիկայ պիտի ըսէ .
Ձեզի կ'ըսեմ , Ձեզ չեմ ճանչնար
ուրկից էք , մէկ դի՛ կեցէք ինծմէ
բոլոր անիրաւութիւն գործողներդ :
28 Հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակռաներ
կճրտցընել , երբոր տեսնէք Աբ-
րահամը ու Իսահակը և Յակոբը
ու բոլոր մարգարէները Աստուծոյ
թագաւորութեանը մէջ , ու ձեզ
29 դուրս հանած : Եւ պիտի գան
արևելքէն ու արևմուտքէն և հիւսի-
սէն ու հարաւէն , ու պիտի բազմին
Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ :
30 Եւ ահա՛ կան յետիններ՝ որ առա-
ջիններ պիտի ըլլան , ու կան առա-
ջիններ՝ որ յետիններ պիտի ըլլան :
31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսեցի-
ներ եկան՝ ու ըսին անոր . Ելի՛ր՝
ու գնա՛ ասկէ , ինչու որ Հերովդէս
32 քեզ սպաննել կ'ուզէ : Եւ ինքը
ըսաւ անոնց . Գացէ՛ք՝ ան աղուէ-
սին ըսէ՛ք . Ահա՛ ես դևեր կը հա-
նեմ ու բժշկութիւններ կը կատա-
րեմ այսօր և վաղը , ու երրորդ օրը
33 պիտի կատարուիմ : Միայն թէ
պէտք է որ այսօր ու վաղը և մէկալ
օրը պտըտիմ . վասն զի կարելի չէ
որ մարգարէ մը Երուսաղեմէն դուրս
34 կորսուի : Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Ե-
րուսաղէմ , որ մարգարէները կը
սպաննէիր , ու քեզի խրկուածները
կը քարկոծէիր . քանի՛ անգամ քու
տղաքներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս
որ հաւը իր ձագերը թևերուն տա-
կը կը ժողվէ , և դուք չուզեցիք :
35 Ահա՛ ձեր տունը ձեզի աւերակ պի-
տի մնայ . սակայն ձեզի կ'ըսեմ ,
որ ալ զիս պիտի չտեսնէք , մինչև
գայ ան ժամանակը որ պիտի ըսէք ,
Օրհնեա՛լ է ան՝ որ Տէրոջը անու-
նովը կու գայ :

ԳԼ. ԺԴ

Ու եղաւ որ երբ ինքը շաբաթ օր 1
մը փարիսեցւոց գլխաւորներուն
մէկուն տունը մտաւ հաց ուտելու ,
ու անոնք անոր կը սպասէին : Եւ 2
ահա՛ հոն ջրգողեալ մարդ մը կար
իր առջևը : Եւ Յիսուս պատաս- 3
խան տուաւ՝ ու խօսեցաւ օրէնս-
կաններուն ու փարիսեցիներուն՝ ը-
սելով . Արժա՞ն է շաբաթ օրը
բժշկել : Անոնք ալ լուռ կեցան . 4
և ինքը բռնեց անիկայ՝ բժշկեց ու
ճամբեց . Եւ պատասխան տալով 5
ըսաւ անոնց . Ձեզմէ որո՞ւն էշը
կամ եզը հորը իյնալու ըլլայ , ու
շուտ մը չհաներ անիկայ շաբաթ
օրը : Եւ աս բաներուս չկրցան 6
անոր պատասխան տալ :
Առակ մը զրուցեց ան հրաւի- 7
րուած մարդոց ալ , երբոր տեսաւ
թէ ինչպէս առաջին բազմոցները
կ'ընտրէին , ու ըսաւ անոնց .
Երբոր մէկէ մը հարսնիքի հրաւի- 8
րուիս , առաջին բազմոցին վրայ մի՛
նստիր . չըլլայ որ քեզմէ աւելի
պատուաւոր մէկն ալ հրաւիրուած
ըլլայ անկէ . Եւ ան որ քեզ ու 9
անիկայ հրաւիրեց , գայ զրուցէ
քեզի . Ասոր տեղ տուր , և անկէ
ետև սկսիս ամօթով յետին տեղը
բռնել : Հապա երբոր հրաւի- 10
րուիս , գնա՛ յետին տեղը նստէ .
որ երբ քեզ հրաւիրողը գայ , քե-
զի ըսէ . Բարեկա՛մ՝ վե՛ր հրամմէ .
ան ատենը քու հետդ նստողներուն
առջևը քեզի փառք կ'ըլլայ :
Վասն զի ամէն ո՛վ որ իր անձը կը 11
բարձրացընէ , պիտի խոնարհի . և
ո՛վ որ իր անձը կը խոնարհեցընէ ,
պիտի բարձրանայ :
Ու զինքը հրաւիրողին ալ ըսաւ . 12
Երբոր ճաշ կամ ընթրիք կ'ընես ,
մի՛ կանչեր քու բարեկամներդ , ո՛չ
ալ քու եղբայրներդ , և ո՛չ քու
ազգականներդ , ու ո՛չ ալ հա-
րուստ դրացիներդ , որ չըլլայ թէ
անոնք ալ փոխարէնը քեզ հրա-
ւիրեն , ու քեզի հատուցում ըլլայ :
Հապա երբոր հացկերոյթ կ'ընես , 13
աղքատներ , պակասաւորներ , կա-

14 ղեր ու կոյրեր հրաւիրէ . Ու երա-
նելի պիտի ըլլաս . ինչու որ ա-
նոնք չեն կրնար փոխարէնը քեզի
հատուցանել . հապա արդարնե-
րուն յարութիւն առած ատենը՝
փոխարէնը քեզի պիտի հատուցուի :
15 Եւ սեղան նստողներէն մէկը
երբոր լսեց աս խօսքը՝ ըսաւ անոր .
Երանի՛ անոր՝ որ Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը մէջ հաց պիտի
16 ուտէ : Եւ ինքը ըսաւ անոր .
Մէկ մարդ մը մեծ ընթրիք ըրաւ ,
17 ու շատ մարդիկ հրաւիրեց : Եւ
ընթրիքին ատենը խրկեց իր ծա-
ռան , որ հրաւիրուածները կանչէ ,
ըսելով . Եկէ՛ք , ինչու որ արդէն
18 ամէն բան պատրաստ է : Եւ ա-
մէնքը մէկէն սկսան ետ քաշուիլ .
առջինը անոր ըսաւ . Ես արտ մը
ծախու առի , ու պէտք է որ ելլեմ
տեսնեմ անիկայ . կ'աղաչեմ քեզի ,
19 զիս հրաժարուած սեպէ : Եւ
մէկալը ըսաւ . Հինգ զոյգ եզ ծա-
խու առի , ու կ'երթամ որ անոնք
փորձեմ . կ'աղաչեմ քեզի , զիս
20 հրաժարուած սեպէ : Եւ մէկալը
ըսաւ . Կնիկ առի , ու անոր հա-
21 մար չեմ կրնար գալ : Եւ ան
ծառան եկաւ՝ ու իր տիրոջը պատ-
մեց աս բաները . ան ատենը բար-
կացաւ տանուտէրը , ու ըսաւ իր
ծառային . Շուտով քաղաքին հը-
րապարակները ու փողոցները ելի՛ր ,
և աղքատները ու պակասաւորնե-
րը , և կաղերը ու կոյրերը հո՛ս
22 մտցուր : Ծառան ալ ըսաւ .
Տէ՛ր՝ եղաւ ինչ որ հրամայեցիր ,
23 ու տակաւին տեղ կայ : Եւ Տէրը
ըսաւ ծառային . Ելի՛ր ճամբաները
ու ցանկերը , և [illegible] ստիպէ՛
հոս մտնելու , որ տունս լեցուի :
24 Ինչու որ կ'ըսեմ ձեզի , որ ան հրա-
ւիրուածներէն մէկն ալ իմ ընթ-
րիքիս համը պիտի չառնէ :
25 Ու իր հետը շատ ժողովուրդներ
կ'երթային . և դառնալով անոնց
26 ըսաւ . Թէ որ մէկը ինծի կու
գայ , ու չատեր իր հայրը և մայրը ,
ու կինը և զաւակները , ու եղբայր-
ները և քոյրերը , նաև իր կեանքն
ալ , չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ :
Եւ ո՛վ որ իր խաչը չվերցըներ՝ ու- 27
իմ ետևէս գար , չկրնար իմ աշա-
կերտս ըլլալ : Վասն զի ձեզ- 28
մէ ո՞վ աշտարակ մը շինել ուզելով ,
առաջ չնստիր ու հաշիւ ըներ ծախ-
քը , թէ անիկայ լմնցընելու կարո-
ղութիւն ունի՞ . Որ չըլլայ թէ 29
երբ հիմը ձգէ , ու չկրնայ լմնցը-
նել , բոլոր տեսնողները սկսին ա-
նիկայ ծաղր ընել , Եւ ըսել , թէ 30
Աս մարդը սկսաւ շինել , ու չկրցաւ
լմնցընել : Կամ թէ ո՞ր թա- 31
գաւոր ուրիշ թագաւորի մը հետ
պատերազմելու երթալով , առաջ
չնստիր ու խորհիր , թէ արդեօք
տասը հազարով կրնա՞յ դէմ կե-
նալ անոր՝ որ քսան հազարով իր
վրայ կու գայ : Հապա թէ չէ՛ 32
քանի որ անիկայ հեռու է , դես-
պան խրկելով՝ խաղաղութիւն կը
խնդրէ : Ահա՛ ասանկ ալ ձեր 33
մէջէն ամէն մէկը՝ թէ որ իր բոլոր
ստացուածքէն ետ չկենայ , չկրնար
իմ աշակերտս ըլլալ : Աղը աղէկ 34
բան է . բայց թէ որ աղը իր համը
կորսնցընէ , ինչո՞վ պիտի հա-
մովնայ : Ո՛չ հողի ու ո՛չ թրիքի 35
տեղ օգտակար կ'ըլլայ , հապա ա-
նիկայ դուրս կը նետեն : Ան որ
լսելու ականջ ունի , թող լսէ :

ԳԼ. ԺԵ

Եւ բոլոր մաքսաւորները ու մե- 1
ղաւորները անոր կը մօտենային
իրմէն լսելու համար : Եւ փա- 2
րիսեցիները ու դպիրները տրտունջ
կ'ընէին՝ ու կ'ըսէին . Ասիկայ մե-
ղաւորները կ'ընդունի , ու անոնց
հետ կ'ուտէ :
Եւ անիկայ աս առակը խօսեցաւ 3
անոնց՝ ըսելով . Ձեզմէ ո՞վ է ան 4
մարդը՝ որ հարիւր ոչխար ունենայ ,
և անոնցմէ մէկը որ կորսնցընէ ,
իննսունըինը չը՞ձգեր անապատին
մէջ՝ ու ան կորսուածին ետևէն եր-
թար , մինչև որ զանիկայ գտնէ :
Ու երբոր կը գտնէ , ուրախանալով 5
իր ուսերուն վրայ կը դնէ զանիկայ ,
Եւ տունը գալով , կը կանչէ բա- 6
րեկամները ու դրացիները , ու ա-
նոնց կ'ըսէ . Ուրախ եղէք ինծի

հետ , քանզի որ իմ կորսուած ոչ-
7 խարս գտայ : Ձեզի կ'ըսեմ՝ որ
այսպէս ուրախութիւն պիտի ըլլայ
երկինքը մէկ մեղաւորի մը համար
որ կ'ապաշխարէ , քան թէ իննը-
սունըինը արդարներուն համար՝
որ անոնց ապաշխարութիւն պէտք
8 չէ : Կամ թէ ո՞վ է ան կնիկը՝
որ տասը դրամ ունենայ . ու թէ
որ դրամ մը կորսնցնէ , ճրագ
չը՞վառեր , ու տանը մէջ աւել
զարներ , և զգուշութեամբ փնտռը-
9 ուեր , մինչև որ գտնէ : Ու երբոր
կը գտնէ , կը կանչէ բարեկամները
ու դրացիները , և կ'ըսէ . Ուրախ
եղէք ինծի հետ , քանզի որ իմ կոր-
10 սնցուցած դրամս գտայ : Նոյնպէս
ալ՝ ձեզի կ'ըսեմ , ուրախութիւն
կ'ըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն
առջևը մէկ մեղաւորի մը համար որ
կ'ապաշխարէ :
11 Եւ ըսաւ . Մէկ մարդ մը երկու
12 որդի ունէր . Ու անոնցմէ պզտիկը
հօրը ըսաւ . Հա՛յր՝ տուր ստա-
ցուածքէդ ինծի իյնալու բաժինը
տուր ինծի . ան ալ բաժնեց ա-
13 նոնց՝ իր ունեցածը : Եւ շատ օրեր
չանցած՝ պզտիկ որդին բոլոր բա-
ները ժողվեց՝ ու հեռու երկիր մը
գնաց , և հոն անառակութեամբ
ապրելով՝ իր ունեցածը փճացուց :
14 Ու երբոր ամէնը հատցուց , ան
երկրին մէջ սաստիկ սով մը եղաւ ,
ու ինքը սկսաւ չքաւոր ըլլալ :
15 Եւ գնաց ան երկրին քաղաքացինե-
րէն մէկուն քովը մնաւ . ան ալ
իր ագարակը խրկեց զանիկայ՝ խո-
16 զեր արածելու համար : Եւ կը
փափաքէր խոզերուն կերած եղջիւ-
րէն իր փորը լեցընելու . ու մէկը
17 չէր տար անոր : Եւ ինքզինքին
գալով՝ ըսաւ . Քանի՛ բանուորներ
կան իմ հօրս տունը հացով լե-
ցուած , ու ես հոս սովամահ կը
18 կորսնչիմ . Ելլեմ՝ երթամ իմ
հօրս , և ըսեմ անոր . Հա՛յր՝ մե-
ղանչեցի երկինքին դէմ ու քու առ-
19 ջևդ , Եւ ալ արժանի չեմ քու
որդիդ ըսուելու . զիս քու վարձ-
20 կաններուդ մէկուն պէս ըրէ : Ու
ելաւ իր հօրը եկաւ . և դեռ որ
ինքը շատ հեռու էր , հայրը տեսաւ
զանիկայ՝ ու գութը շարժեցաւ , և
վազելով՝ անոր պարանոցին վրայ
ինկաւ , ու համբուրեց զանիկայ :
Որդին ալ ըսաւ անոր . Հա՛յր՝ 21
մեղանչեցի երկինքին դէմ ու քու
առջևդ , և ալ արժանի չեմ քու
որդիդ ըսուելու : Բայց հայրը ը- 22
սաւ իր ծառաներուն . Հանեցէ՛ք
առաջին պատմուճանը՝ ու հագցու-
ցէ՛ք անոր , և մատնի դրէ՛ք անոր
ձեռքը , ու կօշիկներ անոր ոտքե-
րը . Եւ պարարտ զուարակը բե- 23
րէ՛ք մորթեցէ՛ք , և ուտենք ու ու-
րախ ըլլանք . Քանզի որ աս իմ 24
որդիս մեռած էր՝ ու ողջնցաւ .
կորսուած էր՝ ու գտնուեցաւ . և
սկսան ուրախ ըլլալ : Ու անոր 25
մեծ որդին ագարակն էր . ու երբ-
որ կու գար՝ ու տանը մօտեցաւ ,
նուագարաններուն և պարերուն
ձայնը լսեց : Ու ծառաներէն մէ- 26
կը իրեն կանչելով՝ կը հարցընէր ,
թէ աս ի՞նչ է : Անիկայ ալ ը- 27
սաւ անոր , Եղբայրդ եկաւ , ու
հայրդ պարարտ զուարակը մոր-
թեց . քանզի որ ողջ առողջ ձեռք
ձգեց զանիկայ : Իսկ ինքը բար- 28
կացաւ՝ ու չէր ուզեր ներս մտնել .
ուստի իր հայրը դուրս ելլելով
կ'աղաչէր անոր : Եւ անիկայ պա- 29
տասխան տալով՝ ըսաւ հօրը . Ահա
այսչափ տարի է որ քեզի կը ծա-
ռայեմ , ու ընաւ քու խօսքէդ
դուրս չելայ , ու ինծի երբէք մէկ
ուլ մը չտուիր , որ իմ բարեկամ-
ներուս հետ ուրախութիւն ընէի :
Բայց երբոր եկաւ աս քու որդիդ՝ 30
որ քու ստացուածքդ բոզերու հետ
կերաւ , անոր մորթեցիր պարարտ
զուարակը : Եւ անիկայ ըսաւ ա- 31
նոր . Որդեակ՝ դուն միշտ իմ
հետս ես , ու իմ բոլոր ունեցածս
քուկդ է . Սակայն պէտք էր ու- 32
րախ ըլլալ և խնդալ . քանզի որ աս
քու եղբայրդ մեռած էր ու ողջնը-
ցաւ , կորսուած էր ու գտնուեցաւ :

ԳԼ. ԺԶ.

Ու իր աշակերտներուն ալ ըսաւ . 1
Մէկ հարուստ մարդ մը կար ,

որ տնտես մը ունէր . և անոր վրա-
յով զանգատ եղաւ իրեն՝ որպէս
թէ իր ունեցածը կը փճացընէ :
2 Ուստի կանչեց զանիկայ՝ ու ըսաւ
անոր . Ի՞նչ է աս՝ որ քեզի հա-
մար կը լսեմ . քու տնտեսութեանդ
հաշիւը տուր , քանզի որ ալ չես
3 կրնար տնտես ըլլալ : Եւ տնտեսը
իր մտքին մէջ ըսաւ . Ի՞նչ ը-
նեմ , որովհետև իմ տէրս տնտե-
սութիւնը ինծմէ կ'առնէ . հողա-
գործութիւն չեմ կրնար ընել ,
4 մուրալու կ'ամչնամ : Գիտեմ ինչ
պիտի ընեմ , որպէս զի երբոր ես
տնտեսութենէս մերժուիմ , զիս ի-
5 րենց տունը ընդունին : Եւ իր
տիրոջը պարտականները մէկիկ մէ-
կիկ իրեն կանչելով՝ ըսաւ առջի-
նին . Դուն իմ տիրոջս ո՞րչափ
6 պարտք ունիս : Ան ալ ըսաւ .
Հարիւր մար ձէթ . և ըսաւ ա-
նոր . Գիրդ առ՝ ու շուտով նստէ
7 յիսուն գրէ : Ետքը միւսին ը-
սաւ . Դուն ալ ո՞րչափ պարտք
ունիս . և անիկայ ըսաւ . Հարիւր
քոռ ցորեն . ու ըսաւ անոր . Գիրդ
8 առ՝ և ութսուն գրէ : Ու տէրը
անիրաւ տնտեսը գովեց , որ խելա-
ցութիւնով ըրաւ . վասն զի աս
աշխարհիս որդիքը իրենց ցեղին
մէջ՝ լուսոյ որդիներէն աւելի խե-
9 լացի են : Եւ ես ալ ձեզի կ'ըսեմ .
Անիրաւ մամոնայէն ձեզի բարեկամ-
ներ ըրէք , որ երբ անիկայ պակսի ,
ձեզ յաւիտենական բնակարաննե-
10 րու մէջ ընդունին : Ան որ քիչ
բանի մէջ հաւատարիմ է , շատի
մէջ ալ հաւատարիմ է . և ան
որ քիչի մէջ անիրաւ է , շատի մէջ
11 ալ անիրաւ է : Ուստի թէ որ
անիրաւ մամոնային մէջ հաւատա-
րիմ չեղաք , ճշմարիտ հարստու-
թիւնը ո՞վ պիտի հաւատայ ձեզի :
12 Ու թէ որ օտարին բանին մէջ հա-
ւատարիմ չեղաք , ձերը ո՞վ պիտի
տայ ձեզի :
13 Մէկ ծառայ մը չկրնար երկու
տէրերու ծառայութիւն ընել .
քանզի որ կամ մէկը պիտի ատէ՝
և միւսը սիրէ , կամ մէկը պի-
տի մեծարէ և միւսը արհամար-
հէ . չէք կրնար ծառայել Աս-
տուծոյ ու մամոնայի :
Եւ փարիսեցիներն ալ որ ար- 14
ծաթասէր էին , աս ամէն բաները
լսելով կը քամահրէին զանիկայ :
Եւ ըսաւ անոնց . Դուք էք որ 15
մարդոց առջևը ինքզինքնիդ կ'ար-
դարացընէք . բայց Աստուած գի-
տէ ձեր սիրտերը . քանզի որ մարդոց
մէջ բարձր եղածը՝ Աստուծոյ առ-
ջևը պիղծ է : Օրէնքը ու մար- 16
գարէները մինչև Յովհաննէս էին .
անկէ ետև Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը կը քարոզուի , և ամէն
մէկը անոր մէջը մտնելու կ'արտո-
րայ : Դիւրին է որ երկինքը ու 17
երկիրը անցնի , քան թէ օրէնքէն
մէկ նշանագիր մը իյնայ : Ո՛վ 18
որ իր կնիկը արձակէ և ուրիշ մը
առնէ , շնութիւն կ'ընէ . և ո՛վ որ
էրիկէ արձակուած կնիկ մը առնէ՝
շնութիւն կ'ընէ :
Մէկ հարուստ մարդ մը կար , 19
որ ծիրանի ու բեհեզ կը հագնէր ,
և ամէն օր փառաւորապէս ուրա-
խութիւն կ'ընէր : Ու Ղազարոս 20
անունով աղքատ մը կար վէրքե-
րով լեցուն , որ անոր դրանը առ-
ջին դրուած էր . Եւ կը փափաքէր 21
որ ան հարուստին սեղանէն ինկած
փշրանքներէն իր փորը լեցնէ .
նաև շուներն ալ կու գային՝ և անոր
վէրքերը կը լզէին : Ու եղաւ որ 22
ան աղքատը մեռաւ , ու հրեշտակ-
ները Աբրահամին գոգը տարին զա-
նիկայ . հարուստն ալ մեռաւ ու
թաղուեցաւ : Եւ դժոխքին մէջը 23
երբոր տանջանքի մէջ էր , իր աչ-
քերը վերցընելով հեռուէն տեսաւ
Աբրահամը , ու Ղազարոսը անոր
գոգը հանգիստ նստած : Եւ ինքը 24
աղաղակեց ու ըսաւ . Հա՛յր Աբրա-
համ՝ ողորմէ՛ ինծի , ու խրկէ՛ Ղա-
զարոսը , որ իր մատին ծայրը ջուրը
թաթխէ , ու զովացընէ իմ լե-
զուս . քանզի որ աս բոցիս մէջ կը
տանջուիմ : Եւ Աբրահամ ը- 25
սաւ . Որդեա՛կ՝ մի՛տքդ բեր , որ
դուն քու կեանքիդ ատենը քու
բարիքներդ առիր . նոյնպէս ալ
Ղազարոս՝ չարիքներ . հիմա անի-

կայ հոս կը մխիթարուի, ու դուն
26 կը տանջուիս։ Եւ աս ամէն բա-
ներէն ՚ի զատ՝ մեր ու ձեր մէջտեղը
մեծ անդունդ մը կայ հաստատուած.
անանկ որ աստի ձեզի անցնիլ ու-
զողները չկրնան, ո՛չ ալ անկէ
27 մեզի գալ ուզողները անցնին։ Ան
ալ ըսաւ. Ուրեմն կ'աղաչեմ քեզի՝
հա՛յր, որ անիկայ իմ հօրս տու-
28 նը խրկես. Քանզի հինգ եղբայր
ունիմ. որ երթայ անոնց վկայու-
թիւն տայ, որ չըլլայ թէ անոնք
ալ աս չարչարանքին տեղը գան։
29 Եւ Աբրահամ ըսաւ անոր. Անոնք
Մովսէսը ու մարգարէները ունին,
30 թող անոնց մտիկ ընեն։ Ան ալ
ըսաւ. Չէ՛ հա՛յր Աբրահամ, հա-
պա թէ որ մեռելներէն մէկը անոնց
31 երթայ, պիտի ապաշխարեն։ Եւ
անիկայ ըսաւ անոր. Թէ որ Մով-
սէսին ու մարգարէներուն մտիկ չեն
ըներ, ո՛չ ալ թէ որ մեռելներէն
մէկը յարութիւն առնելու ըլլայ,
պիտի համոզուին։

ԳԼ. ԺԷ

1 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն. Ան-
կարելի է որ գայթակղութիւն-
ներ չգան. բայց վա՜յ անոր, որուն
2 ձեռքովը կու գան։ Անոր աւելի
աղէկ է, որ անոր պարանոցէն իշու
աղացքի քար մը կախուի, ու ա-
նիկայ ծովը ձգուի, քան թէ աս
պզտիկներէն մէկը գայթակղեցընէ։
3 Զգուշացէ՛ք ձեր անձերուն։
Թէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ
մեղանչէ, յանդիմանէ՛ զանիկայ.
ու թէ որ ապաշխարէ, ներէ՛ ա-
4 նոր։ Եւ թէ որ օրը եօթը ան-
գամ քեզի դէմ մեղանչէ՝ ու օրը
եօթը անգամ դառնայ քեզի ու
ըսէ, Կ'ապաշխարեմ, ներես անոր։
5 Եւ առաքեալները ըսին Տէրոջը.
6 Մեր հաւատքը աւելցո՛ւր։ Եւ
Տէրը ըսաւ. Թէ որ մանանեխի
հատի չափ հաւատք ունենայիք,
աս թթենիին կրնայիք ըսել, Ար-
մատքի խլուէ՛ ու ծովուն մէջը
տնկուէ՛, ան ալ պիտի հնազանդէր
ձեզի։

Բայց ձեզմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ 7
ունենայ մէկ երկրագործ կամ հովիւ
ծառայ մը, որ անիկայ երբոր ագա-
րակէն տուն մտնէ, շուտով զլու-
ցէ անոր, Թէ Անցի՛ր սեղան նստէ.
Հապա չըսե՞ր անոր՝ Թէ Պատրաս- 8
տէ իմ ընթրիքս, ու գօտիդ կա-
պած ինծի սպասաւորութիւն ըրէ,
մինչեւ որ ես ուտեմ ու խմեմ. ու
ետքը դուն ալ կե՛ր ու խմէ։ Մի- 9
թէ շնորհակա՞լ կ'ըլլայ ան ծառա-
յին, իրեն հրամայուած բաները
կատարելուն համար. չեմ կարծեր։
Նոյնպէս ալ դուք երբոր բոլոր ձե- 10
զի հրամայուած բաները ընէք, ը-
սէ՛ք թէ՝ Մենք անպիտան ծառաներ
ենք. քանզի ան որ պարտական
էինք ընելու, ըրինք։
Ու եղաւ որ երբ ինքը Երուսա- 11
ղէմ կ'երթար, Սամարիայի եւ Գա-
լիլեայի մէջտեղէն կ'անցնէր։ Ու 12
երբոր մէկ գեղ մը պիտի մտնէր,
տասը բորոտ մարդիկ հանդիպեցան
անոր, որոնք հեռուն կայնեցան,
Եւ ձայներնին վերցուցին ու ըսին. 13
Յիսուս վարդապետ, ողորմէ՛ մե-
զի։ Եւ տեսնելով՝ անոնց ըսաւ. 14
Գացէ՛ք դուք ձեզ քահանաներուն
ցուցուցէ՛ք. ու եղաւ որ երբ կ'եր-
թային, մաքրուեցան։ Եւ անոնց- 15
մէ մէկը երբոր տեսաւ թէ բժշկուե-
ցաւ, ետ դարձաւ ու մեծ ձայնով
փառք կու տար Աստուծոյ. Ու ե- 16
րեսի վրայ անոր ոտքը ինկալով՝ շը-
նորհակալ կ'ըլլար անոր. եւ ին-
քը Սամարացի էր։ Պատասխան 17
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ. Չէ՞ որ
տասն ալ մաքրուեցան. իսկ ան
ինը ո՞ւր են. Աս օտարազգիէն ՚ի 18
զատ ուրիշներ չգտնուեցան՝ որ դառ-
նալով Աստուծոյ փառք տան։ Եւ 19
ըսաւ անոր. Ելի՛ր գնա՛. քու հա-
ւատքդ քեզ բժշկեց։
Ու երբոր փարիսեցիները իրեն 20
հարցուցին՝ թէ Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ե՞րբ պիտի գայ, պա-
տասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ.
Աստուծոյ թագաւորութիւնը դիտ-
ուելով երեւցած բաներով չգար.
Ու պիտի չըսեն թէ՝ Ահա հոս է 21
կամ ահա հոն. ինչու որ ահա Աս-

տուծոյ թագաւորութիւնը ձեր ներ-
սի դին է։
22 Աշակերտներուն ալ ըսաւ. Օ-
րեր պիտի գան՝ որ դուք Որդւոյ
մարդոյ օրերուն մէկը տեսնելու պի-
տի փափաքիք, ու պիտի չտեսնէք։
23 Եւ թէ որ ըսեն ձեզի, թէ ահա հոս
է կամ ահա հոն, մի՛ երթաք, ու
24 անոնց մի՛ հետեւիք։ Վասն զի ինչ-
պէս որ փայլակը երկինքին տակը
մէկ դիէն փայլատակելով՝ մինչեւ եր-
կինքին տակը միւսալ դին լոյս կու
տայ, նոյնպէս ալ պիտի ըլլայ Որ-
25 դին մարդոյ իր գալուն օրը։ Միայն
թէ պէտք է որ ինքը առաջ շատ
չարչարանքներ կրէ, ու մերժուի աս
26 ազգէն։ Եւ ինչպէս որ Նոյի օրե-
րը եղաւ, անանկ պիտի ըլլայ Որ-
27 դւոյ մարդոյ օրերն ալ։ Կ'ուտէին՝
կը խմէին՝ կնիկ կ'առնէին, էրկան
կը տրուէին, մինչեւ ան օրը՝ որ
Նոյ տապանը մտաւ, եւ ջրհեղեղը
28 եկաւ՝ ու ամէնը կորսնցուց։ Նը-
մանապէս՝ ինչպէս որ Ղովտին օրերը
եղաւ, կ'ուտէին՝ կը խմէին՝ ծախու
կ'առնէին՝ կը ծախէին՝ կը տնկէին՝
29 կը շինէին. Բայց ան օրը որ Ղովտ
Սոդոմէն ելաւ, երկինքէն կրակ ու
ծծումբ տեղաց, եւ բոլորն ալ կոր-
30 սնցուց. Նոյնպէս պիտի ըլլայ ան
օրը՝ որուն մէջ Որդին մարդոյ պի-
31 տի յայտնուի։ Ան օրը՝ ան որ
տանիքին վրայ է՝ եւ իր կարասիները
տանը մէջ, թող վար չիջնէ զա-
նոնք առնելու. եւ ան որ արտին
մէջն է՝ նոյնպէս թող ետ չդառնայ։
32 Միտքերնիդ բերէ՛ք Ղովտին կնի-
33 կը։ Ո՛վ որ իր կեանքը կ'ուզէ
ապրեցնել, պիտի կորսնցընէ զա-
նիկայ. եւ ո՛վ որ կը կորսնցընէ,
34 պիտի ապրեցնէ զանիկայ։ Ձեզի
կ'ըսեմ. Ան գիշերը թէ որ երկու
հոգի մէկ անկողնի մէջ ըլլան, մէ-
կը պիտի առնուի՝ ու միւսը ձգուի.
35 Եւ թէ որ երկու կնիկ մէկտեղ ա-
ղալու ըլլան, մէկը պիտի առնուի՝
ու միւսը ձգուի. Եւ թէ որ երկու
հոգի արտի մը մէջ ըլլան, մէկը
պիտի առնուի՝ ու միւսը ձգուի։
36 Եւ պատասխան տալով ըսին անոր.
Տէ՛ր՝ ո՞ւր տեղ պիտի ըլլայ աս բա-

նը։ Ան ալ ըսաւ անոնց. Ո՛ւր 37
որ մարմին կայ, հոն պիտի ժող-
վուին արծիւները։

ԳԼ. ԺԸ

Անոնց առակ մըն ալ ըսաւ աս 1
բանիս վրայով՝ թէ պէտք է ա-
մէն ատեն աղօթք ընել ու չձանձ-
րանալ. Ըսաւ. Մէկ դատաւոր 2
մը կար քաղաքի մը մէջ, որ Աս-
տուծմէ չէր վախնար ու մարդէ չէր
ամչնար։ Եւ նոյն քաղաքին մէջ 3
որբեւարի մը կար, որ անոր կու
գար ու կ'ըսէր. Իրաւո՛ւնք ըրէ
ինծի՝ ու ազատէ՛ զիս իմ ոսոխէս։
Եւ անիկայ ժամանակ մը չէր ուզեր 4
անոր մտիկ ընել. բայց ետքը ըսաւ
իր միտքին մէջ. Թէեւ Աստուծմէ
չեմ վախնար, ու մարդէ չեմ ամչ-
նար, Գոնէ աս որբեւարիին զիս 5
ձանձրացընելուն համար իրեն իրա-
ւունք ընեմ, որ չգայ ամէն ատեն
զիս թախանձէ։ Եւ Տէրը ըսաւ. 6
Լսեցէ՛ք՝ անիրաւ դատաւորը ինչ
կ'ըսէ։ Հապա Աստուած իր ընտ- 7
րեալներուն իրաւունք պիտի չընէ՞,
որոնք ցորեկ ու գիշեր իրեն կ'աղա-
ղակեն, թէեւ երկայնամիտ ալ ըլ-
լայ անոնց վրայ։ Ձեզի կ'ըսեմ, 8
որ շուտով անոնց իրաւունք պիտի
ընէ. բայց Որդին մարդոյ երբոր
գայ, արդեօք հաւատք պիտի գտնէ՞
երկրի վրայ։
Եւ մէկ քանիներուն՝ որոնք իրենց 9
անձերուն վրայ կը վստահանային
թէ արդար են, եւ ուրիշները կ'ա-
նարգէին, աս առակը ըսաւ. Եր- 10
կու մարդ ելան տաճարը աղօթք
ընելու. մէկը փարիսեցի ու միւսը
մաքսաւոր։ Փարիսեցին կայներ 11
էր, ու առանձին այսպէս աղօթք
կ'ընէր. ո՜վ Աստուած՝ շնորհակալ
եմ քեզմէ, որ ուրիշ մարդոց պէս
չեմ, յափշտակող՝ անիրաւ՝ շնա-
ցող, եւ կամ աս մաքսաւորին
պէս. Հապա շաբաթը երկու ան- 12
գամ ծոմ կը պահեմ, ու բոլոր
ստացուածքիս տասանորդը կու
տամ։ Եւ մաքսաւորը հեռուն 13
կայներ էր, ու չէր ուզեր աչքն ալ
երկինքը վերցընել. հապա իր

կուրծքը ծեծելով՝ կ'ըսէր․ Աս-
տուած ողորմէ ինծի մեղաւորիս։
14 Ձեզի կ'ըսեմ՝ թէ ասիկայ ան մէ-
կալէն աւելի արդարացած իր տու-
նը իջաւ․ վասն զի ո՛վ որ իր անձը
կը բարձրացընէ, պիտի խոնարհի․
և ո՛վ որ իր անձը կը խոնարհեցընէ,
պիտի բարձրանայ։
15 Մանր տղաքներ ալ բերին իրեն,
որ անոնց դպչի․ ու աշակերտնե-
րը տեսնելով՝ կը յանդիմանէին
16 զանոնք։ Բայց Յիսուս անոնք
իրեն կանչելով՝ ըսաւ․ Թո՛ղ
տուէք մանր տղոցը որ ինծի
գան, և մի՛ արգիլէք զանոնք․ ին-
չու որ Աստուծոյ թագաւորութիւ-
17 նը ատանկներունն է։ Ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի․ Ո՛վ որ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը պզտիկ տղու մը
պէս չընդունի, բնաւ պիտի չմտնէ
անոր մէջը։
18 Ու մէկ իշխան մը հարցուց անոր
ու ըսաւ․ Բարի վարդապետ՝ ի՞նչ
գործ գործեմ որ յաւիտենական
19 կեանքը ժառանգեմ։ Ու Յիսուս
ըսաւ անոր․ Ինչո՞ւ զիս բարի
կ'անուանես, մէկէն 'ի զատ բարի
20 չկայ, որ է Աստուած։ Պատուի-
րանքները գիտես․ Շնութիւն մի՛
ըներ, Սպանութիւն մի՛ ըներ,
Գողութիւն մի՛ ըներ, Սուտ վկա-
յութիւն մի՛ ըներ, Քու հայրդ ու
21 մայրդ պատուէ։ Ան ալ ըսաւ․
Ատոնք ամէնը մանկութենէս 'ի վեր
22 պահեր եմ։ Աս լսելով Յիսուս՝
ըսաւ անոր․ Մէկ բան մըն ալ
պակաս է քեզի․ քու բոլոր ունե-
ցածդ ծախէ, և աղքատներո՛ւն
բաշխէ, ու երկինքը գանձ պիտի
ունենաս, և եկուր իմ ետևէս։
23 Անիկայ երբոր աս բանը լսեց՝
տրտմեցաւ, ինչու որ շատ հարուստ
24 էր։ Ու Յիսուս երբոր անիկայ
տրտմած տեսաւ, ըսաւ․ Որչափ
դժուար է անոնց՝ որ հարստութիւն
ունին, Աստուծոյ թագաւորու-
25 թիւնը մտնել։ Քանզի դիւրին
է որ ուղտը ասեղին ծակէն անցնի,
քան թէ հարուստը Աստուծոյ թա-
26 գաւորութիւնը մտնէ։ Ու անոնք
որ լսեցին, կ'ըսէին․ Ա՛լ ո՞վ կրը-
նայ փրկուիլ։ Ու ինքը ըսաւ․ 27
Մարդոց կողմանէ անկարելի եղած
բաները՝ Աստուծոյ կողմանէ կարելի
են։ Ու Պետրոս ըսաւ․ Ահա մենք 28
ամէն բան թողուցինք՝ և քու ե-
տևէդ եկանք։ Ու անիկայ ըսաւ 29
անոնց․ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
թէ Մարդ մը չկայ՝ որ թողուց
տուն, կամ ծնողք, կամ եղբայր-
ներ, կամ կին, կամ որդիներ՝
Աստուծոյ թագաւորութեանը հա-
մար, Որ պիտի չառնէ բազմա- 30
պատիկ աս ատենիս մէջ, և գալու
աշխարհին մէջ յաւիտենական
կեանքը։
Ու տասուերկուքը իր քովը առ- 31
նելով՝ ըսաւ անոնց․ Ահա մենք
Երուսաղէմ կ'ելլենք, և մարգարէ-
ներուն ձեռքովը Որդւոյ մարդոյ
համար բոլոր գրուածները պիտի
կատարուին։ Ինչու որ հեթա- 32
նոսներուն պիտի մատնուի, ու
ծաղր պիտի ըլլայ, և պիտի նախա-
տուի, ու պիտի թքնեն անոր,
Ու պիտի ծեծեն ու սպաննեն անի- 33
կայ, ու երրորդ օրը յարութիւն
պիտի առնէ։ Բայց անոնք աս 34
բաներէն մէկն ալ չհասկըցան․ ու
աս խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր,
և ըսած բաները չէին իմանար։
Ու եղաւ որ երբ ինքը Երիքովին 35
կը մօտենար, կոյր մը ճամբուն
քովը նստեր էր մուրալու։ Երբոր 36
լսեց բազմութեանը անցնիլը, հար-
ցուց՝ թէ Ի՞նչ է ան։ Ու իրեն 37
ըսին թէ Յիսուս Նազովրեցին
կ'անցնի։ Ուստի աղաղակեց՝ ու 38
ըսաւ․ Յիսուս՝ որդի Դաւթի՛
ողորմէ ինծի։ Ու անոնք որ 39
առջևէն կ'երթային, կը յանդի-
մանէին զանիկայ, որ լռէ․ բայց
անիկայ՝ ալ աւելի կ'աղաղակէր,
Որդի՛ Դաւթի՛ ողորմէ ինծի։
Ու Յիսուս կանկ առնելով՝ հրաման 40
ըրաւ որ զանիկայ իրեն բերեն, ու
երբոր անիկայ մօտեցաւ, հարցուց
անոր ու ըսաւ․ Ի՞նչ կ'ուզես որ 41
քեզի ընեմ․ անիկայ ալ ըսաւ․
Տէ՛ր՝ որ աչքերս բացուին։ Ու 42
Յիսուս ըսաւ անոր․ Թող բա-
ցուին․ քու հաւատքդ քեզ բը-

43 ժըշկեց։ Ու իսկոյն անոր աչքերը
բացուեցան, ու անոր ետևէն կ'եր-
թար՝ և փառք կու տար Աստուծոյ․
բոլոր ժողովուրդն ալ տեսնելով՝
զԱստուած կը գովաբանէին։

ԳԼ․ ԺԹ

1 Ու մտնելով Երիքովի մէջէն կ'անց-
2 նէր։ Ու ահա մարդ մը կար,
անունը Զաքէոս ըսուած, որ մաք-
սապետ էր՝ ու հարուստ մէկ մըն
3 էր։ Ու կ'ուզէր տեսնել՝ թէ ո՛վ
է Յիսուսը, ու բազմութենէն չէր
կրնար, ինչու որ հասակով կարճ
4 էր։ Ու առաջ վազեց ու ժան-
տաթզենիի մը վրայ ելաւ, որ զա-
նիկայ տեսնէ․ ինչու որ անկէ պիտի
5 անցնէր։ Ու երբոր Յիսուս ան
տեղը եկաւ, վեր նայելով զանիկայ
տեսաւ, ու ըսաւ անոր․ Զաքէոս՝
շո՛ւտ ըրէ, ատկէ վա՛ր իջիր, ինչու
որ պէտք է ինծի այսօր քու տունդ
6 կենալ։ Ու արտորալով վար ի-
ջաւ, և ուրախութեամբ ընդունեց
7 զանիկայ։ Երբոր ամէնն ալ տե-
սան, կը տրտնջէին ու կ'ըսէին՝ թէ
Մեղաւոր մարդու քով մտաւ իջևան
8 ընելու։ Ու Զաքէոս կայնեցաւ՝
ու ըսաւ Տէրոջը․ Տէ՛ր՝ ահա իմ
ունեցածիս կէսը աղքատներուն կու
տամ․ ու թէ որ զըպարտութեամբ
մէկու մը զրկանք ըրած եմ, չորեք-
պատիկ կը հատուցանեմ անոր։
9 Ու Յիսուս ըսաւ անոր․ Այսօր
աս տանը փրկութիւն եղաւ․ ինչու
որ ասիկայ ալ Աբրահամի որդի է։
10 Վասն զի Որդին մարդոյ եկաւ որ
կորսուածը փնտռէ ու փրկէ։
11 Ու երբոր անոնք աս բաները կը
լսէին, առակ մըն ալ ըսաւ իր Ե-
րուսաղէմ մօտենալուն համար, և
անոնց անանկ կարծելուն համար՝
թէ շուտ մը Աստուծոյ թագաւո-
12 րութիւնը պիտի յայտնուի։ Ուս-
տի ըսաւ․ Մէկ ազնուական մարդ
մը հեռու երկիր գնաց՝ իրեն թա-
գաւորութիւն առնելու և դառնա-
13 լու։ Ու իր տասը ծառաները
կանչելով՝ տասը մնաս տուաւ ա-
նոնց, ու ըսաւ անոնց․ Բանեցու-
ցէք [illegible]՝ մինչև որ ես գամ։
Ու անոր քաղաքացիները զանիկայ 14
կ'ատէին, ու դեսպաններ խրկեցին
անոր ետևէն, ըսելով թէ՝ Չենք
ուզեր որ ասիկայ մեր վրայ թագա-
ւորութիւն ընէ։ Ու եղաւ որ երբ 15
անիկայ թագաւորութիւնը առնե-
լով ետ դարձաւ, իրեն կանչել
տուաւ ան ծառաները՝ որոնց որ
ստակը տուեր էր, որ գիտնայ թէ
ո՛վ ինչ շահ ըրած է։ Ու առ- 16
ջինը եկաւ՝ ու ըսաւ․ Տէ՛ր՝ քու
մնասդ տասը մնաս շահ ըրաւ։ Ու 17
ըսաւ անոր․ Աղէ՛կ՝ բարի՛ ծա-
ռայ․ որովհետև քիչ բանին մէջ
հաւատարիմ եղար, տասը քաղաքի
վրայ իշխանութիւն ունեցիր։ Ու 18
երկրորդը եկաւ՝ ու ըսաւ․ Տէ՛ր՝
քու մնասդ հինգ մնաս շահ ըրաւ։
Ու ըսաւ անոր․ Դուն ալ հինգ 19
քաղաքի վրայ եղիր։ Ու ուրիշ 20
մը եկաւ՝ ու ըսաւ․ Տէ՛ր՝ ահա
քու մնասդ՝ որ թաշկինակի մէջ
ծրարած կը պահէի․ Քանզի կը 21
վախնայի քեզմէ, ինչու որ դուն
խիստ մարդ մըն ես․ չդրած բանդ
կը վերցընես, ու չսերմանածդ կը
հնձես։ Ու անիկայ ըսաւ անոր․ 22
Քու բերնէդ քեզ պիտի դատեմ՝
ո՛վ չար ծառայ․ գիտէիր որ ես
խիստ մարդ մըն եմ․ չդրած բանս
կը վերցընեմ, ու չսերմանածս կը
հնձեմ․ Ու ինչո՞ւ համար իմ ստա- 23
կըս սեղանաւորներուն չտուիր, որ
ես եկած ատենս շահովը առնէի ա-
նիկայ։ Ու հոն կայնողներուն ը- 24
սաւ․ Առէ՛ք ատկէ մնասը, ու
տուէք անոր՝ որ տասը մնաս ունի․
(Ու ըսին իրեն․ Տէ՛ր՝ անիկայ 25
տասը մնաս ունի․) Քանզի կ'ը- 26
սեմ ձեզի, թէ ամէն ունեցողին
պիտի տրուի, և չունեցողին՝ ունե-
ցածն ալ անկէ պիտի առնուի։
Բայց ան իմ թշնամիներս՝ որոնք 27
չէին ուզեր որ իրենց վրայ թագա-
ւոր ըլլամ, հո՛ս բերէք, ու իմ
առջևս սպաննեցէք։ Ու աս բա- 28
ները խօսելէն ետև, առաջ գնաց
Երուսաղէմ ելլելու։
Ու եղաւ որ երբ Բեթփագէին 29
ու Բեթանիային մօտեցաւ, դէպ 'ի
ան լեռը՝ որ Ձիթենեաց կ'ը-

սուլ, իր աշակերտներէն երկուքը
30 խրկեց, Ու ըսաւ. Գացէք ձեր դի-
մացը եղած գեղը. և անոր մէջ մըտ-
նելնուդ պէս՝ պիտի գտնէք կապուած
աւանակ մը, որուն վրայ բնաւ մարդ
մը նստած չէ. արձակեցէք անիկայ՝
31 ու բերէք. Ու թէ որ մէկը ձեզի
հարցընէ՝ թէ Ինչո՞ւ կ'արձակէք.
աստնկ ըսէք անոր, թէ Տէրոջը
32 պէտք է: Երբոր գացին անոնք որ
խրկուեցան, ինչպէս որ իրենց ըս-
33 րուցեր էր՝ գտան: Եւ երբոր ա-
ւանակը կ'արձակէին, անոր տէրերը
ըսին անոնց. Ինչո՞ւ կ'արձակէք
34 այդ աւանակը: Անոնք ալ ըսին.
35 Տէրոջը պէտք է. Ու զանիկայ Յի-
սուսին բերին. ու իրենց հանդերձ-
ները աւանակին վրայ ձգելով՝ Յի-
36 սուսը հեծուցին: Եւ երբոր
կ'երթար, իրենց հանդերձները
37 ճամբուն վրայ կը փռէին: Եւ
երբոր ալ մօտեցաւ, և Ձիթե-
նեաց լեռանը զառ 'ի վայրէն կ'իջ-
նէր, աշակերտներուն բոլոր բազ-
մութիւնը սկսաւ ուրախութեամբ
զԱստուած օրհնել բարձր ձայնով
ան բոլոր հրաշքներուն համար՝ որ
38 տեսեր էին. Եւ կ'ըսէին. Օրհնեա՜լ
է այն Թագաւորը որ Տէրոջը ա-
նունովը կու գայ. երկինքի մէջ
խաղաղութիւն, ու փառք՝ բարձ-
39 րութեան մէջ: Ու բազմութեա-
նը մէջէն փարիսեցիներուն մէկ քա-
նիները ըսին անոր. Վարդապետ՝
այդ քու աշակերտներդ յանդիմա-
40 նէ: Ու անիկայ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց. Ձեզի կ'ը-
սեմ, թէ որ ասոնք լուռ կենան,
քարերը պիտի աղաղակեն:
41 Եւ երբոր մօտեցաւ, քաղաքը
տեսնելով՝ լացաւ անոր վրայ՝ և ը-
42 սաւ. Գոնէ աս քու օրուանդ մէջ
գիտնայիր քու խաղաղութիւնդ.
բայց հիմա ծածկուեցաւ քու աչ-
43 քերէդ: Ինչու որ օրեր պիտի
գան քու վրադ, որ թշնամիներդ
քու բոլորտիքդ պատնէշ պիտի շի-
նեն, ու քեզ պիտի պաշարեն,
և ամէն կողմէ քեզ նեղը պիտի
44 ձգեն. Ու հիմնայատակ պիտի ը-
նեն քեզ՝ ու քու մէջդ եղած զա-
ւակներդ. և քար մը քարի վրայ
ամենևին պիտի չթողուն քու մէջդ.
անոր համար որ չճանչցար քու այ-
ցելութեան ժամանակդ:
Ու տաճարը մտնելով՝ սկսաւ 45
դուրս հանել անոր մէջ ծախող-
ները և գնողները. Ու ըսաւ ա- 46
նոնց. Գրուած է թէ՝ Իմ տունս
աղօթքի տուն է, բայց դուք ա-
նիկայ աւազակներու այր ըրիք:
Ու ամէն օր տաճարին մէջ կը 47
սորվեցընէր. բայց քահանայապետ-
ները ու դպիրները և ժողովուր-
դին գլխաւորները կը փնտռէին՝
թէ ինչպէս կորսնցընեն զանիկայ,
Եւ բան մը չէին կրնար գտնել՝ թէ 48
ինչ ընեն. ինչու որ բոլոր ժողո-
վուրդը անոր կապուեր էին մտիկ
ընելու:

ԳԼ. Ի

Եւ եղաւ որ ան օրերուն մէկը՝ 1
երբոր տաճարին մէջ ժողովուր-
դին կը սորվեցընէր, և աւետա-
րանը կը քարոզէր, քահանայա-
պետները ու դպիրները ծերերուն
հետ մէկտեղ վրայ հասան, Ու 2
անոր խօսեցան՝ ըսելով. Զրուցէ
մեզի՝ ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ը-
նես աս բաները, կամ ո՞վ է աս
իշխանութիւնը քեզի տուողը:
Պատասխան տուաւ ու ըսաւ ա- 3
նոնց. Ես ալ ձեզի բան մը հար-
ցընեմ, և ըսէք ինծի. Յովհան- 4
նէսին մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր՝
թէ մարդոցմէ: Ու անոնք մէ- 5
ջերնին խորհեցան՝ ու ըսին. Թէ 6
որ ըսենք՝ Երկինքէն, պիտի ըսէ.
Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր.
իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ.
բոլոր ժողովուրդը մեզ պիտի քար-
կոծեն. ինչու որ ամենքը համո-
զուած են թէ Յովհաննէս մարգա-
րէ էր: Ու պատասխան տուին՝ 7
թէ չեն գիտեր ուսկից էր: Ու 8
Յիսուս ըսաւ անոնց. Ես ալ ձե-
զի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանու-
թիւնով կ'ընեմ աս բաները:
Սկսաւ աս առակը զրուցել ժո- 9
ղովուրդին. Մէկ մարդ մը այգի
տնկեց, և զանիկայ մշակներու

յանձնեց. ու ինքը օտար երկիր
երթալով՝ շատ ժամանակ մնաց:
10 Ու ատենին ծառայ մը խրկեց մը-
շակներուն, որ այգիին պտուղէն
անոր տան. իսկ մշակները ծեծեցին
զանիկայ, ու պարապ ճամբեցին:
11 Ու ուրիշ ծառայ մըն ալ խըր-
կեց. իսկ անոնք զանիկայ ալ ծե-
ծեցին, անարգեցին ու պարապ
12 ճամբեցին: Եւ երրորդ մըն ալ
խրկեց. իսկ անոնք զանիկայ ալ
վիրաւորեցին՝ ու դուրս հանեցին:
13 Ան ատենը այգիին տէրը ըսաւ.
Ի՞նչ ընեմ. իմ սիրելի որդիս
խրկեմ, գուցէ զանիկայ տեսնելով
14 ամչնան: Բայց մշակները երբոր
տեսան զանիկայ, իրարու հետ
խորհուրդ ըրին՝ ըսելով. Ասիկայ
է ժառանգը, եկէք զանիկայ ըս-
պաննենք՝ որ ժառանգութիւնը մե-
15 րը ըլլայ: Ու զանիկայ այգիէն
դուրս հանեցին ու սպաննեցին.
ուստի այգիին տէրը ի՞նչ պիտի
16 ընէ անոնց. Պիտի գայ՝ ու կոր-
սընցընէ ան մշակները, և այգին
ուրիշներու պիտի տայ: Երբոր
ասիկա լսեցին, ըսին. Քա՛ւ լիցի:
17 Ու ինքը անոնց նայելով՝ ըսաւ.
Հապա ի՞նչ է աս գրուածը, թէ
Ան քարը՝ որ շինողները անարգե-
ցին, անիկայ անկիւնին գլուխը ե-
18 ղաւ: Ամէն ո՛վ որ ան քարին վրայ
իյնայ՝ պիտի կոտրի, և որո՛ւ վրայ
որ իյնայ՝ պիտի փշրէ զանիկայ:
19 Ու քահանայապետները ու դպիր-
ները կը փնտռէին թէ ինչպէս նոյն
ժամուն ձեռք զարնեն անոր, բայց
ժողովուրդէն վախցան. քանզի ի-
մացան որ ան առակը իրենց համար
ըսաւ:
20 Եւ ետքը յարմար առիթ սպասե-
լով՝ խրկեցին քանի մը խաբեբայ
մարդիկ՝ որոնք կեղծաւորութեամբ
ինքզինքնին արդար կը ձեւացընէին,
որ անիկայ խօսքով բռնեն՝ տէրու-
թեան և կուսակալին իշխանութեա-
21 նը զանիկայ մատնելու: Եւ անոր
հարցուցին ըսելով. Վարդապետ՝
գիտենք որ շիտակ կը խօսիս ու կը
սորվեցընես, և աչառութիւն չես
ըներ. հապա ճշմարտութեամբ Աս-
տուծոյ ճամբան կը սորվեցընես:
Մեզի արժա՞ն է Կայսրին տուրք 22
տալ, թէ չէ: Ու անոնց խո- 23
րամանկութիւնը հասկընալով՝ ը-
սաւ անոնց. Ինչո՞ւ զիս կը փոր-
ձէք. Յուցուցէ՛ք ինծի դահեկան 24
մը: Որո՞ւն պատկերը ու գիրը
ունի վրան: Պատասխան տուին
ու ըսին. Կայսրինը: Ու ինքը 25
ըսաւ անոնց. Ուրեմն ան որ կայս-
րինն է՝ կայսրին տուէք, և ան որ
Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ տուէք:
Ու չկրցան անիկայ խօսքով մը բռնե- 26
նել ժողովուրդին առջեւը. ու զար-
մանալով անոր պատասխանին վրայ՝
լուռ կեցան:
Ու սադուկեցիներէն ոմանք ե- 27
կան, (որոնք հակառակութիւն կ'ը-
նեն՝ թէ յարութիւն չկայ,) և
անոր հարցուցին՝ Ըսելով. Վար- 28
դապետ՝ Մովսէս մեզի գրեց. Թէ
որ մէկուն եղբայրը կնիկ ունենալով՝
մեռնելու ըլլայ, ու մեռած ատենը
զաւակ չունենայ, անոր եղբայրը
առնէ ան կնիկը, և իր եղբօրը
զաւակ հանէ: Արդ՝ եօթը եղ- 29
բայրներ կային. ու առջինը կնիկ
մը առնելով՝ զաւակ չունեցած մե-
ռաւ: Երկրորդն ալ առաւ ան 30
կնիկը, և ինքն ալ մեռաւ առանց
զաւակի: Երրորդն ալ առաւ 31
զանիկայ. նմանապէս եօթն ալ,
ու զաւակ չձգեցին ու մեռան:
Ամենէն ետքը կնիկն ալ մեռաւ: 32
Ուրեմն յարութեան ատենը ա- 33
նոնցմէ որո՞ւն կնիկը պիտի ըլլայ.
ինչու որ եօթն ալ զանիկայ կնիկ
ունեցան: Ու Յիսուս պատաս- 34
խան տալով՝ անոնց ըսաւ. Աս աշ-
խարհիս որդիքը կնիկ կ'առնեն ու
էրկան կը տրուին: Բայց անոնք 35
որ արժանի պիտի ըլլան ան աշ-
խարհին հասնելու, ու մեռելներէն
յարութիւն առնելուն, ո՛չ կնիկ
կ'առնեն և ո՛չ էրկան կը տրուին.
Որովհետև ալ չեն կրնար մեռնիլ. 36
քանզի հրեշտակներուն հաւասար
են, ու Աստուծոյ որդիք են, ինչու
որ յարութեան որդիք են: Բայց 37
մեռելներուն յարութիւն առնելը
Մովսէսն ալ իմացուց մորենիին

պատմութեանը մէջ, երբոր կը կոչէ
Տէրը՝ Աբրահամին Աստուածը, ու
Իսահակին Աստուածը, և Յակո-
38 բին Աստուածը: Ու Աստուած
մեռելներուն Աստուածը չէ, հապա
կենդանիներուն. ինչու որ ամէնը
39 անոր կենդանի են: Ու դպիրնե-
րէն մէկ քանին պատասխան տուին
ու ըսին. Վարդապետ՝ աղէկ ը-
40 սիր: Ու ալ մէկը համարձակու-
թիւն չէր ըներ անոր բան մը հար-
ցընելու:
41 Ու ըսաւ անոնց. Ի՞նչպէս կ'ը-
սեն թէ Քրիստոս Դաւիթի որ-
42 դին է. Ու ինքը Դաւիթ Սաղ-
մոսներուն գրքին մէջը կ'ըսէ.
Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ. Նստէ
43 իմ աջ կողմս, Մինչև որ քու
թշնամիներդ ոտքերուդ պատուան-
44 դան ընեմ: Ուրեմն Դաւիթ որ
զանիկայ Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս
անիկայ անոր որդին կ'ըլլայ:
45 Ու բոլոր ժողովուրդին առջևը
46 ըսաւ իր աշակերտներուն: Զգու-
շացէք դպիրներէն, որոնք կ'ու-
զեն փառաւոր հանդերձներով պը-
տըտիլ, և շուկաներուն մէջ բա-
րևներ կը սիրեն, ու ժողովարան-
ներուն մէջ առաջին աթոռները,
և ընթրիքներու մէջ առաջին բազ-
47 մոցները. Որոնք որբևայրիներուն
տուները կ'ուտեն ու [illegible] երև-
նալու համար աղօթքը կ'երկընցը-
նեն. ասոնք աւելի դատապարտու-
թիւն պիտի ընդունին:

ԳԼ. ԻԱ

1 Ու նայելով՝ տեսաւ հարուստները
որ իրենց ընծաները գանձանակը
2 կը ձգէին: Մէկ տնանկ որբևայրի
մըն ալ տեսաւ, որ հոն երկու
3 լումայ ձգեց: Ու ըսաւ. Ճշմա-
րիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ աս աղքատ
որբևայրին ամենէն աւելի ձգեց:
4 Ինչու որ ամէն անոնք իրենց աւել-
ցածէն Աստուծոյ ընծաներուն մէջը
ձգեցին. բայց ասիկայ իր չքաւո-
րութենէն բոլոր իր ունեցած ապ-
րուստը ձգեց:
5 Ու երբոր մէկ քանիները տա-
ճարին համար կ'ըսէին, թէ Գեղե-
ցիկ քարերով ու նուէրներով զար-
դարուած է, ըսաւ. Աս բաները 6
որ կը տեսնէք, օրեր պիտի գան՝
որ ան ատենը քար մը քարի վրայ
պիտի չմնայ՝ որ չքակուի: Հար- 7
ցուցին իրեն ու ըսին. Վարդապետ՝
ե՞րբ պիտի ըլլան աս բաները, և
ի՞նչ է նշանը՝ երբոր աս բաները
պիտի ըլլան: Ան ալ ըսաւ. 8
Զգո՛յշ կեցէք՝ չխաբուիք. ինչու
որ շատերը պիտի գան իմ անու-
նովս ու ըսեն, թէ Ես եմ Քրիս-
տոսը. ու ժամանակը մօտե-
ցած է. ուրեմն անոնց ետևէն չեր-
թաք: Բայց երբոր լսէք պատե- 9
րազմներ և խռովութիւններ՝ մի
վախնաք. ինչու որ պէտք է առաջ
աս բաները ըլլան, բայց վախճանը
իսկոյն չէ: Ան ատենը ըսաւ ա- 10
նոնց. Ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ,
ու թագաւորութիւն թագաւորու-
թեան վրայ. Ու տեղ տեղ մեծ 11
երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան.
ու սովեր և մահտարաժամներ,
նաև երկինքէն սոսկալի բաներ և
մեծ նշաններ պիտի ըլլան: Բայց 12
աս ամէն բաներէն առաջ՝ իրենց
ձեռքերը ձեզի պիտի զարնեն՝ ու
հալածեն, և ժողովարաններու ու
բանտերու պիտի մատնեն. և իմ
անունիս համար թագաւորներու ու
կուսակալներու առջև պիտի տա-
րուիք: Ու աս բաները վերջը 13
ձեզի վկայութիւն մը պիտի ըլլայ:
Ուստի ձեր սրտին մէջը դրէք՝ որ 14
առաջուց չմտածէք պատասխան
տալու վրայով: Վասն զի ես 15
ձեզի բերան ու իմաստութիւն պի-
տի տամ, որուն պիտի չկրնան դէմ
խօսիլ, կամ դէմ կենալ ձեր
ամէն հակառակորդները: Ու 16
պիտի մատնուիք ծնողքներէ, ու
եղբայրներէ, և ազգականներէ, ու
բարեկամներէ, ու ձեզմէ պիտի
սպաննեն. Ու իմ անունիս համար 17
ամենուն ատելի պիտի ըլլաք.
Բայց մէկ մազ մը ձեր գլխէն պիտի 18
չկորսուի: Ձեր համբերութիւ- 19
նովը հոգիներդ պիտի ստանաք:
Ու երբոր տեսնէք Երուսաղէմը 20
չորս կողմէն զօրքերով պատած,

ան ատենը գիտցէք որ անոր աւե-
21 րումը մօտ է: Ան ատենը Հրէ-
աստանի մէջ եղողները՝ լեռները
թող փախչին. ու անոր մէջ ե-
ղողները թող հեռանան. և անոնք
որ ագարակներն են, թող չմտնեն
22 անոր մէջը: Վասն զի ան օրերը
վրէժխնդրութեան օրեր են, որ
բոլոր գրուածները կատարուին:
23 Բայց վա՜յ ան օրերը յղի եղողներուն
ու ծիծ տուողներուն. ինչու որ մեծ
նեղութիւն պիտի ըլլայ երկրին վը-
րայ, ու բարկութիւն պիտի գայ աս
24 ժողովուրդին վրայ. Ու սուրի բեր-
նով պիտի իյնան, ու բոլոր ազգե-
րուն մէջ գերի պիտի տարուին. ու
Երուսաղէմ ազգերուն ոտքի կոխան
պիտի ըլլայ, մինչև որ ազգերուն
25 ժամանակները լմննայ: Ու արե-
գակին և լուսնին ու աստղերուն
վրայ նշաններ պիտի ըլլան. ու
երկրի վրայ ազգերը ապշութեամբ
պիտի տագնապին, և ծովը ու ա-
26 լիքները պիտի գոռան. Մարդոց
սիրտերը պիտի նուաղին իրենց վա-
խէն՝ և աշխարհի վրայ գալու բա-
ներուն սպասելէն. ինչու որ երկ-
նից զօրութիւնները պիտի շարժին:
27 Ու ան ատենը պիտի տեսնեն Որ-
դին մարդոյ ամպի մէջ եկած, զօ-
28 րութիւնով ու մեծ փառքով: Ու
երբոր աս բաները սկսին ըլլալ,
ելէք՝ ու գլուխնիդ բարձրացու-
ցէք, ինչու որ ձեր փրկութիւնը
մօտ է:
29 Ու առակ մը ըսաւ անոնց. Տե-
սէք թզենին ու ամէն ծառերը.
30 Երբոր կը բողբոջին, տեսնելով՝
դուք ձեզմէ կ'իմանաք թէ ալ ա-
31 մառը մօտ է: Նոյնպէս ալ դուք
երբոր աս բաները եղած տեսնէք,
գիտցէք որ Աստուծոյ թագաւորու-
32 թիւնը մօտ է: Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի, որ աս ազգը պիտի չանցնի,
մինչև որ աս ամէն բաները ըլլան:
33 Երկինքը ու երկիրը պիտի անցնին,
բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի
34 չանցնին: Իսկ դուք զգուշացէք
ձեր անձերուն, չըլլայ որ սիրտեր-
նիդ կերուխումով ու գինովութիւ-
նով և աշխարհային զբաղմունքնե-
րով ծանրանայ, ու յանկարծակի
ան օրը ձեր վրայ հասնի. Վասն 35
զի բոլոր երկրին երեսը բնակողնե-
րուն ամենուն վրայ որոգայթի մը
պէս պիտի հասնի: Ուստի ար- 36
թո՛ւն կեցէք. ու ամէն ատեն ա-
ղօթք ըրէք, որ արժանի ըլլաք ան
բոլոր ըլլալու բաներէն ազատուե-
լու, և Որդւոյ մարդոյ առջևը կայ-
նելու:
Ու ցորեկները տաճարին մէջ կը 37
սորվեցընէր, և գիշերները կ'ելլէր
Ձիթենեաց ըսուած լեռը կը կե-
նար: Ու բոլոր ժողովուրդը առ- 38
տուանց կանուխ իրեն կ'երթային
տաճարը՝ իր խօսքերը լսելու:

ԳԼ. ԻԲ

Բաղարջակերաց տօնը մօտեցաւ՝ որ 1
Զատիկ կ'ըսուէր. Ու քա- 2
հանայապետները ու դպիրները կը
փնտռէին թէ ի՞նչպէս սպաննեն
զանիկայ, քանզի ժողովուրդէն կը
վախնային:
Ու Սատանան Իսկարիովտացի 3
մականուանեալ Յուդային ներսը
մտաւ, որ անիկայ տասներկուքին
համրանքէն էր: Ու գնաց քահա- 4
նայապետներուն ու իշխաններուն
հետ խօսք ըրաւ՝ թէ ի՞նչպէս զանի-
կայ մատնէ անոնց: Անոնք ալ ու- 5
րախացան, և խոստացան անոր ըս-
տակ տալ: Ու ինքը վրան ա- 6
ռաւ, և պատեհութիւն մը կը
փնտռէր որ զանիկայ մատնէ անոնց՝
առանց բազմութեանը ժողովուե-
լուն:
Ու բաղարջակերաց օրը եկաւ, 7
որուն մէջ պէտք էր զատիկը մոր-
թել: Ու խրկեց Պետրոսը և 8
Յովհաննէսը՝ ու ըսաւ. Գացէք
պատրաստեցէք մեզի զատիկը՝ որ
ուտենք: Անոնք ալ ըսին անոր. 9
Ո՞ւր կ'ուզես որ պատրաստենք:
Ու ըսաւ անոնց. Ահա երբոր քա- 10
ղաքը մտնէք, ձեզի մարդ մը պիտի
պատահի որ ուսին վրայ ջուրի սա-
փոր մը կը տանի. անոր ետևէն
գացէք ան տունը՝ ուր որ ինքը կը
մտնէ. Ու ան տանը տիրոջը ը- 11
սէք. Վարդապետը կ'ըսէ քեզի.

Ո՞ւր է օթևանը՝ որ հոն աշակերտ-
ներուս հետ միասին զատիկը ու-
12 տեմ : Ան ալ ձեզի զարդարուած
մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցընէ .
13 հոն պատրաստեցէք : Ու գացին
գտան ինչպէս որ իրենց ըսաւ . ու
զատիկը պատրաստեցին :
14 Ու երբոր ժամը հասաւ՝ սեղան
նստաւ , և տասուերկու առաքեալ-
15 ները իր հետը : Ու ըսաւ անոնց .
Փափաքելով փափաքեցայ որ աս
զատիկը ձեզի հետ ուտեմ իմ չար-
16 չարուելէս առաջ : Քանզի կ'ըսեմ
ձեզի , որ ալ ընաւ ասկէ պիտի
չուտեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը մէջ կատարուի :
17 Ու գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ ու
ըսաւ . Առէք ասիկայ՝ ու բաժնե-
18 ցէ՛ք ձեր մէջը : Ինչու որ ձեզի
կ'ըսեմ , որ ընաւ որթին բերքէն
պիտի չխմեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը գայ :
19 Ու հաց առաւ՝ գոհացաւ , կտրեց
և տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Աս է
իմ մարմինս , որ ձեզի համար տը-
րուած է . ասիկա՛յ ըրէք զիս յի-
20 շելու համար : Նոյնպէս ալ գա-
ւաթը ընթրիքէն ետև՝ ու
ըսաւ . Աս գաւաթը նոր ուխտ է
իմ արիւնովս , որ ձեզի համար կը
թափուի :
21 Բայց ահա զիս մատնողին ձեռքը
22 ինծի հետ սեղանս է : Ու յի-
րաւի Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ին-
չոր որ սահմանուած է , բայց վա՜յ
ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը անիկայ
23 կը մատնուի : Ու անոնք սկսան
մէջերնին հարցուփորձ ընել , թէ
իրենցմէ ո՛վ է՝ որ ան բանը պիտի
ընէ :
24 Վէճ մըն ալ եղաւ անոնց մէջը՝
թէ իրենցմէ ո՛վ մեծ պիտի սե-
25 պուի : Ու անիկայ ըսաւ անոնց .
Ազգաց թագաւորները անոնց կը
տիրեն , և անոնք որ կ'իշխեն անոնց՝
26 բարերար կը կոչուին . Բայց դուք
անանկ պիտի չըլլաք . հապա ան որ
ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս թող
ըլլայ , և առաջնորդը սպասաւորին
27 պէս : Քանզի ո՞վ է մեծը , սե-
ղան նստո՞ղը՝ թէ սպասաւորը . չէ՞
որ սեղան նստողը . սակայն ես ձեր
մէջը սպասաւորի մը պէս եմ : Ու 28
դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ
կը կենայիք իմ փորձութիւններուս
մէջ . Ես ալ ձեզի թագաւորութիւն 29
մը ուխտ կ'ընեմ , ինչպէս որ իմ
Հայրս ինծի թագաւորութիւն մը
ուխտ ըրաւ . Որ դուք իմ սեղա- 30
նէս ուտէք ու խմէք իմ թագաւո-
րութեանս մէջ , և աթոռներու վը-
րայ նստիք՝ Իսրայէլի տասուերկու
ցեղերը դատելու :
Ու Տէրը ըսաւ . Սիմո՛ն Սիմոն՝ 31
ահա Սատանան ձեզ փնտռեց , որ
ցորենի պէս խարբալէ . Բայց ես 32
քեզի համար աղօթք ըրի՝ որ քու
հաւատքդ չպակսի . և դուն երբոր
դարձի գաս , քու եղբայրներդ ալ
հաստատէ : Իսկ ինքը ըսաւ ա- 33
նոր . Տէ՛ր՝ ես պատրաստ եմ քե-
զի հետ բանտը երթալու ալ , մեռ-
նելու ալ : Ու անիկայ ըսաւ . 34
Պե՛տրոս՝ քեզի կ'ըսեմ որ այսօր
հաւը պիտի չխօսի՝ մինչև որ դուն
երեք անգամ ուրանաս , ըսելով թէ՝
զիս չես ճանչնար :
Ու ըսաւ անոնց . Երբոր ձեզ 35
խրկեցի առանց քսակի ու պարկի և
կօշիկներու , բանի մը կարօտ եղա՞ք :
Անոնք ալ ըսին . Բանի՛ մըն ալ 36
չէ . Ետքը ըսաւ . Բայց հիմա ան
որ քսակ ունի՝ թող հե՛տը առնէ ,
նոյնպէս ալ պարկը . և ան որ սուր
չունի , թող իր հանդերձը ծախէ ,
ու իրեն թուր մը ծախու առնէ .
Քանզի կ'ըսեմ ձեզի , որ աս գը- 37
րուած բանն ալ պէտք է որ իմ
վրաս կատարուի , Ու անօրէններու
հետ սեպուեցաւ . քանզի ինչ որ
ինծի համար որոշուած է , կատա-
րուելու վրայ է : Անոնք ալ ը- 38
սին . Տէ՛ր՝ ահա հոս երկու թուր
կայ . ան ալ ըսաւ անոնց , Հերի՛ք
են :
Ու ելաւ իր սովորութեանը պէս 39
Ձիթենեաց լեռը գնաց . աշա-
կերտներն ալ իր ետևէն գացին :
Երբոր ան տեղը հասաւ , ըսաւ ա- 40
նոնց . Աղօ՛թք ըրէք որ փորձու-
թեան մէջ չմտնէք : Ու ինքը ա- 41
նոնցմէ զատուեցաւ քարընկէցի մը

հափ , ու ծնկան վրայ գալով աղօթք
42 կ'ընէր , Ու կ'ըսէր . Հա՛յր՝ թէ որ
կ'ուզես , աս գաւաթը ինծմէ ան-
ցո՛ւր . բայց չէ՛ թէ իմ կամքս՝
43 հապա քո՛ւկդ թող ըլլայ : Ու
երկինքէն հրեշտակ մը երեւցաւ ա-
նոր՝ և կը զօրացընէր զանիկայ .
ու սաստիկ նեղութեան մէջ ըլլա-
լով՝ աւելի ջերմեռանդութեամբ ա-
44 ղօթք կ'ընէր : Ու իր քրտինքը
արիւնի մեծ կաթիլներու պէս էր ,
որ գետինը կը թափուէր :
45 Ու աղօթքէն ելլելով՝ աշակերտ-
ներուն քովը եկաւ , ու գտաւ ա-
46 նոնք տրտմութենէ քնացած . Ու
ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ կը քնանաք .
ելէ՛ք աղօ՛թք ըրէ՛ք՝ որ փորձութեան
մէջ չմտնէք :
47 Ու երբոր դեռ կը խօսէր , ահա
մէկ բազմութիւն մը , և Յուդա
ըսուածն ալ՝ տասուերկուքէն մէկը՝
անոնց առջևէն կ'երթար , ու Յի-
սուսին մօտեցաւ որ զանիկայ համ-
48 բուրէ : Բայց Յիսուս ըսաւ անոր .
Յո՛ւդա՝ համբուրելո՞վ կը մատնես
49 Որդին մարդոյ : Երբոր անոր բո-
լորտիքը եղողները տեսան ինչ որ
պիտի ըլլար , ըսին անոր . Տէ՛ր՝
50 թուրով զարնե՞նք : Ու անոնցմէ
մէկը՝ քահանայապետին ծառային
զարկաւ , ու մէկդի հանեց անոր
51 աջ ականջը : Պատասխան տուաւ
Յիսուս՝ ու ըսաւ . Թո՛ղ տուէք
մինչև աս տեղը . և դպաւ անոր
52 ականջին՝ ու բժշկեց զանիկայ : Ու
Յիսուս իր վրայ եկող քահանայա-
պետներուն ու տաճարին իշխաննե-
րուն ու ծերերուն ըսաւ . Իբր թէ
աւազակի՞ վրայ ելաք սուրերով ու
53 բիրերով : Ամէն օր ձեզի հետ էի
տաճարին մէջ , և ինծի ձեռք չզար-
կիք . բայց աս է ձեր ժամանակը՝
ու խաւարին իշխանութիւնը :
54 Ու զանիկայ բռնելով տարին՝ ու
քահանայապետին տունը մտցու-
ցին . Պետրոս ալ հեռուանց անոր
55 ետևէն կ'երթար : Երբոր կրակ
վառեցին գաւիթին մէջ ու մէկտեղ
նստան , Պետրոս ալ նստաւ անոնց
56 մէջը : Մէկ աղախին մը տեսնե-
լով զանիկայ՝ որ վառած կրակին
քովը նստեր էր , նայեցաւ անոր ու
ըսաւ . Ասիկայ ալ անոր հետն էր :
Բայց Պետրոս ուրացաւ զանիկայ 57
ու ըսաւ . Կնի՛կ՝ ես անիկայ չեմ
ճանչնար . Ու քիչ մը ետքը 58
մէկ ուրիշ մը տեսաւ զանիկայ՝ ու
ըսաւ . Դուն ալ անոնցմէ ես . և
Պետրոս ըսաւ . Մա՛րդ՝ ես անոնցմէ
չեմ : Ու ժամու մը չափ անցնե- 59
լէն ետև , ուրիշ մըն ալ կը պնդէր
ու կ'ըսէր . Յիրաւի ասիկայ ալ
անոր հետն էր , ինչու որ Գալի-
լեացի է : Բայց Պետրոս ըսաւ . 60
Մա՛րդ՝ չեմ գիտեր ինչ կը զրու-
ցես դուն . և քանի որ իր խօսքը
բերանն էր , իսկոյն հաւը խօսեցաւ :
Ու Տէրը դարձաւ՝ ու Պետրոսին 61
նայեցաւ . Պետրոս ալ միտքը բե-
րաւ Տէրոջը խօսքը՝ որ իրեն ըսեր
էր , թէ Դեռ հաւը չխօսած՝ երեք
անգամ պիտի ուրանաս զիս : Ու 62
Պետրոս դուրս ելլելով՝ դառնապէս
լացաւ :
Ու ան մարդիկը որ Յիսուսը 63
կը պահէին , ծաղր կ'ընէին զանի-
կայ , ու կը ծեծէին . Ու անոր 64
աչքերը ծածկելով՝ անոր երեսին
կը զարնէին , ու կը հարցընէին
իրեն ըսելով . Մարգարէացի՛ր՝ ո՞վ
է ան որ քեզի զարկաւ : Ու ուրիշ 65
շատ բաներ կը զրուցէին իրեն՝ հայ-
հոյելով :
Ու երբոր առտու եղաւ՝ ժողո- 66
վուրդին ծերակոյտը , քահանայա-
պետները և դպիրները ժողվուե-
ցան , ու տարին զանիկայ իրենց
ատեանը՝ և ըսին . Թէ որ Քրիս-
տոսը դուն ես , ըսէ՛ մեզի : Ըսաւ 67
անոնց . Թէ որ ձեզի ըսեմ ալ ,
պիտի չհաւատաք . Ու թէ որ ձե- 68
զի բան մը հարցընեմ , ինծի պա-
տասխան պիտի չտաք , ո՛չ ալ զիս
պիտի արձակէք : Ասկէ ետև Որ- 69
դին մարդոյ Աստուծոյ զօրութեանը
աջ կողմը պիտի նստի : Ու ա- 70
մէնքը ըսին . Ուրեմն դուն Աստու-
ծոյ որդի՞ն ես . ինքն ալ ըսաւ ա-
նոնց . Դուք կ'ըսէք թէ ես եմ :
Ու անոնք ըսին . Ալ ի՞նչ պէտք է 71
մեզի վկայութիւն , ինչու որ մենք
մեզմէ անոր բերնէն լսեցինք :

ԳԼ. ԻԳ

1 Եւ անոնց բոլոր բազմութիւնը
ոտք ելլելով՝ տարին զանիկայ
2 Պիղատոսին . Եւ սկսան անոր վը-
րայով ամբաստանութիւն ընել և
ըսել . Ասիկայ գտանք՝ որ մեր ազ-
գը կը մոլորցընէր , ու կայսրին
հարկ տալէն կ'արգիլէր , և իրեն
համար կ'ըսէր , թէ ինքը Քրիստոս
3 ու թագաւոր է : Իսկ Պիղատոս
հարցուց անոր՝ ու ըսաւ . Հրէից
թագաւորը դո՞ւն ես . անիկայ ալ
պատասխան տուաւ անոր՝ ու ըսաւ .
4 Դուն կ'ըսես : Ան ատենը Պի-
ղատոս քահանայապետներուն ու
ժողովուրդներուն ըսաւ . Ես աս
մարդուն վրայ մէկ յանցանք մը չեմ
5 գտներ : Բայց անոնք ոտք կը կո-
խէին ու կ'ըսէին , թէ ժողովուր-
դը իրար կ'անցընէ , ու բոլոր
Հրէաստանի մէջ կը սորվեցընէ՝
Գալիլեայէն սկսած մինչև աս տեղս :
6 Եւ Պիղատոս երբոր լսեց Գալի-
լեայի համար՝ հարցուց թէ աս
7 մարդը Գալիլեացի՞ է : Եւ երբոր
իմացաւ՝ թէ Հերովդեսի իշխանու-
թեան տակէն էր , զանիկայ Հե-
րովդեսին խրկեց , քանզի ան ալ
ան օրերը Երուսաղէմ էր :
8 Եւ Հերովդէս երբոր Յիսուսը
տեսաւ , շատ ուրախացաւ . վասն
զի ինքը շատոնցմէ կը փափաքէր
անիկայ տեսնելու . ինչու որ անոր
վրայով շատ բաներ լսած էր ,
և կը յուսար որ անկէ եղած նը-
9 շան մը տեսնէ : Եւ շատ խօսքե-
րով հարցուփորձ կ'ընէր անոր .
բայց անիկայ բնաւ իրեն պատաս-
10 խան մը չտուաւ : Քահանայա-
պետները ու դպիրներն ալ կեցեր
էին , և սաստիկ ամբաստանութիւն
11 կ'ընէին անոր վրայ : Իսկ Հե-
րովդէս անարգեց զանիկայ իր զօրա-
կաններուն հետ , ու ծաղր ընելէն
ետև՝ փառաւոր հանդերձներ հագ-
ցուց անոր , և նորէն Պիղատոսին
12 խրկեց : Եւ ան օրը Պիղատոս և
Հերովդէս իրարու հետ բարեկամ
եղան . որովհետև առաջ իրենց
մէջը թշնամութիւն կար :

Եւ Պիղատոս՝ քահանայապետ- 13
ները ու իշխանները և ժողովուրդը
մէկտեղ կանչեց , Եւ ըսաւ անոնց . 14
Աս մարդը առջևս բերիք՝ ժողո-
վուրդը մոլորցընողի մը պէս . և
ահա ես ձեր առջևը քննութիւն ը-
նելով՝ ատոր համար ձեր ըրած ամ-
բաստանութիւններէն՝ յանցանք մը
չգտայ աս մարդուն վրայ . Ո՛չ ալ 15
Հերովդէս , ինչու որ ձեզ անոր
խրկեցի . և ահա ատիկայ մահու
արժանի գործ մը ըրած չէ . Ու- 16
րեմն պատիժ մը տամ ատոր՝ ու
արձակեմ . (Իսկ տօնին ատենը 17
պէտք էր որ մէկը արձակէ անոնց .)
Եւ բոլոր բազմութիւնը մէկտեղ 18
աղաղակեցին ըսելով . Վերցո՛ւր
ատիկայ՝ ու Բարաբբան արձակէ
մեզի . (Որ անիկայ քաղաքին մէջ 19
եղած խռովութեան մը և մարդասա-
պանութեան համար բանտը դը-
րուած էր :) Եւ Պիղատոս՝ Յի- 20
սուսը արձակել ուզելով , նորէն
խօսեցաւ անոնց : Բայց անոնք նո- 21
րէն կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին .
Խաչը հանէ ատիկայ՝ խաչը հանէ :
Եւ ինքը երրորդ անգամ ըսաւ ա- 22
նոնց . Բայց ի՞նչ չար գործ ըրած
է ատիկայ . ես ատոր վրայ մահու
արժանի յանցանք մը չգտայ . ու-
րեմն պատիժ մը տամ ատոր՝ ու
արձակեմ : Իսկ անոնք մեծաձայն 23
աղաղակներով ոտք կը կոխէին , ու
կ'ուզէին որ անիկայ խաչուի . և ա-
նոնց ու քահանայապետներուն ձայ-
ները զօրաւոր եղան : Եւ Պիղա- 24
տոս վճռեց որ անոնց խնդիրքը 'ի
գործ դրուի : Եւ անոնց ուզած 25
մարդը՝ որ խռովութեան և մարդասա-
պանութեան համար բանտը դրուած
էր , արձակեց անոնց . և Յիսուսը
իրենց կամացը յանձնեց :
Եւ երբոր զանիկայ կը տանէին , 26
Սիմոն Կիւրենացի ըսուած մէկը
բռնեցին՝ որ արտէն կու գար , և
խաչը անոր վրայ դրին՝ որ Յիսուսի
ետևէն բերէ : Եւ անոր ետևէն 27
կ'երթար մեծ բազմութիւն ժողո-
վրդոց , նաև կանանց , որոնք կ'ող-
բային ու կու լային անոր համար :
Եւ Յիսուս դարձաւ անոնց՝ ու ը- 28

սաւ . Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկներ՝
իմ վրաս մի՛ լաք , հապա ձեր ան-
ձերուն վրայ ու ձեր զաւակներուն
29 վրա՛յ լացէք : Ինչու որ ահա օրեր
կու գան՝ որոնց մէջ պիտի ըսեն .
Երանի՛ ամուլներուն , և ան որո-
վայններուն՝ որ չծնան , և ծիծե-
30 րուն՝ որ կաթ չտուին : Ան ատենը
պիտի սկսին ըսել լեռներուն , Մեր
վրա՛յ ինկէք , ու բլուրներուն , Մեզ
31 ծածկեցէ՛ք : Վասն զի թէ որ դա-
լար փայտին ասանկ կ'ընեն , հապա
չորին ի՞նչ պիտի ըլլայ :
32 Ուրիշ երկու չարագործներ ալ
բերուեցան անոր հետը սպաննուե-
33 լու : Երբոր Գագաթ ըսուած տե-
ղը գացին , հոն խաչը հանեցին զա-
նիկայ , և ան չարագործներն ալ
մէկը աջ կողմէն՝ ու մէկալը ձախ
34 կողմէն խաչեցին : Եւ ըսաւ Յի-
սուս . Հա՛յր՝ թողութի՛ւն տուր
ատոնց , ինչու որ չեն գիտեր ինչ
կ'ընեն : Եւ անոր հանդերձները
բաժնելու ատեննին վիճակ ձգեցին :
35 Եւ ժողովուրդը կայներ կը նայէր .
իշխաններն ալ անոնց հետ կը նա-
խատէին զանիկայ՝ ու կ'ըսէին . Ու-
րիշները ազատեց , թող ինքզինքն
ալ ազատէ՝ թէ որ ատիկայ է Քը-
րիստոս՝ Աստուծոյ ընտրեալը :
36 Ծաղր կ'ընէին անիկայ զինուոր-
ներն ալ , առջևը կու գային՝ քա-
37 ցախ կը մատուցանէին անոր , Ու
կ'ըսէին . Թէ որ դուն ես Հրէից
թագաւորը , քու անձդ ազատէ՛ :
38 Եւ գիր մը դրուած էր անոր վրայ՝
Յունարէն ու Լատիներէն և Եբ-
րայեցերէն գիրերով , Թէ Ասիկայ
է Հրէից Թագաւորը :
39 Եւ ան կախուած չարագործնե-
րուն մէկը հայհոյութիւն կ'ընէր ա-
նոր՝ ու կ'ըսէր . Թէ որ դուն Քը-
րիստոսն ես , ազատէ՛ քու անձդ ու
40 մեզ ալ : Իսկ միւսը պատասխան
տուաւ , և զանիկայ յանդիմանե-
լով ըսաւ . Դուն Աստուծմէ չե՞ս
վախնար , որովհետև նոյն դատա-
41 պարտութեան մէջն ես : Եւ մենք
իրաւունքով , քանզի ահա մեր ը-
րածներուն արժանաւոր հատուցու-
մը կ'առնենք . բայց ասիկայ մէկ

գէշ բան մը չըրաւ : Եւ ըսաւ 42
Յիսուսին . Տէ՛ր՝ յիշէ՛ զիս , երբ-
որ քու թագաւորութիւնովդ գաս :
Յիսուս ալ ըսաւ անոր . Ճշմա- 43
րիտ կ'ըսեմ քեզի . Դուն այսօր
իմ հետս դրախտին մէջը պիտի ըլ-
լաս :
Եւ ժամը վեցին ատեններն էր , 44
ու բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ
մինչև իններորդ ժամը . և արևը
խաւարեցաւ , Եւ տաճարին վա- 45
րագոյրը մէջտեղէն պատռեցաւ . Եւ 46
Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց՝ ու
ըսաւ . Հա՛յր՝ քու ձեռքդ կ'աւան-
դեմ իմ հոգիս . ու երբոր աս ը-
սաւ , հոգի տուաւ :
Եւ հարիւրապետը եղած բանը 47
տեսնելով՝ Աստուծոյ փառք տուաւ
ու ըսաւ . Իրաւցընէ աս մարդը
արդար էր : Եւ աս տեսարանը 48
դիտելու համար ժողվուած բոլոր
բազմութիւնները , եղած բաները
տեսնելով՝ կուրծքերնուն կը զար-
նէին ու ետ կը դառնային : Ամէն 49
իր ճանչուորներն ալ հեռուն կայներ
էին , նոյնպէս ալ ան կնիկները՝ որ
իր ետևէն եկեր էին Գալիլեայէն ,
ու կը տեսնէին աս բաները :
Եւ ահա մէկ մարդ մը Յովսէփ 50
անունով , որ խորհրդական էր՝ բա-
րի ու արդար մարդ մը , (Ասիկայ 51
անոնց խորհուրդին ու գործքին հա-
ւանութիւն տուած չէր ,) Հրէա-
ներուն Արիմաթիա քաղաքէն , որ
ինքն ալ Աստուծոյ թագաւորու-
թեանը կը սպասէր . Ասիկայ Պի- 52
ղատոսին գնաց , ու Յիսուսին մար-
մինը խնդրեց : Եւ զանիկայ խաչէն 53
իջեցընելով՝ կտաւով փաթթեց ,
ու քարէ փորուած գերեզմանի մը
մէջ դրաւ , որ հոն բնաւ մէկը դը-
րուած չէր : Եւ ան օրը ուրբաթ 54
էր , ու շաբաթը պիտի սկսէր :
Եւ անոր ետևէն գացին ան կնիկ- 55
ները՝ որ իրեն հետ Գալիլեայէն
եկած էին , ու տեսան գերեզմանը՝
և թէ ինչպէս անոր մարմինը հոն
դրուեցաւ : Եւ դառնալով՝ խուն- 56
կեր ու եղեր պատրաստեցին , և
շաբաթ օրը հանգստացան պատուի-
րանքին համեմատ :

ԳԼ. ԻԴ

1 Ու մէկշաբթի օրը առտուանց շատ
կանուխ գերեզմանը եկան, ու
բերին այն խունկերը որ պատրաս-
տեր էին. և ուրիշ կնիկներ ալ ա-
2 նոնց հետ։ Ու քարը գերեզմանէն
3 մէկդի գլտորցուած գտան։ Ու
ներս մտնելով՝ Տէր Յիսուսին մար-
4 մինը չգտան։ Ու եղաւ որ
երբ անոնք աս բանիս համար տա-
րակուսանաց մէջ էին, ահա երկու
մարդիկ լուսափայլ հանդերձներով
5 հասան անոնց։ Ու երբոր վախով
լեցուած՝ երեսնին դէպ 'ի գետինը
ծռեցին, ան մարդիկը ըսին անոնց.
Ինչո՞ւ համար ողջը մեռելներուն
6 հետ կը փնտռէք. Հոս չէ՛ ան,
հապա յարութիւն առաւ. միտ-
քերնիդ բերէք ինտո՞ր խօսեցաւ
ձեզի՝ երբոր դեռ Գալիլեայի մէջ
7 էր, Ըսելով, թէ Որդին մարդոյ
պէտք է որ մեղաւոր մարդոց ձեռքը
մատնուի, ու խաչը ելլէ, ու եր-
8 րորդ օրը յարութիւն առնէ. Ու
միտքերնին բերին անոր խօսքերը։
9 Ու գերեզմանէն դառնալով աս ա-
մէն բաները պատմեցին տասնու-
10 մէկին, ու բոլոր ուրիշներուն։ Ու
էին Մարիամ Մագդաղենացին, ու
Յովհաննան, և Յակոբոսին մայրը
Մարիամը, ու անոնց հետ ուրիշներ
ալ, որ աս բաները առաքեալնե-
11 րուն պատմեցին։ Ու անոնց առ-
ջևը ափեղցփեղ խօսքեր երևցաւ
անոնց զրուցածը, ու չէին հաւա-
12 տար անոնց։ Բայց Պետրոս ելաւ
վազեց դէպ 'ի գերեզմանը, ու
ծռելով նայեցաւ, և տեսաւ որ
միայն կտաւները կը կենային. ու
գնաց՝ իր մտքին մէջ զարմանալով
ան եղածին վրայ։
13 Ու ահա անոնցմէ երկուքը նոյն
օրը մէկ գեղ մը կ'երթային, որ
Երուսաղեմէն վաթսուն ասպարէզ
հեռու էր, և անոր անունը Էմ-
14 մաուս էր։ Ու անոնք կը խօսէին
իրարու հետ աս բոլոր եղած անց-
15 քերուն վրայով։ Ու եղաւ որ երբ
անոնք կը խօսակցէին ու խորհըր-
դածութիւն կ'ընէին, Յիսուս ինքն
ալ մօտենալով՝ հետերնին կ'եր-
թար։ Բայց անոնց աչքերը բըռ- 16
նուած էին, որ զինքը չճանչնան։
Ու ըսաւ անոնց. Ի՞նչ է աս 17
խօսքերը, որ քալելով իրարու հետ
կը խօսակցիք, ու տրտմած ալ էք։
Պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկը՝ 18
որուն անունը Կղէովպաս էր, ու
ըսաւ անոր. Դո՞ւն մինակ Երու-
սաղեմի մէջ կը կենաս, որ չես գի-
տեր թէ ինչե՛ր եղաւ հոն աս օրերս։
Ու ինքը ըսաւ անոնց, Ի՞նչ. ա- 19
նոնք ալ ըսին իրեն, Նազովրեցի
Յիսուսին համար, ան որ Աստու-
ծոյ և բոլոր ժողովուրդին առջևը
գործքով ու խօսքով զօրաւոր մար-
գարէ մը եղաւ. Ինչպէս քահա- 20
նայապետները ու մեր իշխանները
մահուան դատաստանի մատնեցին
անիկայ, և խաչը հանեցին։ Իսկ 21
մենք կը յուսայինք՝ թէ անիկայ էր
որ Իսրայէլը պիտի ազատէր. և
աս ամենուն վրայ աս երրորդ օրն է՝
որ աս բաները եղաւ։ Նաև մեր 22
մէջէն մէկ քանի կնիկներ ալ մեզ
զարմացուցին, որոնք առտուանց
կանուխ գերեզմանը գացին, Ու ա- 23
նոր մարմինը չգտնելով՝ եկան ու
ըսին, թէ հրեշտակներու տեսիլք
ալ տեսան, որոնք ըսեր են թէ
անիկայ ողջ է։ Ու մերիններէն 24
մէկքանիներն ալ գերեզմանը գա-
ցին, ու անանկ գտան, ինչպէս
որ ան կնիկները զրուցեցին, միայն
թէ զինքը չտեսան։ Ան ալ ըսաւ 25
անոնց. Ո՛վ անմիտներ ու թու-
լասիրտներ հաւատալու ան բոլոր
բաներուն՝ որ մարգարէները խօսե-
ցան։ Չէ՞ որ աս բաներով պէտք 26
էր Քրիստոսի չարչարուիլ, և իր
փառքը մտնել։ Ու սկսելով Մով- 27
սէսէն և բոլոր մարգարէներէն՝ կը
մեկնէր անոնց, ինչ որ իրեն հա-
մար բոլոր գիրքերուն մէջ գրուած
էր։ Երբոր մօտեցան ան գեղին՝ 28
ուր որ կ'երթային, ինքն ալ կը
ցուցընէր որպէս թէ աւելի հեռու
տեղ մը պիտի երթար։ Բայց 29
ստիպեցին զինքը՝ ու ըսին. Մեր
քովը կեցիր, ինչու որ իրիկունը
մօտ է, և օրը իջած է. և մտաւ

30 անոնց հետ կենալու։ Ու եղաւ
որ երբ ինքը անոնց հետ սեղան
նստաւ, հացը առաւ՝ օրհնեց, ու
31 կտրելով՝ տուաւ անոնց։ Ան ա-
տենը անոնց աչքերը բացուեցաւ,
ու զինքը ճանչցան. և ինքը ա-
32 նոնցմէ աներևոյթ եղաւ։ Ու իրա-
րու կ'ըսէին. Չէ՞ որ սիրտերնիս
մեր ներսի դին կը բորբոքէր, երբոր
ինքը մեր հետը կը խօսէր ճամբուն
մէջ, և գիրքերը կը մեկնէր մեզի։
33 Ու ելան նոյն ժամուն Երուսա-
ղէմ դարձան, ու մէկտեղ ժող-
վուած գտան տասնումէկը ու ա-
34 նոնց հետ եղողները, Որոնք կ'ըսէ-
ին, թէ Իրաւցընէ Տէրը յարու-
թիւն առաւ, ու Սիմոնին երև-
35 ցաւ։ Ու իրենք պատմեցին ինչ
որ ճամբուն վրայ եղաւ, և թէ ին-
տո՛ր ինքզինքը իրենց ճանչցուց՝ հա-
ցը կտրած ատենը։
36 Ու քանի որ աս բաները կը խօ-
սէին, Յիսուս ինքը կայնեցաւ ա-
նոնց մէջտեղը՝ ու ըսաւ անոնց.
37 Խաղաղութիւն ձեզի։ Բայց ա-
նոնք զարհուրելով կը վախնային,
ու կը կարծէին թէ ոգի մը կը տես-
38 նեն։ Ու ըսաւ անոնց. Ինչո՞ւ
խռոված էք, և ինչո՞ւ սիրտեր-
նուդ մէջը խորհուրդներ կ'ելլեն։
39 Տեսէք ձեռքերս ու ոտքերս, որ ես
ինքս եմ. շօշափեցէք զիս՝ ու տե-
սէք. վասն զի ոգին՝ մարմին և ոս-
կորներ չունենար, ինտոր որ զիս
40 կը տեսնէք որ ունիմ։ Ու աս
ըսելով՝ ձեռքերը ու ոտքերը ցու-
41 ցուց անոնց։ Ու երբոր տակաւին
իրենց ուրախութենէն չէին հաւա-
տար՝ և զարմանքի մէջ էին, ըսաւ
անոնց. Ուտելիք մը ունի՞ք հոս։
Անոնք ալ կտոր մը խորոված ձուկ՝ 42
ու մեղրախորիսխ տուին իրեն։
Ու առաւ կերաւ անոնց առջևը։ 43
Ու ըսաւ անոնց. Ասոնք են ան 44
խօսքերը որ ձեզի խօսեցայ՝ երբոր
դեռ ձեր հետն էի, թէ Պէտք է որ
կատարուի ան ամէնը՝ որ Մովսէսի
օրէնքին մէջ՝ ու մարգարէներուն
մէջ՝ և սաղմոսներուն մէջ ինծի
համար գրուած են։ Ան ատե- 45
նը անոնց միտքը բացաւ՝ որ գիր-
քերը հասկընան. Ու ըսաւ ա- 46
նոնց թէ Անանկ գրուած է, և ա-
սանկ պէտք էր Քրիստոսին չարչա-
րուիլ, ու երրորդ օրը մեռելներէն
յարութիւն առնել. Ու անոր ա- 47
նունովը ապաշխարութիւն ու մեղաց
թողութիւն քարոզուիլ բոլոր ազ-
գերու մէջ՝ Երուսաղեմէն սկսած։
Ու դուք էք աս բաներուս վկանե- 48
րը։ Ու ահա ես իմ Հօրս խոստ- 49
մունքը ձեր վրայ կը խրկեմ. բայց
դուք Երուսաղէմ քաղաքիս մէջը
նստեցէք, մինչև որ վերէն զօրու-
թիւն առնէք վրանիդ։
Ու զանոնք մինչև Բեթանիա 50
հանեց, ու իր ձեռքերը վեր վեր-
ցընելով՝ օրհնեց անոնք։ Ու ե- 51
ղաւ որ երբ անոնք կ'օրհնէր, զա-
տուեցաւ անոնցմէ, ու վեր կ'ելլէր
երկինքը։ Անոնք ալ երկրպա- 52
գութիւն ընելով անոր, մեծ ու-
րախութեամբ Երուսաղէմ դար-
ձան. Ու ամէն ատեն տաճարին 53
մէջն էին, ու կը գովաբանէին և
կ'օրհնէին զԱստուած։

ՊԵՏ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Публ. Библиотека
ՀՍՍՀ-ССРА.
им. А. Мясникяна
Ա. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎ.

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0028306